

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1351

ЗАБАВНИК

6
динара

18. 11. 1977 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

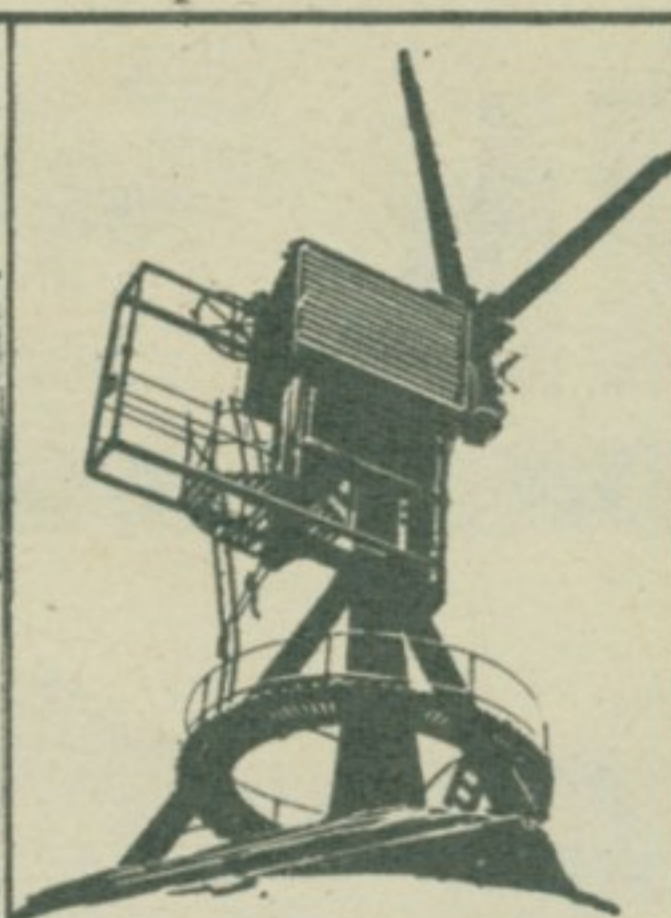
Ripley

Веровати или не!

ЕЛИКСИР СМРТИ

ЧЕТРНАЕСТИ ЦАР ИЗ КИНЕСКЕ ДИНАСТИЈЕ МИНГ УМРО ЈЕ САМО ДВА МЕСЕЦА ПОШТО ЈЕ СЕО НА ПРЕСТО. НАПИТАК ЗА КОЈИ ЈЕ ВЕРОВАО ДА ЈЕ ЕЛИКСИР ЖИВОТА, БИО ЈЕ ОТРОВ.

ОВАЈ МИН У ВЕСТ ЕШЛИНГУ, У ЕНГЛЕСКОЈ ПОКРАЈИНИ САСЕКСУ, МОЖЕ ДА РАДИ НА ВОДУ, ПАРУ ИЛИ ВЕТАР.

ЗЛАТНОГРИВАСТИ МАРМОСЕТ

ИМА ГРИВУ КОЈА ПОДСЕКА НА ЛАВЉУ.

7-17

УСТАНАД МОХАМЕД НАЕ

ЧУВЕНИ ИНДИЈСКИ ФРУЛАШ, КОМПОНОВАО ЈЕ ЈЕДНУ ПЕСМУ У ЧАСТ ЦАРА ДЖАНГИРА. КАО НАГРАДА ПОНУЂЕНО МУ ЈЕ ОКОЛИКО ЗЛАТА КОЛИКО ЈЕ ТЕЖАК. ДА БИ ИСПАО ТЕЖИ, ОН СЕ ПОПЕО НА ВАГУ ЗАЈЕДНО СА СВОЈОМ ВЕЛИКОМ ЗБИРКОМ ФРУЛА И ТАКО ДОБИО ЗЛАТА У ВРЕДНОСТИ ОД 243 МИЛИОНА ДИНАРА.

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved

УПРАВА

ИНТЕРНАТСКЕ ШКОЛЕ

У БЕЏИС ХИЛУ, У БЛИЗИНИ ЛОНДОНА, ДОЗВОЉАВАЛА ЈЕ СВОЈИМ УЧЕНИЦИМА ДА ЈЕДУ И СПАВАЈУ КАД ЖЕЛЕ, А ТАКОЂЕ ДА ПО ЖЕЉИ ПРИСУСТВУЈУ ЧАСОВИМА ИЛИ НЕ.

Велики

КАМЕНИ ЧОВЕК

НА ОСТРВУ КОДИЈАК (АЛЈАСКА) ВАЈАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЧ ЧУЛИ ДА...

● за време првих 56 дана живота свилена буба поједе 86 000 пута више дудовог лишћа него што је тешка.

● руска грофица Јекатерина Скавронскаја (1761 — 1829) није могла да заспи ако јој се не исприча једна одређена прича. Умрла је у 68. години и за то

време чула је више од 25 000 пута ту исту причу која јој, очигледно, никад није досадила.

● пудлица Муш која је припала породици Лајар из Фиренце, у Италији, толико се пла

шила мрака да је упорно одбијала да изиђе ноћу из куће. Уколико није имала око врата упаљени фењер.

● морска риба муљ из Средоземља лети плива у правцу топлијих вода. На језеру Бардавил на Синајском полуострву

сачекају је хоризонтално постављене мреже и становници ових области долазе тако на лак начин до стотина хиљада ових риба.

● на челу погребне поворке у мексичким селима често иде виолиниста који свира веселе мелодије да би расположио чланове породице и пријатеље умрлог.

● кад један припадник племена Тубуриса из Чада постане племенски поглавица, обичај захтева да мора мирно да отрпи батине којим га обасипају сви чланови тек образованог савета поглавица.

● сматра се да од свих птица лабуд има највише пера. Израчунато је да има 25216 ... пера.

● извесни Ендрју Селерс из Лафајета, у САД, желео је да остави својој двојци синова наслеђе чија ће вредност бити потпуно иста. С обзиром да је имао само кућу... он ју је пресекао на два дела!

● шест месеци годишње река Ганг плави један од храмова у Бенаресу у Индији. Идол коме је овај храм посвећен, плови тада слободно у унутрашњости храма, „чекајући“ да се вода повуче.

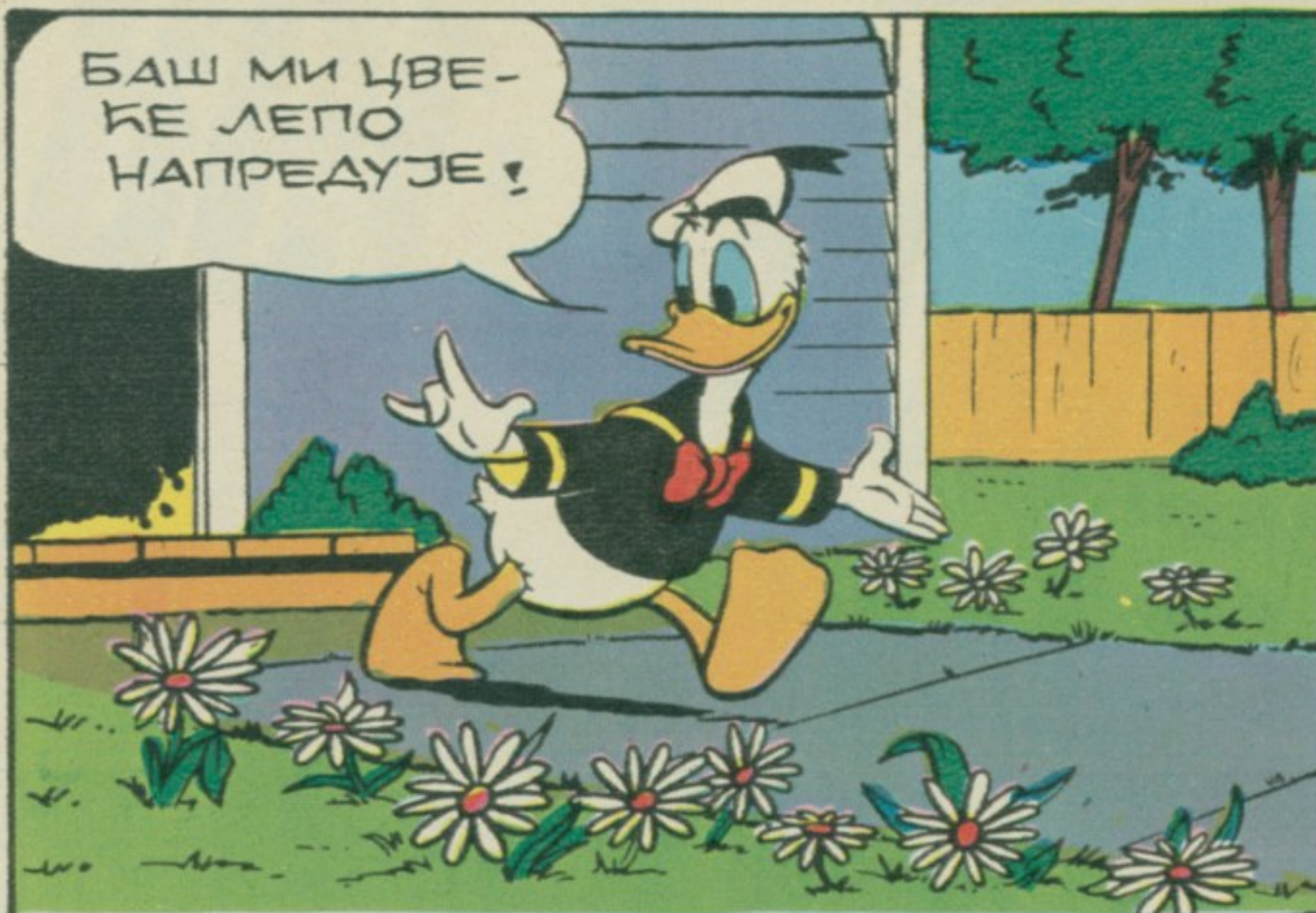

● Џорџ Кукем из Челикоте у америчкој савезној држави Охају, постављен је за учитеља када је доказао да може да чита и наопако.

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

БАШ МИ ЦВЕ-
КЕ ЛЕПО
НАПРЕДУЈЕ!

ГЛЕ! ОХ...И ЈЕДАН
СТРУЧАК КОРОВА!

Copyright © 1977
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

А... ТАЈ
УЉЕЗ МОРА
НАПОЉЕ!

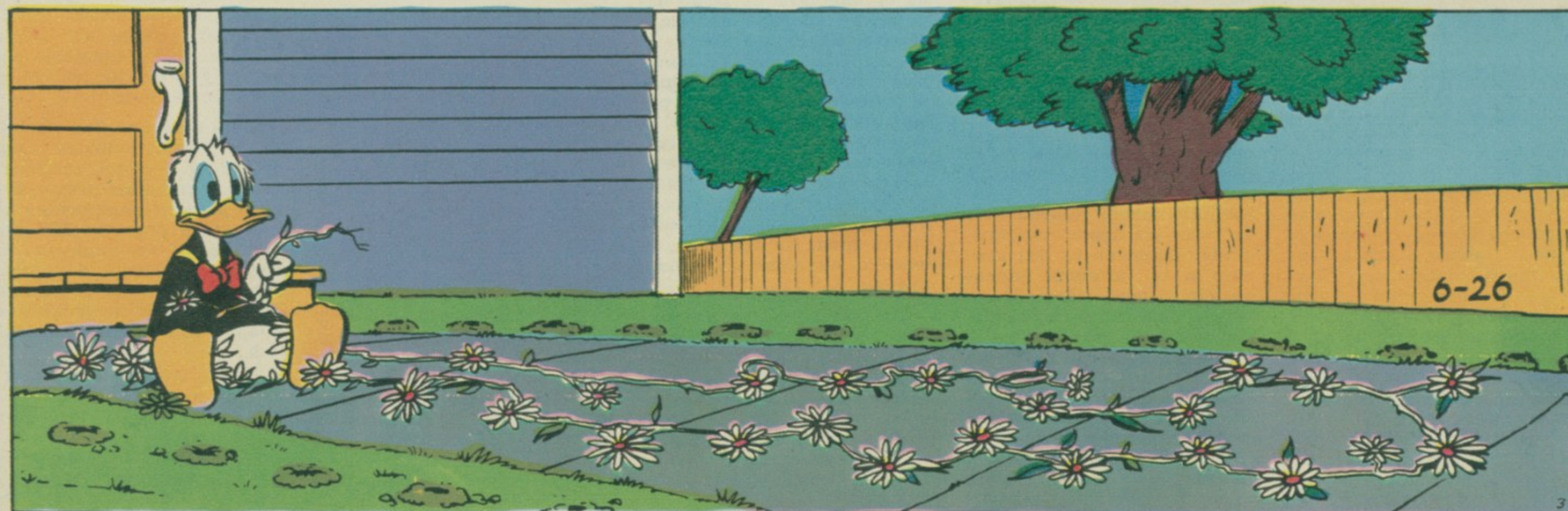
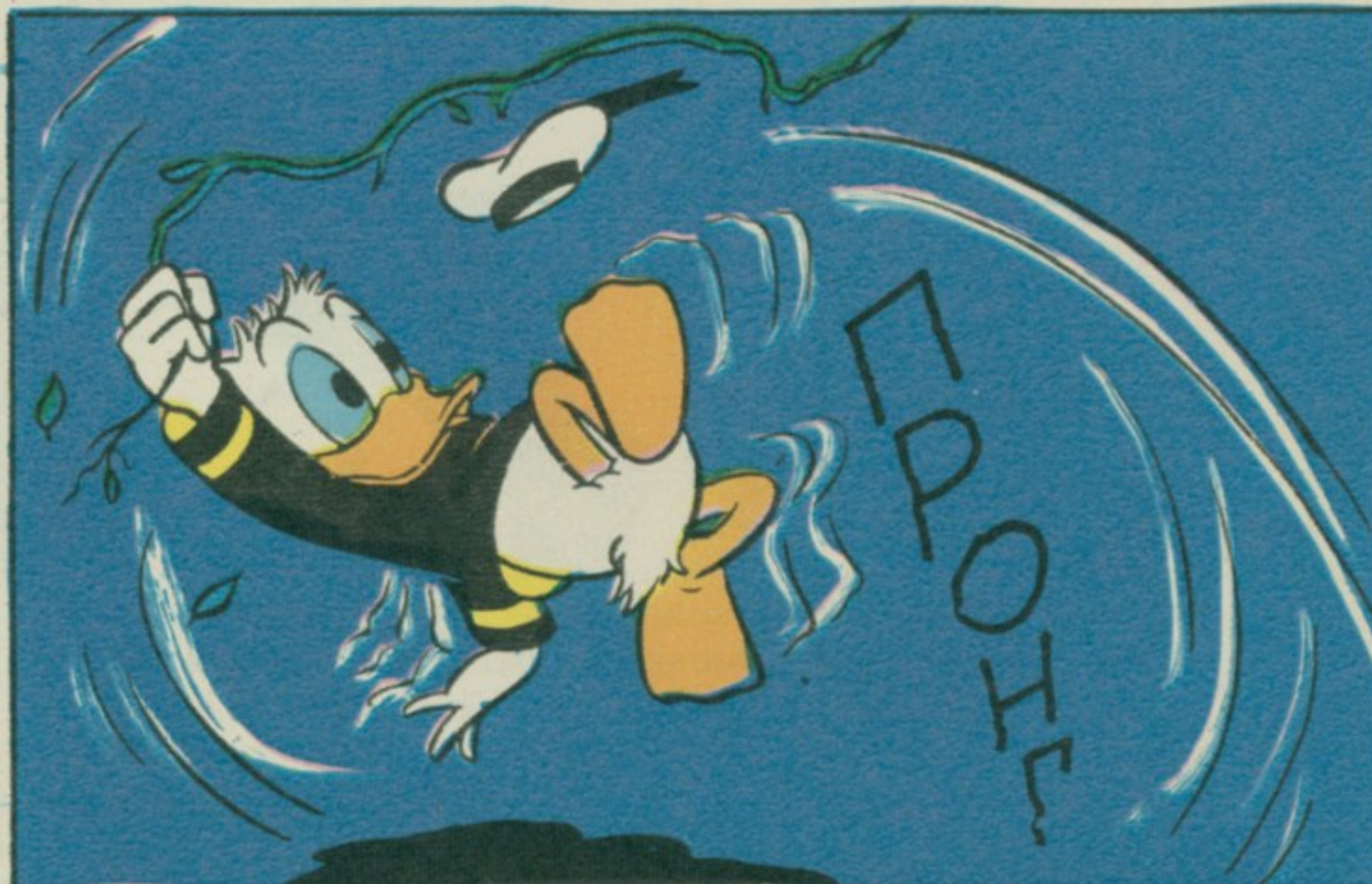
ХМММ!

ДРРРРААААХ!

ПРОХ!

6-26

ПОТРАГА ЗА ТИТОМ

ДОСИЈЕ Т-198

Тито је, заправо, син др Ивана Рибара, председника Антифашистичког већа. То је надимак за Иву Лолу Рибара — веровао је једно време немачки посланик у Загребу, док су Италијани дошли на помисао да се под надимком Тито крије — Моша Пијаде. Неке обавештајне службе претпостављале су да је његово право име Тишма Тошо, Јосип Томанек, па Лебедев...

У једној малој соби Хрм миналистичко-техничког одсека полицијског уреда у Загребу око великог осветљеног стола окупило се неколико људи у усташким и СС униформама. Помно су посматрали две увеличане фотографије на којима су обриси ликова по стали изломљени и неопштри. На једној од њих налазио се човек с тамним наочарима фотографисан у три позе: с лица, полупрофила и профила, па је било очигледно да је то досије узет из полицијске картотеке. А на другој је био лик човека снимљеног само из полупрофила: на себи је имао униформу, а одлучан осмех титрао му је на лицу правећи две дубоке боре на образима.

— Нема сумње, то је, ипак, једна иста личност! — промрмљао је есесовац који је кроз лупу посматрао час једну, час другу фотографију. А онда се нагло усправио, гурнуо у страну справу која је подсећала на микроскоп и обратио се човеку средњег раста који је непрестано гладио своју таласасту косу. — Ево, уверите се и сами! — рекао је и пружио му лупу.

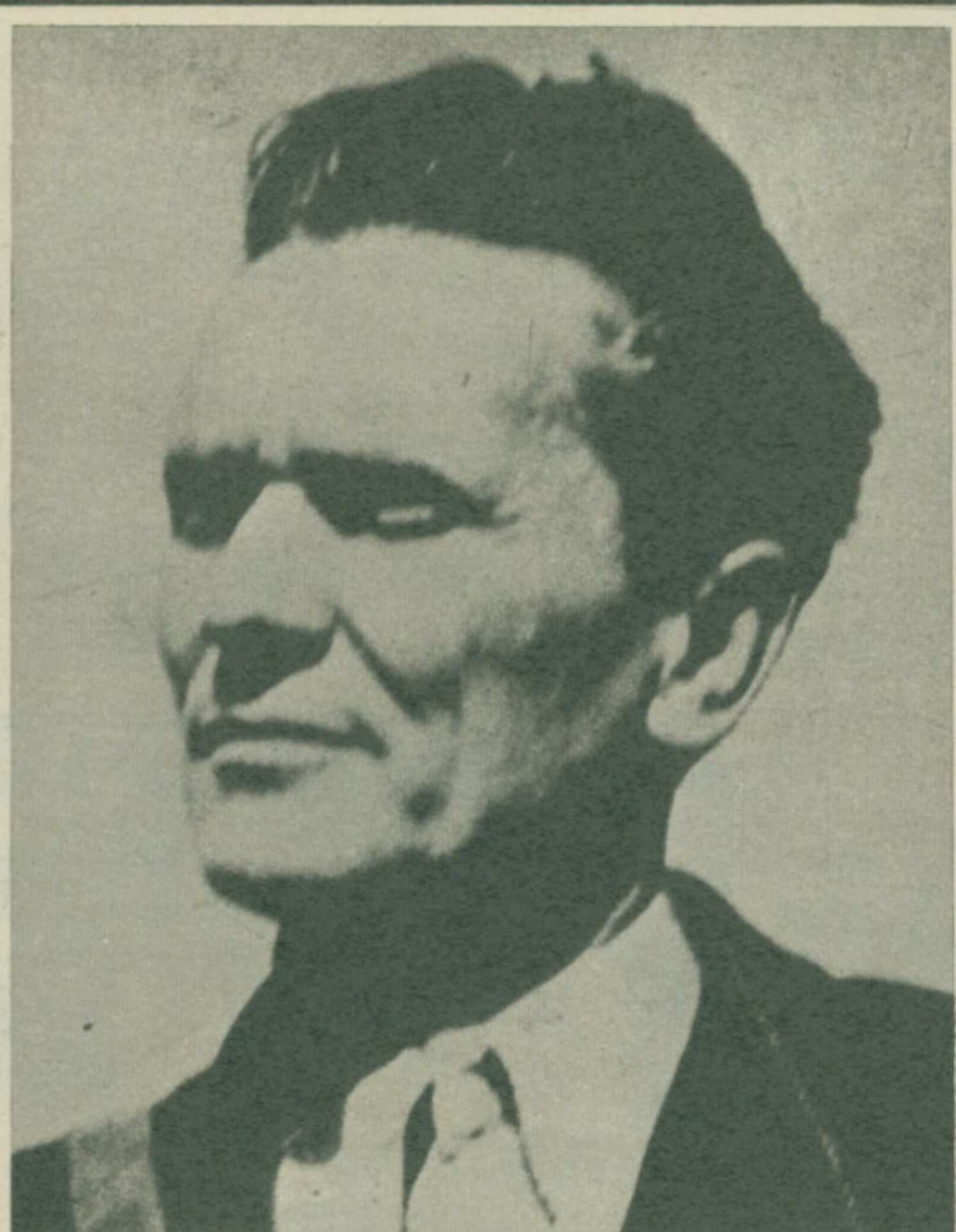
Ханс Хелм брзим покретом поправи наочари са дебелим стаклима, па узе лупу и наднесе се над фотографију.

— Да, то је ОН! Сада смо потпуно сигурни ко руководи комунистима. Ни после 14 година није се променио. Али, покажемо ми већ ње му да одлично знамо свој посао. — брзо је говорио.

ВЕШТАЧЕЊЕ ЈЕ ЗАВРШЕНО

Тако је првих дана јануара 1943. године говорио „специјалиста за Србију“, како је Ханс Хелма називао Хајдрих. Још пре рата врховно руководство Рајха послало га је у Југославију, у својству полицијског аташеа, где је овај кратковиди човек убрзо успео да разграна обавештајну мрежу. Захваљујући добро обављеном задатку добија силне похвале од Гестапоа, немачке тајне полиције, и, иако веома млад, већ 1941. године постаје СС мајор и криминалистички саветник оаологлашене Ајнзац групе (ЕГ), нацистичке организације која је хапсила и ликвидирала комунисте и сва

политички сумњива лица. Очигледно, Ханс Хелм се овог пута припремао за велики потхват, јер је после пажљивог посматрања фотографија радосно почео да трља руке.

Надајући се да ће успети да дође до правог имена генералног секретара КПЈ, јуна 1943. године Химлер је наредио да се одштапају планати са овом Титовом фотографијом.

— Вештачење је завршено — рекао је. — Издиктираћу записник. Почните да пишете — обратио се Немцу који је седео за писаћом машином.

„... Предмет налаза је фотографија Јосипа Броза, снимљена у три позе, у Управи полиције у Загребу, 4. маја 1928. године и фотографија једног човека који се види из левог полупрофила: гологлав је, без кравае и са каишем преко десног рамена. Налаз је вршен у циљу идентификовања лица, то јест, да би се утврдило да ли је фотографија с полупрофилом идентична са фотографијом Јосипа Броза, политичког осуђеника који је пре 14 година издржавао казну у Лепоглави... Општи изглед лица на обе фотографије

потпуно се поклапа. Оба лица су кошчата, са јасно израженим костима вилице и образа. Величина чела је нешто изнад просека, положај закошен. Носни корен је нешто усечен, носни гребен мало повијен. Ухо је средње величине, а положај мало кос. Подбрадак је окомит и јак. Уста су средње величине, усне средње дебљине. Горња усна има облик срца. На левој слепоочници видљиви су крвни судови.

Све наведене карактеристике на обе фотографије су подударне. Значи: напред описана фотографија гологлавог човека у униформи идентична је са фотографијом Јосипа Броза, то јест — представља истог Јосипа Броза...“ завршио је Хелм диктирање записника.

Међутим, иако су тада усташки и нацистички обавештајци успели да поређењем фотографија дођу до имена човека који се налази на челу КПЈ и руководи НОБ-ом, Немци још нису били сигурни у једно: да ли је Јосип Броз, у ствари, и Тито! Јер, разни подаци које су им ревносно слали четници, усташе, Специјална полиција, Италијани... час су говорили да су то — две личности, да би опет тврдили супротно: Тито је само надимак за Јосипа Броза. У том нагађању прошло је скоро две године од окупације Југославије а Немци још нису поуздано знали праву истину.

ТАПКАЈУ У МЕСТУ

Додуше, још првих дана рата почели су да трагају за човеком који се зове Тито. Гостало се одмах обратио београдској Специјалној полицији, али ту нису добили никакве податке! Јер, одмах после бомбардовања Београда, Министарство унутрашњих послова Краљевине Југославије наредило је београдској полицији да уништи велики део поверљиве архиве, списе, картотеку, разна досијеа... Тако је у пламену нестала и сва судска документација о комунисти и политичком осуђенику — Титу, у којој је стајало да је то само надимак за Јосипа Броза. Немци су морали сами да започну истрагу, рачунајући, наравно, на свесрпну помоћ домаћих издајника и својих савезника.

Прве податке о Титу и његовом изгледу непријатељ добија у августу 1941. године. Али, они су били потпуно — нетачни! То је човек висок 185 сантиметара — тврдили су дошници — има прну косу, уско лице, загасите очи и густе потресане бркове.

Немачка истрага тапка у месту. Такав човек не постоји међу осумњиченим комунистима, ни онима који се налазе на листама за хапшење, а ухваћени и мучени — ништа неће да признају.

Тек фебруара 1942. године усташе долазе до првих

значајних података. У стану Ивана Сребрењака, у Загребу, ухапшен је Андрија Хебранг. За време истраге која је трајала неколико месеци, у логору у Старој Градишци — 20. јуна 1942. године — Хебранг је рекао да је Генерални секретар КПЈ — Тито, да се зове Јосип Броз и да је радник по занимању.

Али, Иван Сребрењак је тврдио другачије:

— Титово право име је Иван Брозовић!

О овим новим подацима усташе одмах обавештавају Немце. Међутим, Главни уред безбедности Рајха неповерљив је према тим информацијама, мада одмах отвара досије који је обележен ознаком Т-198. У њега су записана сва три имена — Тито, Јосип Броз, Иван Брозовић — а ускоро је дописано још једно! Немачки аташе за штампу у Југославији Милтерхамер шаље информацију: „Тито — мистериозна личност комунистичког вође — је Хрват Камило Хорватин, некадашњи загребачки новинар који је још 1925. године отишао у Совјетски Савез!...“

И наредних месеци досије Т — 198 стално се отвара и све више дебља, јер се у њега слажу нове информације. Тако четници тврде да је Тито надимак за Лебедева, некадашњег члана совјетског дипломатског представништва у Београду. Не, он се зове Тишма Тошо! А можда је то Филип Филиповић или инжењер Јосип Томанек? Убеђени смо да је то немачки Јеврејин из Баната, по имену Нидерле — тврде усташе. Чак је крајем 1942. године Италијанима пала на памет претпоставка да се под надимком Тито крије — Моша Пијаде!

Каше, немачки посланик у Загребу је имао „најчвршће“ доказе за своје тврдње. У поверљивом извештају који је послао у Берлин написао је:

„...До сада сам био уверен да је Тито, заправо, син др Ивана Рибара, председника Антифашистичког већа и ранијег политичара демократске странке. Мислио сам да је то надимак за Иву Лолу Рибара. Али, најновији подаци до којих сам дошао указују да је Титово право име Иван Брозовић...“

И ова информација придодата је досијеу Т — 198. Подаци из њега све више уносе забуну међу полицијске органе и немачку обавештајну службу. Проверавати их није било лако, па

је вео тајне око правог име на Генералног секретара КПЈ постајао све гушћи.

ИМАМ И ФОТОГРАФИЈУ!

Првих дана јануара 1943. године Ханс Хелм добија поверљиво писмо од неког Винтера, у којем овај пише:

„Пошло ми је за руком да дођем до фотографије врховног заповедника партизана. Њему је Тито нади-мак, а иначе му је право име Јосип Броз. По занимању је машинбравар. Рођен је 1892. године у Клању, Загорје, Хрватска... Прилажем и фотографију...”

Одмах је уследило вештачење двеју фотографија: Јосипа Броза — снимљене 1928. године, у Загребу и заведене у судски досије под бројем 10434 — и оне на којој се налазио „гологлави човек, без кравате.”

Подаци које је од Ханса Хелма добила немачка обавештајна служба у Берлину, били су доста поуздани. Овај искусни обавештајцац најзад је располагао доказима да су Тито и Јосип Броз једна личност, јер је послао и фотографије које су лако могле да се упореде. Али, на оној снимљеној 1928. Јосипу Броз се, због наочара, не виде очи! Зар је опет сав труд узалудан? — Немци су беснели.

Ипак, у јуну 1943. године Хилмер је наредио да се одштапају плакати са фотографијом Јосипа Броза Тита коју је доставио Ханс Хелм. На њима је расписана награда од 100.000 златних рајксмарака онемо ко успе да га ухвати или ликвидира.

Тек пет месеци касније нестао је последњи траг сумње са правог имена Генералног секретара КПЈ. Јер, на Другом заседању АВНОЈ-а (29. новембра 1943. године) проглашен је за маршала, а све историјске одлуке, о којима је ускоро сазнао читав свет, потписао је пуним именом и презименом — Јосип Броз Тито.

Б. Јерemiћ

Највећи човеков сан свих времена, да се вине у свемир, остварен је пре двадесет година, када се 4. октобра совјетски сателит „спутњик I” одвојио од земљине орбите и почео да кружи око наше планете. Његово електронско „би-би” означило је почетак нове ере у историји човечанства. Од тада човеков продор у свемир постаје све бржи и незадрживији. Ево епохалних датума из историје космонаутике.

1959. година — Током 12 месеци упућено је 12 вештачких сателита и сонди, који су проучавали свемирски простор око Земље.

1960. година — Сателити и даље полећу са Земље, како би изучавали њену атмосферу.

1961. година — Први човек у свемиру! Јуриј Гагарин отиснуо се на пут из маште 12. априла, у броду „восток” тешком 4725 кг. Остао је у свемиру 1 сат и 48 минута, облетевши једном око наше планете. Његов земљак Герман Титов, у „востоку II” винуо се 6. августа и остао на свемирском путовању 25 сати и 18 минута: време потребно да његова летелица обиђе Земљу по орбити 17 пута. Први Американац, Шеперд полетео је у космос 5. маја, у капсули „Фридом 7” и остао 15

ИКАР У СКАФАНДРИМА

минута у суборбиталном лету. Према Месецу се први упутио совјетски брод „луњик I”, 7. јануара.

1962. година — Глен, први Американац у орбити, облетео је Земљу три пута 20. фебруара, на летелици „френдшип 7”, а између 11. и 15. августа совјетски астронаут Николајев начиниће рекордне 64 орбите, оставши у свемиру 92 сата! Тада је емитована и прва телевизијска емисија из свемира.

1963. година — Нови рекорд постиже опет совјетски астронаут Биковски: 120 сати у свемиру, 81 орбита око Земље, од 14. до 19. јуна. У исто време отприлике, отиснула се у свемир и прва жена, Валентина Терјешкова. Она је у „востоку 6” направила 48 орбита.

1964. година — Први васионски брод са посадом од три члана, међу којима је био и лекар, лансиран је из Совјетског Савеза 12. октобра.

1965. година — Совјетски астронаут Леонов начинио је историјско-свемирски корак изишавши 18. марта из летелице.

1966. година — Први сусрет две свемирске летелице, овога пута америчке, догодио се 16. марта.

1967. година — Трагедије — совјетски астронаут Комаров, пилот „сојуза I”, умире по повратку на Земљу 23. априла, а амерички астронаути Грисом, Вајт и

Чефи живи су изгорели у капсули „апола 3” на лансирајућој рапиди.

1968. година — Први интерпланетарни лет (око Месеца) обавила су три америчка космонаута у „аполу 8” 21. децембра.

1969. година — Прва свемирска измена посаде догодила се између 14. и 18. јануара, у совјетским летелицама „сојуз 4 и 5”. И најзад — човек на Месецу! После два пробна лета, америчка летелица „аполо 11” спустила је свој модул 21. јула на тле нашег првог свемирског суседа и два човека прошетала су тим далеким пејзажем. Већ 24. новембра посада „апола 12” поновила је експеримент.

1970. година — Пропао је трећи покушај Американаца да се спусте на Месец, пошто је експлозија на летелици омела избацавање капсуле. Посада „апола 13” срећно се вратила на Земљу.

лабораторија која се убацила у орбиту Земље 15. маја названа је „скајлаб”, а две екипе америчких научника обављале су разне анализе у њој. Прва је остала у свемиру месец дана, а друга — двоструко дуже.

1974. година — Сарадња америчких и совјетских научника испољила се у низу свемирских сусрета на бродовима типа „сојуз” и „аполо”.

1975. година — Прикопчавање капсуле „аполо” за брод „сојуз” обављено је са успехом 15. јула. Европа се први пут умешала у свемирска „посла”, лансиран је први сателит са ознаком ЕСА (Европска свемирска агенција) 7. августа. Затим Француска и Јапан шаљу своје сателите.

1976. година — Најзначајнији у низу свемирских догађаја је спуштање америчке сонде „викинг” на Марс, одакле су пристигле

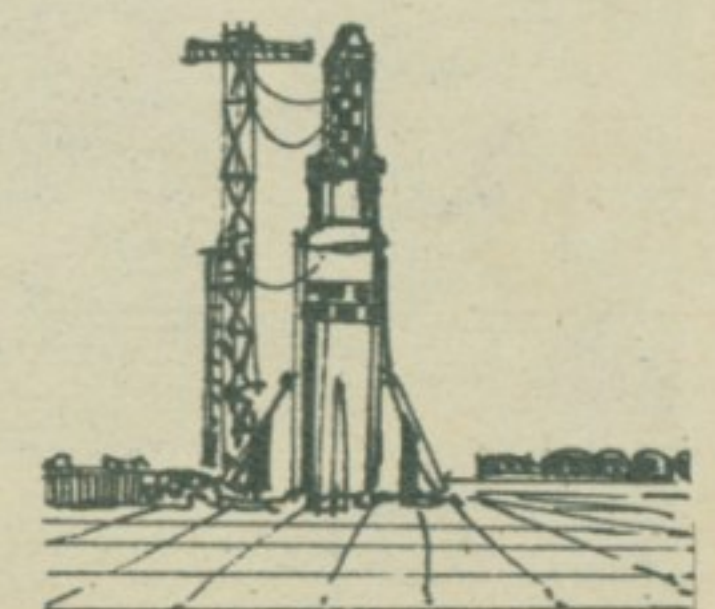
1971. година — Треће спуштање на Месец обавила је посада „апола 14” 31. јануара. Совјетски научници постигли су велики успех када је 21. априла васионски брод „сојуз 10” пристао уз претходно лансирану станицу „сајут” и остао тако пет и по сати. Четврто испитивање Месеца обавили су Американци са „аполом 15” од 26. јула до 7. августа и тада су избацили и специјално возило на њега. Совјети су лансирали читаву серију аутоматских сонди које су узимале и анализирале узорке месечевог тла.

1972. година — Последња експедиција на Месец обавила је посада „апола 16 и 17”, у априлу, односно у децембру.

1973. година — Свемирска

и фотографије „црвене планете”.

1977. година — Европски сателит „геос” полетео је 20. априла. У орбити се, затим, нашао италијански сателит „сирио” 25. августа, а 19. августа и 4. септембра полетеле су у правцу Јупитера, Сатурна, Урана и Нептуна америчке сонде „војадер 1 и 2”, чији пут треба да потраје пуне три године.

ТИТО У АНЕДОТАМА

НИЈЕ НЕМОГУЋЕ

Пожали се десетак радника из неког загребачког предузећа Председнику Републике да их је директор избацио из колектива само зато што су указивали на неправилности и критиковали неке његове антисамоуправне и кабадахијске поступке.

Тито нареди да се ствар испита. Установило се да су радници били у праву и да је чак Мјесни комитет подупирао директора.

Ускоро затим Тито се нашао с одговорним руководиоцима из Хрватске, па им каже:

— Сада се радници враћају, а директор је избачен. Само, ја мислим да је он негдје добио неко још боље мјесто!

(Из књиге Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића „Тито у анедотама”)

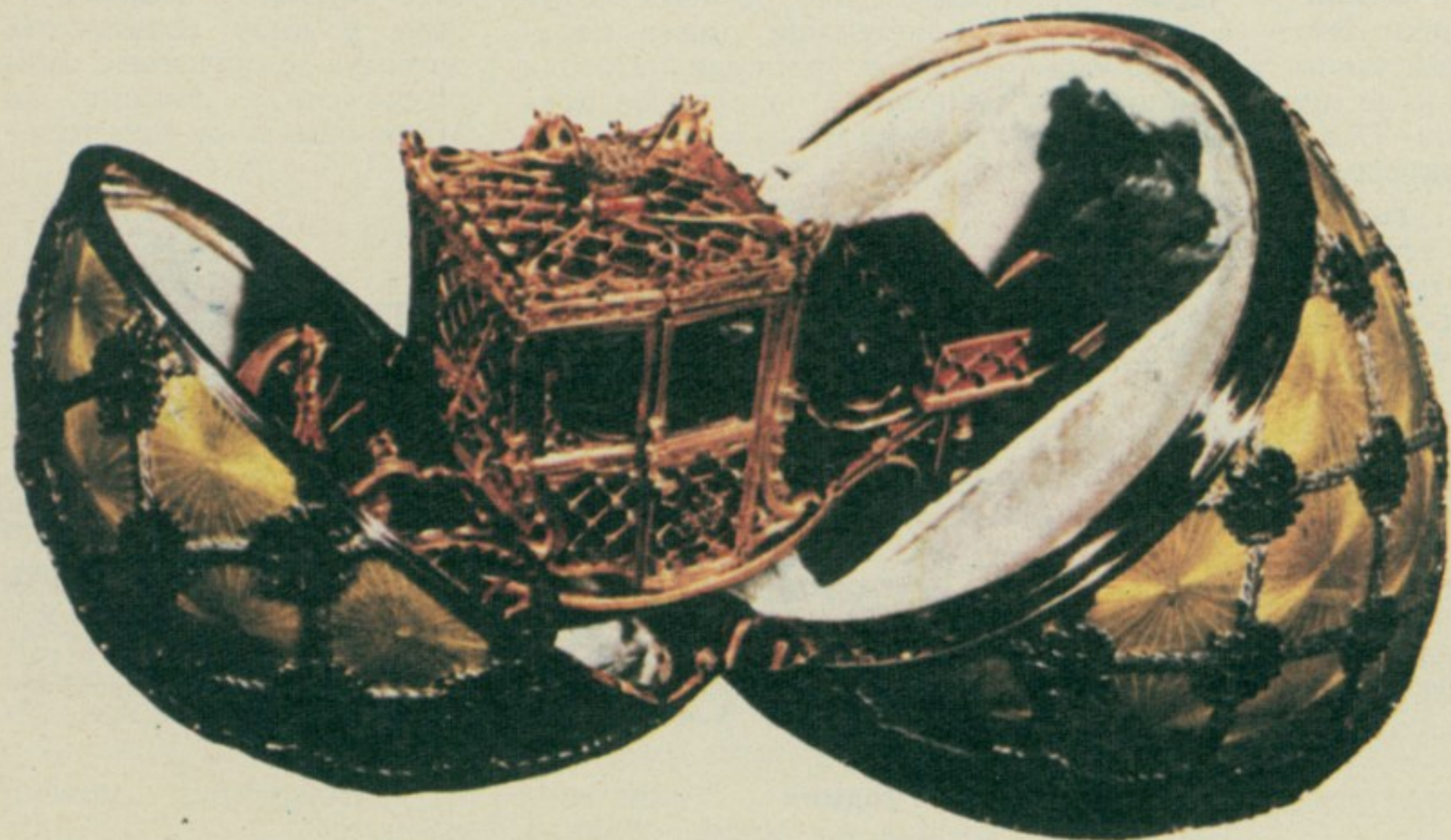
ТИХО, ТИХО, ИЗЛОЖ

Емајлирано, бисерима украшено
јаје — носач златних рамова
за слине

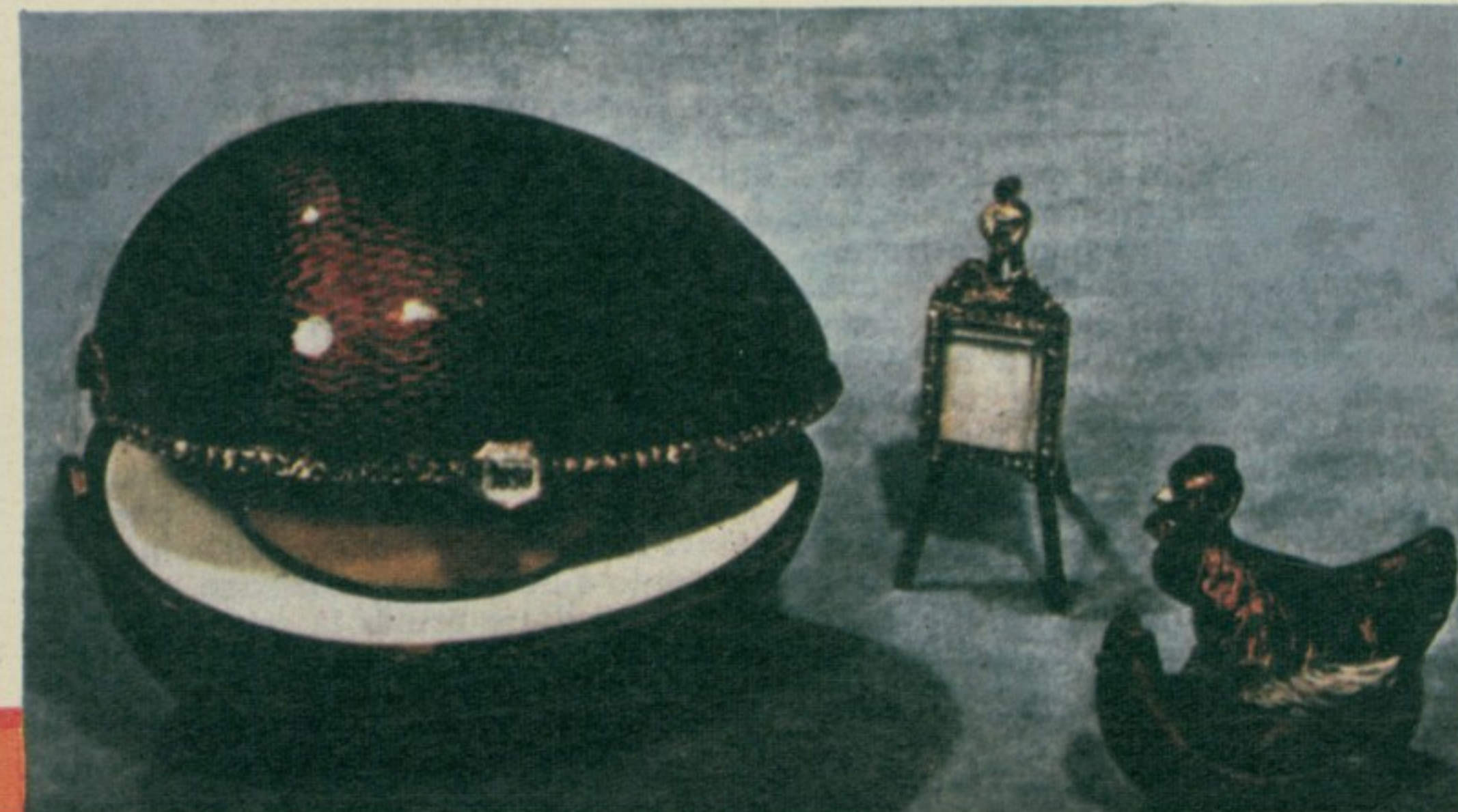

Јаје — часовник

Јаје од злата, дијаманата и рубина са минијатурном златном кочијом

Емајлирано јаје са изненађењем: минијатурним рамом и петлићем

У Лондону је недавно затворена изложба за коју се у реду, пред вратима музеја Викторија и Алберт, чекало и по два сата. Чувари на улазу уручивали су сваком посетиоцу штампано упозорење о томе како треба да се понаша док разгледа оних двеста сјајних, малечких предмета смештених у двадесет витрина од кристалног стакла, непробојног не само на обичне метке, него и на најсавршене данашње ватрене пројектиле. Било је забрањено да се у просторијама изложбе гласно говори или хода, а поготово да се витрине додирују. У њима је била вредност од — триста педесет милиона динара!

ПО УКУСУ — ПЛАТИША

Реч је о јувелирским радовима Карла Фабержеа, једног од највећих уметника драгоцених рукотворина новијег времена. Многи га пореде са чувеним Американцем Тифанијем. Али, има пуних седам деценија како не престају расправе о уметничкој вредности радова овог Француза који је умро још 1920. године. Мишљење је немалог броја критичара да су чудесне минијатуре од драгог камења и племенитих метала које је Фаберже правio искључиво по поруџбинама — ремек-дело кича.

Овај Француз који је највећи део свог живота прсвео у царској Русији израђивао је своје минијатуре према жељама и укусу (не обавезно и истанчаном!) тадашњих царева, краљева и милијардера. Оно што је још подизало цену ионако прескупих Фабержеових творевина био је његов обавезан потпис или макар иницијали на ћирилици или латиници. Представљали су гаранцију да је одређени предмет израдио сам „чудотворац“, како су га још називали, а не његов брат Агатон или неко од педесет радника његове јувелирнице.

Фаберже је доиста био и састао ненадмашан у баратању сићушним, готово микроскопским деловима које је уклапао у своје рукотворине. Ту је, на пример, клавир велик отприлике као кутија цигарета, са златним диркама које се без грешке покрећу, као на правом инструменту. Или, војник висок три прста, чија малена пушка — функционише! А шта тек рећи за збирку цве-

ћа начињеног од златних нити тананих попут власи косе, са латицама од драгог камења толико мајушног да човек не може а да се не запита како ли се одржало пола века...

ПРАСИЋИ ОД ЗЛАТА

Пошто је радио искључиво по поруџбини, Карл Фаберже никада није направио два иста предмета. Чак ни међу ускршњим јајима од скупотених материјала којих има највише и која су последњих година прошлог века постала модни хир број један свих богатих доколичара, Фабержеових муштерија, нема једнаких. Није било тог владара у ондашњој Европи који није својој супрузи или пријатељици желео да подари — једно такво јаје. Свако је унутра крило изненађење: минијатурну златну кочију са коњима од рубина, скупотени мали клип кукуруза, сјајног човечуљка или неку навићену грађевину.

Међу чувеним муштеријама Карла Фабержеа био је и енглески краљ Едвард VII, познат по својој љубави (и слабости) према животињама. За њега је јувелир направио читаву баснословно скупу менаџерију минијатурних четворножаца. Ту су пси, коњи, јовиње, све од најскупљег камења: агата, жада или кварца, са дијамантским очима и златним канџама и папцима.

Док посматра те мајушне предмете — највећи је дугачак тек двадесет сантиметара, а најмањи не више од три — човеку памет стаје при помисли да су их направили људске руке, незграпне у поређењу са величином тих детаља!

Можда највеће савршенство достигао је Фаберже у емајлирању својих минијатурних рукотворина. Он их је прекривао чак са шест слојева лака, а потом их пекао на температури од 800 степени. Највећи мајстори, међутим, не успевају да користе топлоту већу од 600 степени... Фаберже је тако постигао невиђени сјај и лепоту глазури.

»МОЦАРТОВСКО ШАРЕНИЛО«

Изложба која је овог септембра изазвала толико интересовање и међу ина-

УМЕТНОСТ ИЛИ КИЧ?

БА ЈЕ!

че хладнокрвним Енглези-ма, најкомплетнији је увид у огромну продукцију чудотворца злата и драгуља. Јер, никада раније, па ни за живота самог мајстора — а учествовао је и на чувеној Светској изложби у Паризу — није могло да се сабере на једном месту све његово благо. Међутим, тада начете сумње у уметничку вредност ових прескупих јаја, кутијица, медаљона и играчака, данас су прерасле у праву полемичу.

Замерају му да, осим мајсторства у изради, ничег оригиналног нема у тим рукотворинама које су све саме копије класичног стила. Најљући противници његових драгоцених ћинђува кажу да једва 15 одсто свих предмета — а има их на стотине — може да „прође“ као уметност. Све остало је, тврде, чисти кич, претрпано шаренило без трунке укуса.

Како су страсти увек склоне крајностима, међу браниоцима Фабержеа има толико искључивих као што је критичар угледног енглеског листа „Тајмс“, који је написао:

„Ако бих тражио једну једину реч којом бих изразио сву дивоту ових предмета, рекао бих да су **моцартовски**: моји читаоци знају да у мом речнику не постоји већа хвала...“

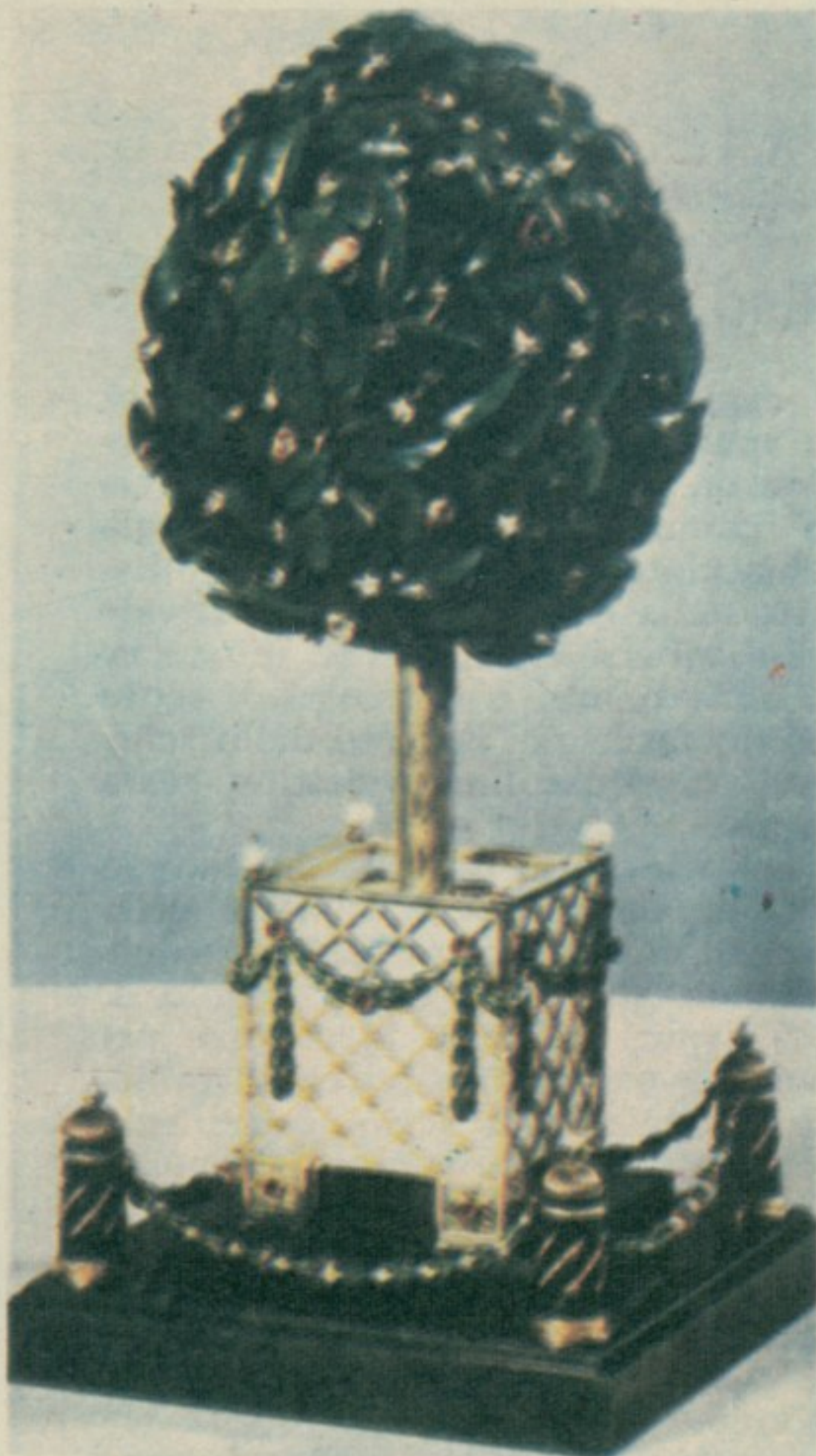
А наши читаоци нека се сами одреде посматрајући снимке са ове изложбе.

М. К.

РАСПРАВЕ О ВРЕДНОСТИ РАДОВА ЈЕДНОГ ОД НАЈВЕЋИХ ЈУВЕЛИРА У ИСТОРИЈИ ОВЕ ВЕШТИНЕ КАРЛА ФАБЕРЖЕА НЕ ПРЕСТАЈУ ВЕЋ ДЕЦЕНИЈАМА. ИЗВЕСНО ЈЕ САМО ДА ЊЕГОВЕ РУКОТВОРИНЕ — КОШТАЈУ МИЛИЈАРДЕ!

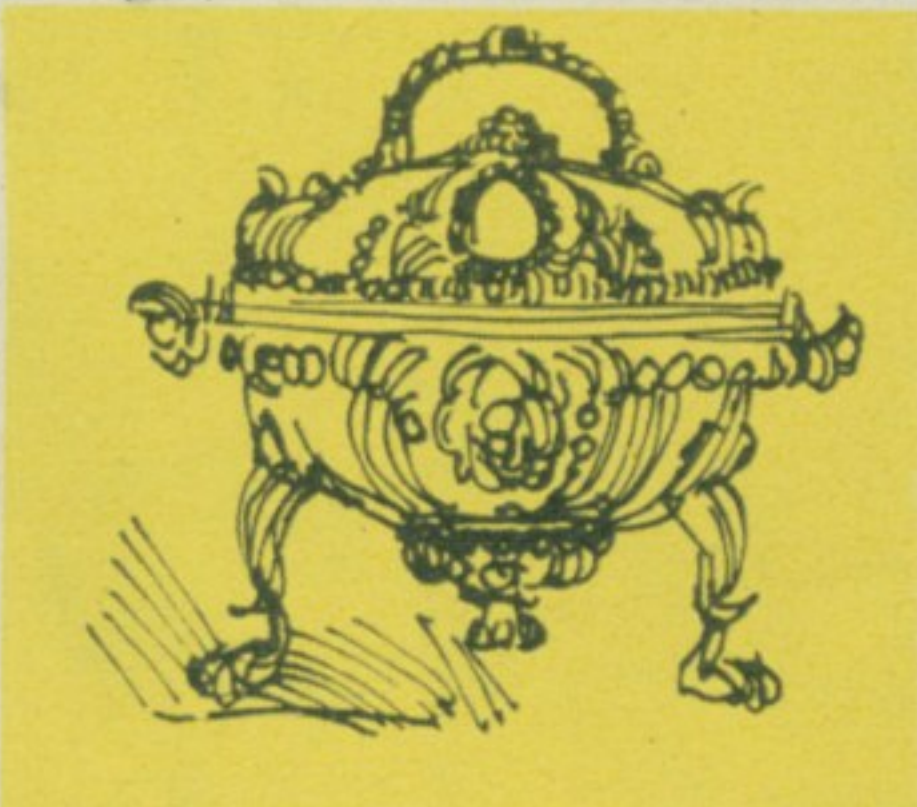
Јаје у стилу рококо, са изненађењем — срцем

Сићушно, прецизно направљено и баснословно скупо наранџино дрво

Носач за слику — минијатуру

Будилник са петлићем из 1903. године

Мајушни навез са папагајем

Пудријера од емајла са дијамантским гирландама

Минијатурна краљевсна носилна од злата и емајла

Мали рибарски пароброд „Хоув“ пловио је лагано кроз таму Арктика. Било је готово четири часа ујутро и посада је живнула припремајући се за јутарњи лов. Чекало се само на наређење капетана Мек Грегора.

Сталну опасност за бродове који су пловили овим делом Арктика представљало је Острво Медведа, огромни стеновити гребен између Норвешке и Шпицбергена. Једини становници овог острва била су два Норвежанина са породицама који су руководили мањом радио-станицом. Острво није било опасно само због својих оштрих гребена, већ и зато што су његове стене садржавале огромну количину гвожђа па су могле да „заварају“ бродске компасе.

Тог раног новембарског јутра 1931. године посада „Хоува“ била је изузетно добро расположена и нико није ни помишљао на евентуалну опасност. Сви су били заузети припремањем мрежа када је један огроман талас просто подигао брод у ваздух, а онда га нагло бацио и усадио на оштро гребене! Зачула се страховита ломљавица и пуцање бродског корита. Слабашни рефлектор на командном мосту осветлио је високи црни масив испред прамца: Острво Медведа!

Капетан Мек Грегор излетео је, тетуралујући се, из кабине и повикао.

— Сви на палубу! Сви на палубу!

СВЕ МАЊЕ НАДЕ

Кад су сви чланови посаде излетели напоље, капетан је установио да нема повређених, а онда је брзо отишао до прамца да види у каквом је стању брод.

„Хоув“ је био једноставно насађен на мање гребене који су окруживали онај највиши на Острву Медведа. Таласи су га, с времена на време, подизали, а онда опет враћали на оштре врхове стена. Нити је био на отвореном мору, нити је могао да се сасвим приближи литици Острва Медведа. Стајао је прободеног трупа негде између и претила је опасност да се због налета таласа сасвим распадне.

На срећу, радио-станица и батерија остале су читаве, тако да је радиста Тарнер послао неколико пута СОС сигнал и позицију брода.

Није прошло ни три часа а Тарнер је добио одговор. Један од Норвежана са острва упутио се према литици испред које је био заробљени брод. Јавили су се и други рибарски бродови који су се натоварени враћали у матичне луке. Сви су кренули у правцу Острва Медведа да помогну „Хоуву“. Било их је двадесетак а најближи од њих удаљен готово четири часа пласидбе од теретног брода.

ЗАРОБЉЕНИЦИ ОСТРВА МЕДВЕДА

Радио-везом јавило се двадесет рибарских бродова који су кренули у помоћ, али је најближи био више од четири часа удаљен од настрадалих. За то време могло је штошта да се деси...

За то време могло је штошта да се деси...
После неколико часова

два-три рибарска брода приближила су се острву, али не довољно да би помогли

бродоломницима. Морнари са других бродова покушали су чак да направе сплав

и пошаљу га ка „Хоуву“, међутим, сплав се већ после пет минута разбио о стене. Било је све мање наде...

Тада се радио-везом јавио и Норвежанин који је кренуо у помоћ. Морао је да се врати јер, без специјалне опреме, није никако могао доћи до друге стране острва, преко непроходних гребена и дубоких бара.

Рибарски брод „Елф Кинг“ опловио је острво и пристао са друге стране. Посада се искрцала са опремом, решена да се пробије на другу страну и помоћу конопца и чекрка спасе људе са настрадалог брода.

УЗ ЗВУКЕ ВИОЛИНЕ

На „Хоуву“ су сви губили наду у спас. Батерије радио-станице су се потрошиле и више нису имали везе са спољним светом. Не знајући шта друго да уради, капетан Мек Грегор је из своје кабине извукао виолину и почео да свира и пева, не би ли тако охрабрио морнаре. Сви су прихватили песму и тако, бар за тренутак, заборавили ужасно стање у којем су се налазили.

С друге стране острва такође се одвијала права драма: посада „Елф Кинга“ никако није успевала да пређе преко острва на другу страну. Уз обалу је у међувремену пристало још неколико рибарских бродова. Формиране су још две-три групе које су покушавале да се пробију кроз крш и беспуће, али без успеха.

Људе на „Хоуву“ спопала је нова невоља: жеђ. Један од чланова посаде добровољно се јавио да се спусти у део брода који је већ био под водом и зарони, не би ли пронашао неку од флаша минералне воде које су понели као залиху.

Почињао је трећи дан откако су се слупали о стене...

Добровољца је после неколико тренутака изронио са две боце воде, погледао нагоре и готово крикнуо од среће! Сви се окренуше у у том правцу, према врху литице. Тамо су се наизглед фигуре четворице људи!

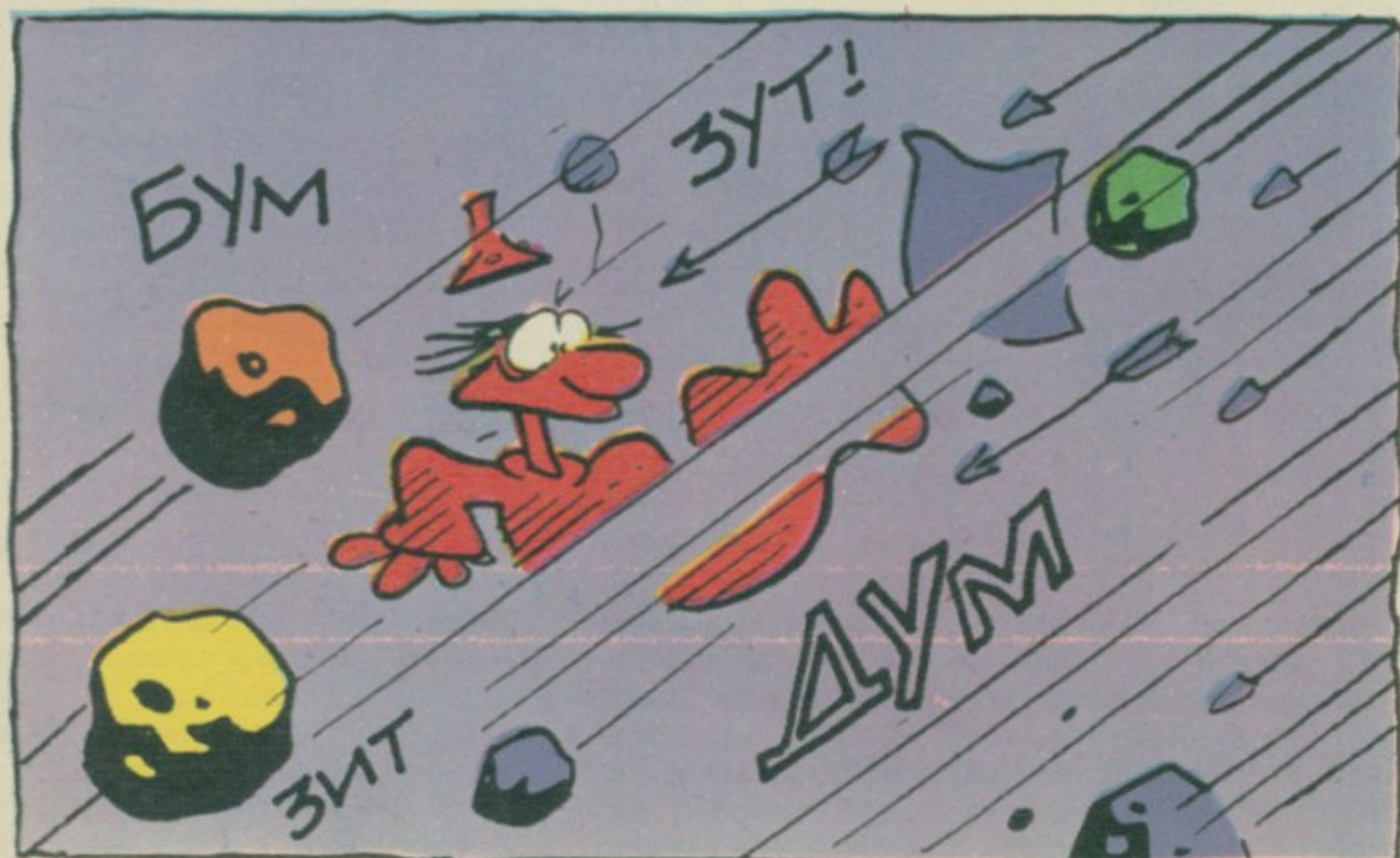
Били су то људи са „Елф Кинга“ који су направили последњи покушај да дођу до литице и у томе су после толико муке успели! Брзо су одмотани челични конопци, причвршћени чекрци и конопцац је бачен према „Хоуву“.

После неколико покушаја неко са „Хоува“ успео је да ухвати уже и, на крају, од појаса за спасавање направити неку врсту седишта како би спасиоци могли да их дижу горе.

Један по један извучени су на врх литице, а затим су са групом спасилаца кренули на другу страну острва. Последњи је остао капетан Мек Грегор. Бацио је још један поглед на разбијени „Хоув“, а онда кренуо за осталима. М. Ј.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ВИТЕЗ ТУЖНОГ ЛИКА

Флота Свете лиге под командом Дон Хуана од Аустрије налазила се у близини Коринтског залива, надомак Лепанта. Удружене хришћанске земље спремале су се за одлучан бој против дотада непобеђених моћника из Мале Азије — Турака.

У потпалубљу једне од мноштва хришћанских галија лежао је, измучен грозницом, војник племићког имена Мигуел де Сервантес Сааведра. Јутро 7. октобра 1571. године затекло га је у бунилу, обливеног знојем. А онда се огласише топови и урлик који је ледио крв у жилама. Турци су кренули у напад.

Малаксао и исцрпљен вишедневног грозницом, војник Сервантес смогао је довољно снаге и кренуо на палубу. Умало се није стрмоглавио низ степенице које су водиле из потпалубља кад се две галије сударише у жестоком налету. Капетан и војници се запањили кад међу њих искрсну витез бледог лица са искуваним мачем. Узалудна су била уверавања да се врати у потпалубље, Сервантес је хтео да се бори.

На палуби је праштало на све стране. Водила се огорчена борба прса у прса, а Мигуел де Сервантес, иако измучен исцрпљујућом болешћу, није имао времена да предахне. Одједном је осетио бол у грудима, па онда још један. Треће зрно му је размрскало леву руку. Војник Сервантес је хтео да се бори.

На срећу целог човечанства, Мигуел де Сервантес Сааведра је преживео битку код Лепанта.

У битци која се завршила величанственом победом Свете лиге његов удео није био мали.

ЈЕДНОРУКИ ВОЈНИК

Године 1547. становник шпанског села Алкала де Енарес, осиротели племић и видар Родриго Сервантес, добио је још једног сина — Мигуела. А седморици својих синова могао је да остави само дугове и топлу љубав.

Мада је отац жарко желео да Мигуел постане лекар или свештеник, овај се још као врло млад определио за неизвесност књижевног стварања. Први пенички покушаји донели су

му само разочарања. Ништа боље није прошао ни са писањем драма. И оно мало новца што је имао брзо је нестало и Мигуел де Сервантес, смео и независан дух, 1569. године креће у Италију.

У Риму постаје коморник и секретар римског кардинала Аквивија што му пружа прилику да се упозна са италијанском културом која га је одушевила. Међутим, ни то га није много држало: само годину дана доцније пријављује се у војску. Ту га затиче и поморска битка код Лепанта коју је једва преживео. Истина, изгубио је леву руку али је поново војник — једноруки борац напуљске војске.

Вешт и храбар, Мигуел де Сервантес је још пуне три године био војник. И ко зна колико би то још био да је његов брод који се са једног ратног похода враћа у Шпанију нису пресреле галије по злу чувеног маварског гусара Арнаута Манијеа. Борба је била кратка и неравнотравна. Са делом посаде која је преживела Сервантес је заробљен и као роб одведен у Алжир.

ЗАВЕРА РОБОВА

Бунтовном и немирном Сервантесу тешко је падало заточеништво. А, покушаји бекства, причало се међу сужњима, свирепи Манијеа је најсуровије кажњавао. Сервантес се није дао заплашити. Стално је тражио начин да побегне.

Упорност се најзад исплатила и он је са још четрнаесторицом Шпанаца сковао план бекства. Али њега није било нимало лако остварити, јер бежати се исплатило само преко мора. Зато су једину прилику видели у помоћи споља. Наиме, одлучили су да скупе новац за откуп једног од њих четрнаесторице који би отишао до Шпаније и вратио се са чамцем.

Прошло је прилично времена док је новац прикупљен. У међувремену један од завереника који је радио као баштован ископао је подземно склониште у делу баште крај мора. Оно је требало да буде склониште маварским сужњима до доласка чамца.

А када је Вијана, роб одређен да буде откупљен, отишао за Шпанију, завере-

ници су побегли и нашли се у склоништу. Било је то време стрепњи и несигурности: Маври су по сваку цену желели да се дочепају одбеглих, а у неудобном склоништу нису се ни ноге могле испружити. Као најхрабрији и најснажљивији, Сервантес је сваке ноћи кришом излазио да би другове снабдео храном. Баштован-роб, међутим, није се морао крити као остали, па је био задужен да мотри на повратак Вијана.

Прошло је месец дана откако су у склоништу а од Вијанина чамца ни трага. А онда, једне мрачне ноћи, док је море шумело а тала-

КАДА ЈЕ ВОЈВОДА БЕХАР ЧУО ДА ЈЕ »ДОН НИХОТ« НЕКАКВ ШАЉИВ РОМАН. ХТЕО ЈЕ ДА ОДБИЈЕ АУТОРА. МЕЋУТИМ, ПОШТО ЈЕ САСЛУШАО ПРВЕ СТРАНИЦЕ, НАТЕРАО ЈЕ СЕРВАНТЕСА ДА МУ ГА ДОКРАЈА ПРОЧИТА.

стављало животну опасност, неговао болесне...

Међутим, уместо Вијане дошли су Маври и они се нађоше у оковима.

НАГРАДА — СРЕБРНЕ НАШИКЕ

Још четири пута је Мигуел де Сервантес Сааведра покушавао бекство из Алжира, али без успеха. На крају је маварски краљ, изнервиран његовом тврдоглавом упорношћу, затражио за њега откуп од 500 златних талира. Сервантесова мајка и његови пријатељи некако су скупили потребан новац, те се он после петогодишњег ропства, децембра 1580. године, вратио у Шпанију, сиромашан као просјак. Међутим, био је богатији за две драме — „Нумансију“ и „Живот у Алжиру.“

Покушај да живи од писања завршио се, као и раније, неуспехом. Његове комедије у којима су главне личности мали људи са својим патњама и пркосом нису се свиђале размаженој шпанској публици. Зато велики писац постаје агент за набавку жита и уља за шпанску флоту, али и даље упорно пише. Негде тада добија и једину на-

НАЛИЧЈЕ АМЕРИЧКЕ ПРАВДЕ

СВЕДОЦИ

ДА ПОЛ МЕРИС НИЈЕ ДОШАО У СУКОБ СА ПРЕТПОСТАВЉЕНИМА, НИКАДА НЕ БИ ИЗАШЛА НА ВИДЕЛО ЊЕГОВА ПРАВА ПРОШЛОСТ — ПРОВЕДЕНА У ЊУЈОРШКОМ ПОДЗЕМЉУ.

Али је америчку владу стајало 13 милиона долара то што се званично и свесно послужила — лажју? Ово је питање поставио коментатор америчке телевизије Фред

Грејем у својој књизи „Програма алијас“ која је изишла из штампе средином септембра и због најшакљивијих проблема полицијских метода какви се користе у хватању кривих

зверки подземља изазвала велико интересовање. Реч је о потказивачима.

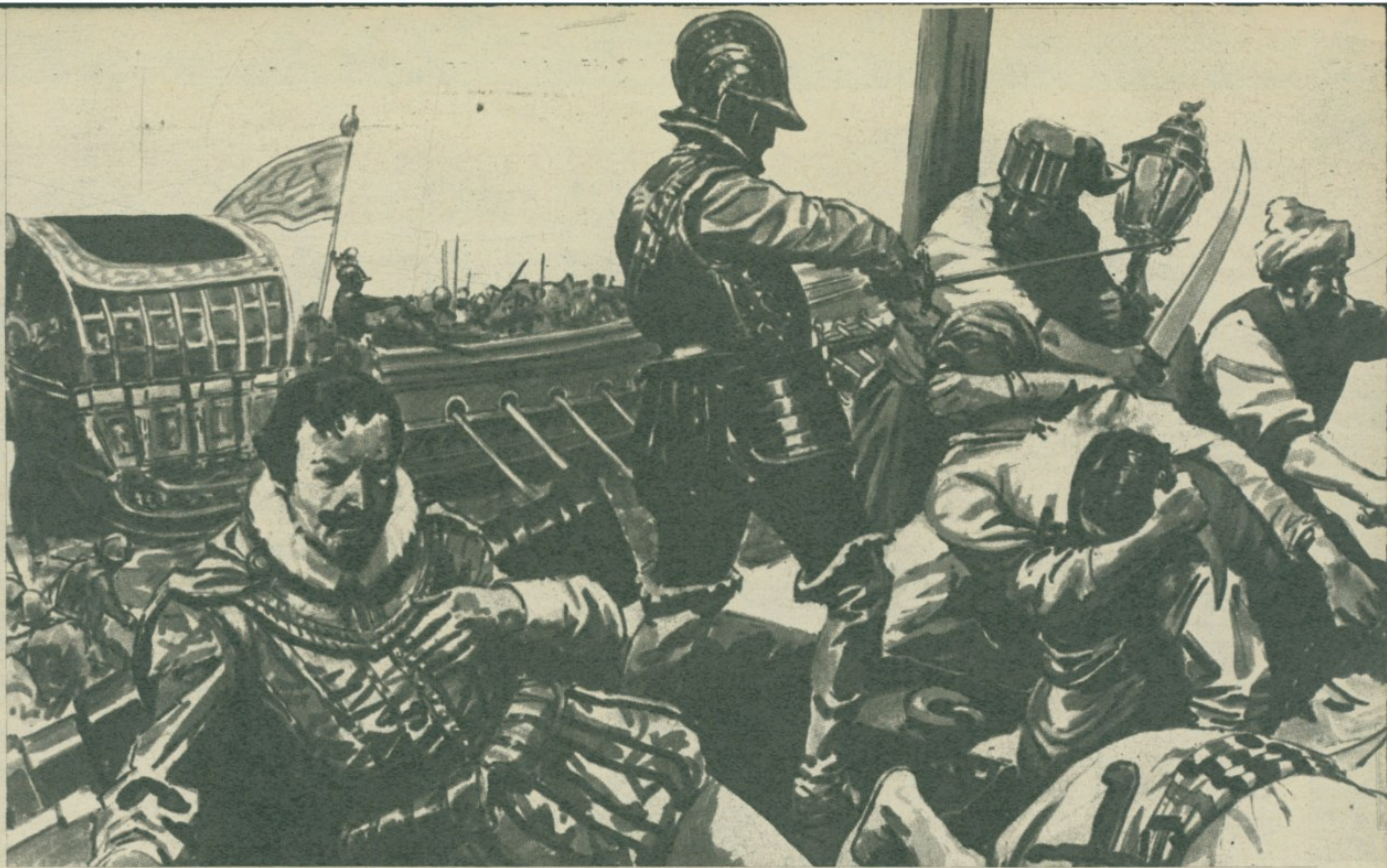
Некада је полиција, зна се, расписивала уцене. Плакати са ликом разбојника позамашином свомом долара

граду: на једном такмичењу песника освојио је — три сребрне кашике.

Посао од кога је морао да живи није га занимао, па убрзо упада у дугове и, прогоне од поверилаца, доспева у затвор, а црква га искључује из редова верника. У мемљивој тамници севиљског затвора рађа се једно од највећих дела човечјег ума: први део „Дон Кихота“. Међутим, тек 1605. године, две године пошто је први део био завршен, Сервантес се обратио војводи Бехару, једном од „високородних незналица“, са молбом да му посвети свој роман, а овај да га узме у своје окриље. Био је то једини начин да роман угледа светлост дана.

Кад је војвода чуо да је „Дон Кихот“ некакав шалви роман, хтео је да одбије Сервантеса. Али, упорност коју је Сервантес годинама гађио исплатила се и војвода је пристао да са слуша једно поглавље. Прича му се толико допала да је натерао Сервантеса да му га прочита до краја. Овај је био пресрећан.

Десет година касније 1615. појавио се и други део „Дон Кихота“. А само годину дана доцније, 19. априла 1616, велики писац је умро, измучен и телесно и духовно, не слутећи да ће

У бици код Лепанта Сервантес је био тешко рањен

га његово дело толико надживети.

После ненадмашног „Дон

Кихота“ најбољим Сервантесовим делом сматрају се Узорне приповетке (Њих 12)

Не треба заборавити ни: Нумансију, Блаженог распусника, Педра де Урде-

маласа, Путовање на Парнас, Персилеса и Сигисмунду...

М. Ј.

НЕСТАЈУ БЕЗ ТРАГА

СЛОБОДАН
УПРНОС —
27 УБИСТАВА!

намењени ономе „ко га ухвати живог или мртвог“, добро су нам знани из стрипова о Дивљем западу, из филмова о Бони и Клајду или Касидију и Киду. То спада у историју. Против данашњих опасних и моћних „босова“ подземља полиција је присиљена да користи много лукавије начине не би ли им ушла у траг, али њени методи — као овај изнет у Грејемовој књизи — некада изазивају двоумљење да ли су морално оправдани. У чему је ствар?

СУМЊИВА, БЕСПРЕКОРНА ДОКУМЕНТА

Када се Пол Мерис са бројном породицом доселио 1970. године, у Лос Анђелес, лично је на толике дошљаке који свакодневно пристижу у овај осмомилонски калифорнијски град не би ли ту пронашли „обетану земљу“. Мерис је спадао у оне срећније: одмах се запослио и то као шеф компаније која је трговала модном одећом и чија је калифорнијска пословница запошљавала тринадесет људи.

Међутим, Пол Мерис је дошао у сукоб са претпостављенима у Њујорку. Ови су, не би ли му пронашли неку слабу тачку или мрљу у прошлости која је изгледала беспрекор-

на, — ангажовали приватног детектива.

Прва сумњива ствар коју је искусни ловац на људске грешке уочио биле су картице социјалног осигурања свих чланова Мерисове породице: носиле су узаастопне бројеве, што је указивало на то да су издате одједном! Веома чудна ствар када се има у виду разлика у годинама између родитеља и деце... Мерис је, значи, нешто петљао, закључио је детектив и предузео следећи корак: отпутовао је у Филаделфију, на високу школу „Дон Бартам“, а потом и у Охајо, у колеџ „Болдвин Валиас“. Биле су то установе на којима се Пол Мерис школовао и чије је исправ-

Џералд Зелмановић и Пол Мерис

на, ангажовали — приватног детектива.

Детективова предвиђања су се испунила. Нико живи у тим школама није ни чуо за неког Пола Мериса, у администрацијама нису постојали подаци о њему! Дакле, документа овог трговца из Лос Анђелеса била су — лажна.

КО ГА ШТИТИ?

После овог открића посао њујоршког детектива кренуо је утабаном стазама: пошто је проверио да је непостојећи и број Мерисове армијске књижице, да ни његова „бивша“ филаделфијска адреса није тачна, као и да нигде не постоји крштеница на његово име, било је сасвим јасно да се иза непознате и вероватно, с добрим разлогом закамouflиране Мерисове прошлости крије неко веома моћан.

Мафија? Једна чудна подударност наводила је на помисао да Пол Мерис има везе са њом. Његово настањивање у Лос Анђелесу пало је непосредно после хапшења озлоглашеног „боса“ Анђела де Карла званог Цип. Мафијаш је ухваћен и осуђен захваљујући сведочењу (оптужена страна то би назвала цинкарењем) познате „птичице“ бруклинског подземља Џералда Зелмановића. Кључни сведок је после процеса нестао без трага. Остало је само питање како је успео да у-

макне освети мафије која, кад су у питању и много мање грешке него прекршај неприкосновеног закона Ћутања званог „омерта“, изриче последњу казну, смрт.

То питање разрешио је детектив оне њујоршке фирме која је запослила Пола Мериса. Његова сличност са „цинкарошем“ Зелмановићем била је и без материјалних доказа упадљива, само — ко би на то помислио? Да није сукобом са претпостављенима сам на себе скренуо пажњу, Џералд Зелмановић проживео би живот највероватније мирно, далеко од освете мафије, али и од руке правде. Јер, он је својим сведочењем — платио слободу.

У замену за главу Анђела де Карла Зелмановић је од америчке полиције добио и много више: сва потребна лажна документа за себе и породицу, посао, новац за нову кућу у Лос Анђелесу, нешто о чему би неки поштен праћанин могао маштати као о добитку на лутрији.

Све ово предвиђено је у „Програму о заштити сведока“ који је америчка полиција почела да примењује 1970. године и у који је уложено оних вртоглавих 13 милиона долара. Јер, Зелмановић је само један од три хиљаде људи који су до сада „продали“ полицији своје услуге и у замену добили, новац, слободу и сигурност!

Можда се питање оправданости „куповања“ сведока не би поставило да неки од њих, чим су се нашли у новој средини, безбедни и материјално сигурни, нису — наставили по старом!

Наводи се, тако, пример берзанског превараанта Едварда Вуенча кога је америчка полиција, као Хјуга Винчестера, пребацила и за послала чак у Енглеску. Међутим, тамо је овај „пословни човек“ брзо ухваћен у проверу 600 хиљада долара. А двадесет седмоструки убица Џозеф Барбоза из Нове Енглеске, недуго после настањивања у Сан Франциску под неупадљивим именом Џон Бентли, ухваћен је због — убиства.

Није познато колики је списак оваквих примера. Али се зна да је, на пример, Џералд Зелмановић после бекства од мафије из Лос Анђелеса, опет добио комплет свих могућих документа и настанио се у неком другом великом граду, под ко зна којим именом. Јавна је тајна да је његов нови посао — још много уноснији него претходни, у модној трговини!

Зато није чудно што се многи Американци, заједно са писцем књиге „Програм алијас“, питају има ли то смисла... Влада САД, како се очекује, треба што пре да се састане баш поводом Програма о заштити сведока и да још једном претресе колико је оправдан.

М. К.

ВЕЛИКЕ ВОЈСКОВОЂЕ ВОЈВОДА ОД МАРЛБОРОА

ИАКО ЈЕ ДО ЊЕГА ДОШАО ВЕШТИМ ПОЛИТИЧКИМ МАНЕВРИСАЊЕМ И ВЕЗАМА, ЏОН ЧЕРЧИЛ ЈЕ БИО ДОРАСТАО ВИСОКОМ ПОЛОЖАЈУ КОЈИ ЈЕ ЗАУЗИМАО.

Џон Черчил је добио титулу грофа нада је Вилем од Оранжа ступио на енглески престо. Нови краљ тачно се одужио своме присталици.

Метеж битке још се није стигао када је војвода од Марлбороа зауставио свога коња и журно написао писмо жени Сари:

„Имам тек толико времена да те замолим да пре несиш моје поштовање краљици и да је обавестиш да је њена војска однела величанствену победу. У мојој кочији су маршал Талар и још два генерала, а ја настављам битку...”

Ове речи написане су 13. августа 1704. године пошто су Марлборо и савезничке трупе натерали француско-баварску армију на повлачење. Нешто касније британски војсковођа је започео напад на утврђено село Бленхајм, по коме је ова чувена битка и добила име и касније ушла у историју као једна од најзначајнијих победа коју је енглеска армија икада однела.

ВЕЛИКОДУШНА КРАЉИЦА АНА

Џон Черчил, први војвода од Марлбороа, био је познат широм Европе као највећи генерал тога доба. За њега се говорило да „никада није био битку у којој није и победио, нити

опседао тврђаву коју није освојио“.

Са петнаест година, захваљујући пријатељству своје сестре Арабеле са војводом од Јорка (касније краљ Џејмс II), Џон Черчил постаје његов паж, а са свега седамнаест година, пешадијски пуковник под заповедништвом чувеног француског маршала из рата против Холандије, Турена. Његов успон на двору осигуран је жељом са изузетно способном и одлучном Саром Џенингс, блиском пријатељицом принцезе Ане.

Када је постало јасно да Џејмс II намерава да поново уведе католицизам у Енглеској, Черчил се нашао у групи оних који су 1688. године позвали Вилема од Оранжа да преузме престо. Из захвалности за пружену помоћ, нови владар доделио је Черчилу титулу грофа.

Иако је и сам допринео паду Џејмса II, Черчил је ипак наставио да одржава везе са својим бившим заштитником који се сада налазио у изгнанству у Француској. Међутим, тиме је пао у немилост код новог краља Вилема од Оранжа. Закратко је изгледало да је овај вешт политичар ипак направио грешку која ће га скупо коштати, али срећа му се још једном насмешила када је, 1702. године,

принцеза Ана ступила на енглески престо. Краљевском великодушностју Ана је почела да засипа Марлбороа и његову жену и ускоро је свима било јасно да одлучна и проницљива Сара не само да успева да снажно утиче на краљицу, већ у ствари она влада земљом.

Краљичина наклоност донела је Черчилу титулу војводе и положај врховног заповедника армије и он тако ускоро постаје једна од најутицајнијих личности у влади.

Славу великог војсковође стећи ће у рату око шпанског наслеђа у коме је француски краљ Луј XIV, користећи родбинске везе са шпанским двором, хтео да преузме престо и све колоније и потчињене територије које су у то доба обухватале земље у Северној и Јужној Америци, Италији, Сицилији и шпанској Холандији (данашња Белгија).

Био је то један од повода борбе за превласт у Европи у којој су Енглеска, Аустрија, Уједињене Холандске Провинције и неколико немачких држава ступиле у савез против Француске чија је на расла моћ представљала опасност за све. На страну Француске и Шпаније касније је ступила и Баварска. Рат је објављен маја 1702. године.

У почетку је армија Луја XIV имала више успеха; његове трупе напредовале су на Рајни, у Баварској, Фландрији и на Дунаву, а онда је, маја 1704. године, Марлборо, као заповедник англо-холандских снага, започео свој чувени марш од Фландрије до Дунава где му се придружио командант аустријске војске, принц Еуген од Савоје.

НАЈВАЖНИЈА ТАЧКА

Да би спречио напредовање француско-баварске војске ка Бечу, Марлборо је у близини села Бленхајм пресекао њен пут ка престоници. Обе стране почеле су да се припремају за велики окршај.

Положај француско-баварских снага које су бројале око 60.000 људи био је далеко повољнији јер су се оне налазиле на узвишци, један бок им је био заштићен Дунавом, други шумовитим брежуљцима, а кроз мочварно земљиште испред фронта текао је поточић Небел.

По Таларовом мишљењу, најважнија стратегијска тачка био је Бленхајм око кога је он концентрисао главнину својих снага. Марлборо је своју савезничку војску од 56.000 војника поделио у две дивизије. Сам је командовао оном већом, док је друга била поверена принцу Еугену који је неколико пута безуспешно покушавао да заузме Бленхајм.

Да би задржао село, Талар је довео појачање повукавши много војника

Муњевити јуриш 8.000 Марлбороових војника на Бленхајм натерао је Французе у панично повлачење.

са центра својих борбених редова. Ову његову грешку Марлборо је одмах искористио пребацу-

ПОБЕДНИЧКО ПИСМО САРИ

јући тежиште напада на ослабљени део непријатељске војске, док је истовремено наставио нешто слабији напад на Бленхајм.

И док су Марлбороова артиљерија и пешадија жестоко насртале на рањиви центар непријатељских снага, принц Еуген је јуришем пресекао њихов десни бок. Када се коњица коначно пребацила преко Небела, Марлборо је био спреман да зада одлучујући ударац.

Муњевитим јуришем његових 8.000 коњаника (у једном налету) пробило се кроз непријатељски цен-

тар, разбило француску војску на два дела и нагтерало је у безглаво повлачење. У то време принц Еуген је чистио свој део бојног поља потискујући баварску војску.

Победничко писмо које је Марлборо послао жени тада је написано. Држао се још само Бленхајм, али окружен далеко надмоћнијим снагама и непрекидно засипан артиљеријском ватром, био је принуђен да се на крају преда. Заробљено је 10.000 војника.

Тако је Марлборо извојевао сјајну победу у којој је насупрот 38.000 мрт-

вих и рањених непријатеља, стајао релативно мали број од 12.000 савезничких војника. Бленхајмска битка данас се сматра једном од одлучујућих битака у историји. Она је означила прекретницу у рату за шпанско наслеђе и, што је још значајније, нанела одлучујући ударац до тада неприкосновеној надмоћи француске војске у Европи.

Битка је заувек учврстила и Марлборову војничку репутацију — постао је непобедиви војсковођа под чијим су заповедништвом добијене велике битке код Рамила 1706. годи-

не, Удернада 1708. и Малплакеа 1709. године. Французи су потиснути из Холандије и других делова Европе, а рат је завршен Утрехтским миром 1713. године.

Дан после битке Марлборо је обишао свог најзначајнијег заробљеника, маршала Талара.

— Честитам вам — рекао је маршал — успели сте да поразите најбоље војнике на свету.

— Мислим да су моји војници ипак бољи. Они су победили најбоље на свету — одговорио је војвода.

У знак сећања на ову велику победу, Марлборо је велики породични дом у Оксфордширу назвао Бленхајм. У њему је 1874. године рођен и његов најпознатији потомак, Винстон Черчил, велики енглески државник.

М. И.

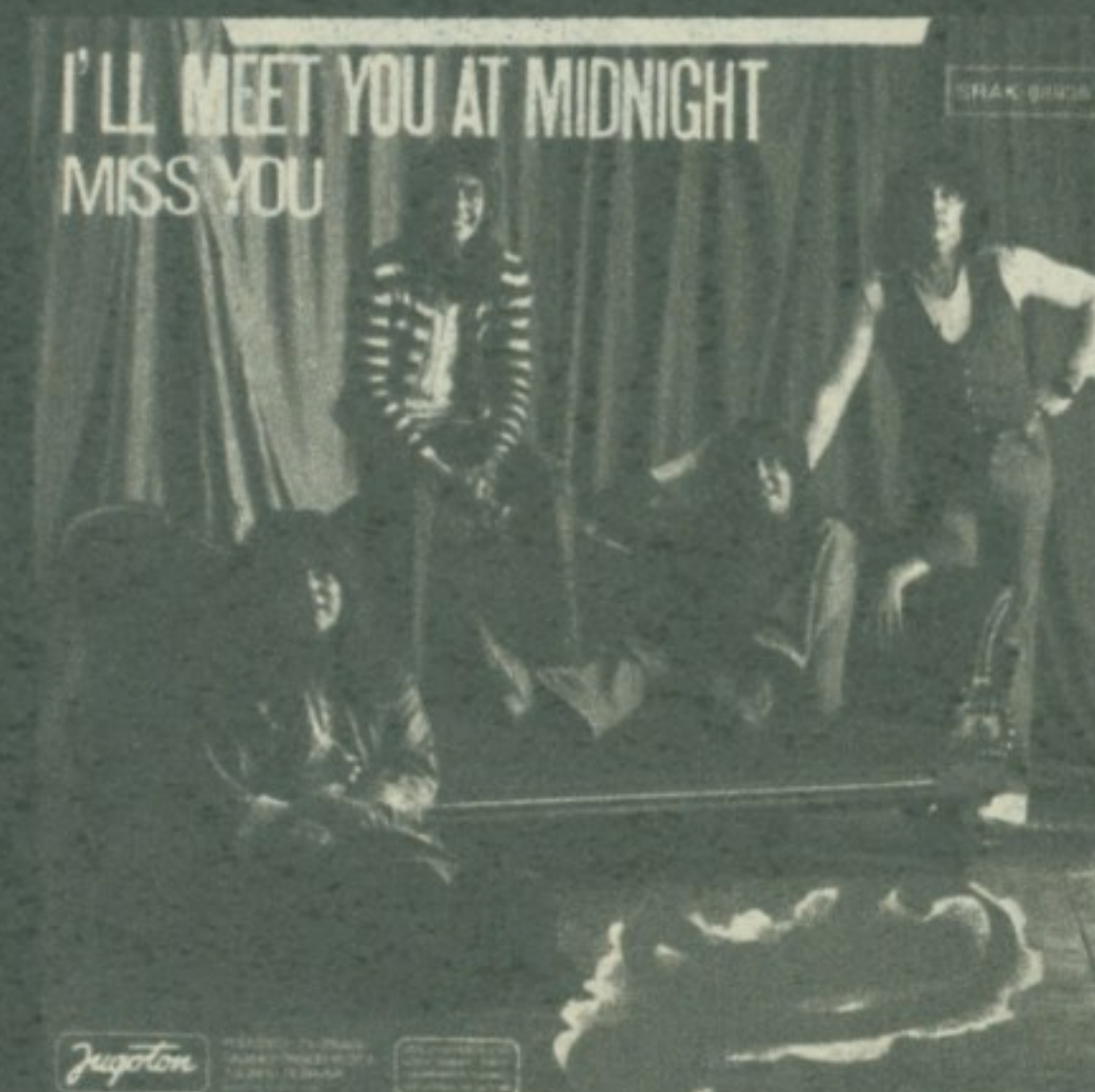
SWEET — „FEVER OF LOVE“
(SY-88940)

„THE ROLLING STONES“ — „FIVE BY FIVE“ (SY-19001)

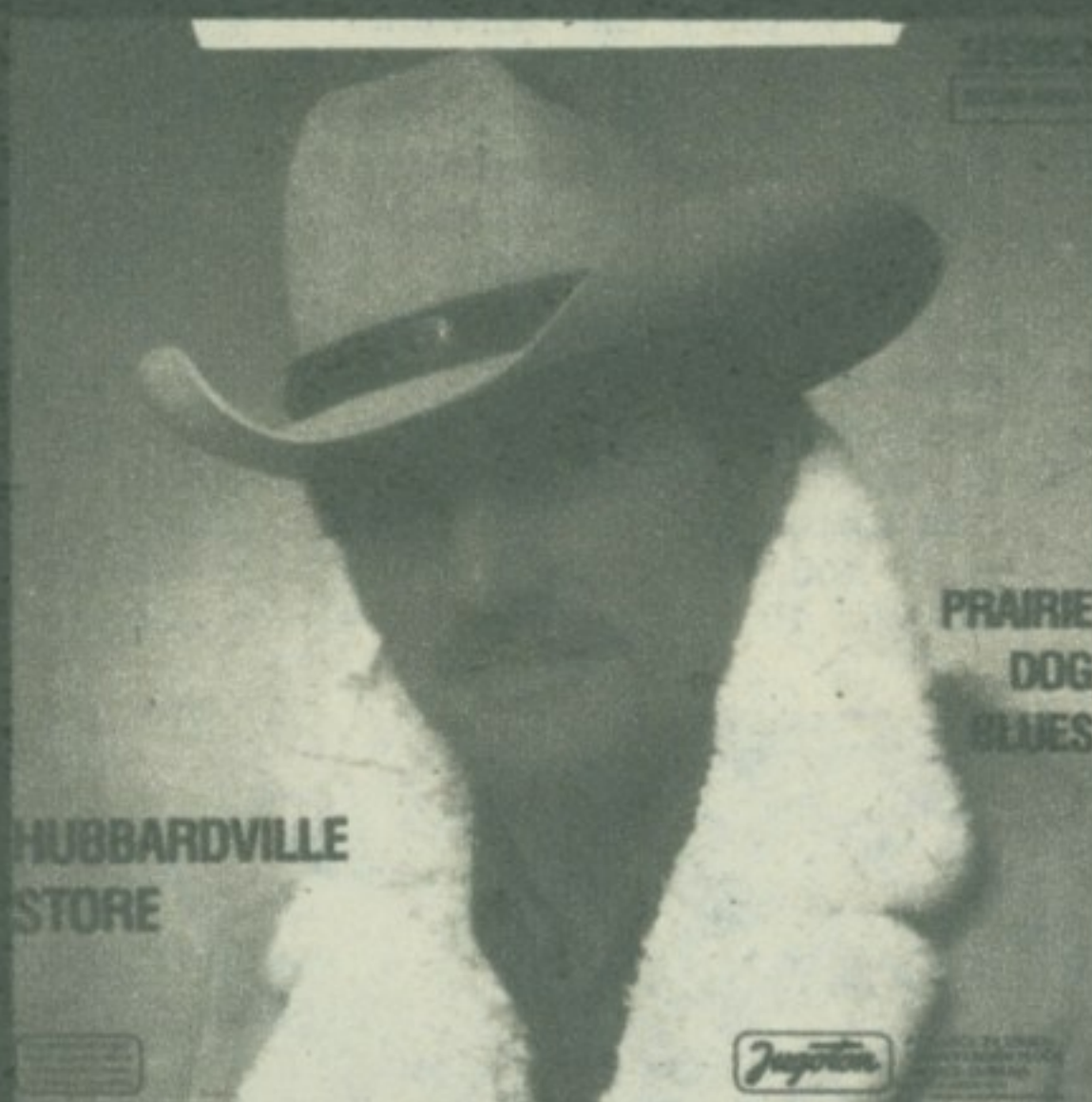
„SHOWADDYWADDY“ — „UNDER THE MOON OF LOVE“ (SY-88927)

„SMOKIE“ — „I'LL MEET YOU AT MIDNIGHT“ (SY-88938)

ХИТОВИ ОВОГ ЛЕТА на *Jugoton* ЛП плочама

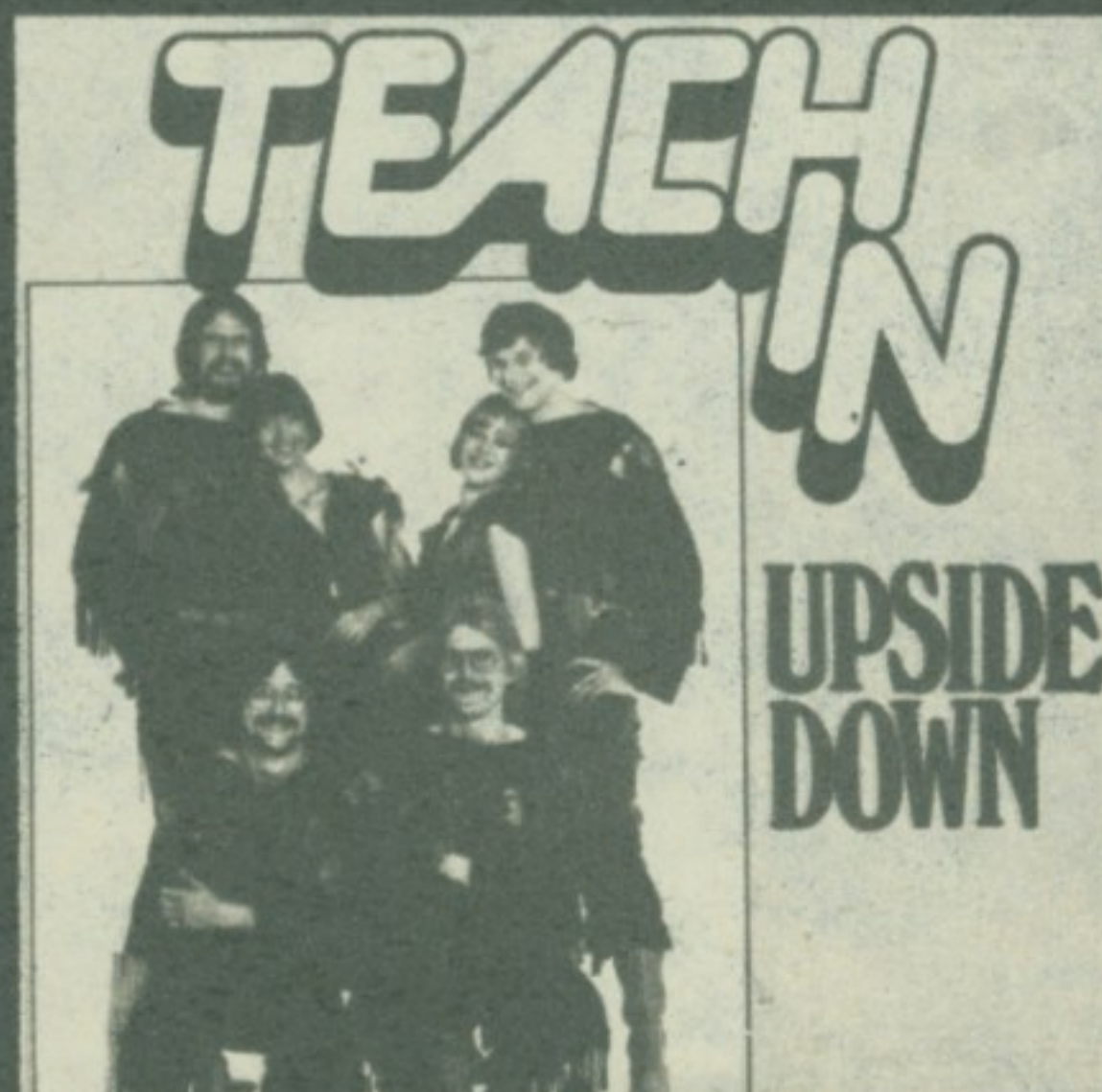
У току најновијих збивања на пољу забавне музике у свету, дочосимо вам само део новитета које смо штампали овог лета, а верујемо да ће обогатити садржај ваше дискотеке

DENIS WEAVER — „HUBBARDVILLE STORE“ (SY-88926)

„HARPO“ — „HOROSCOPE“
(SY-88935)

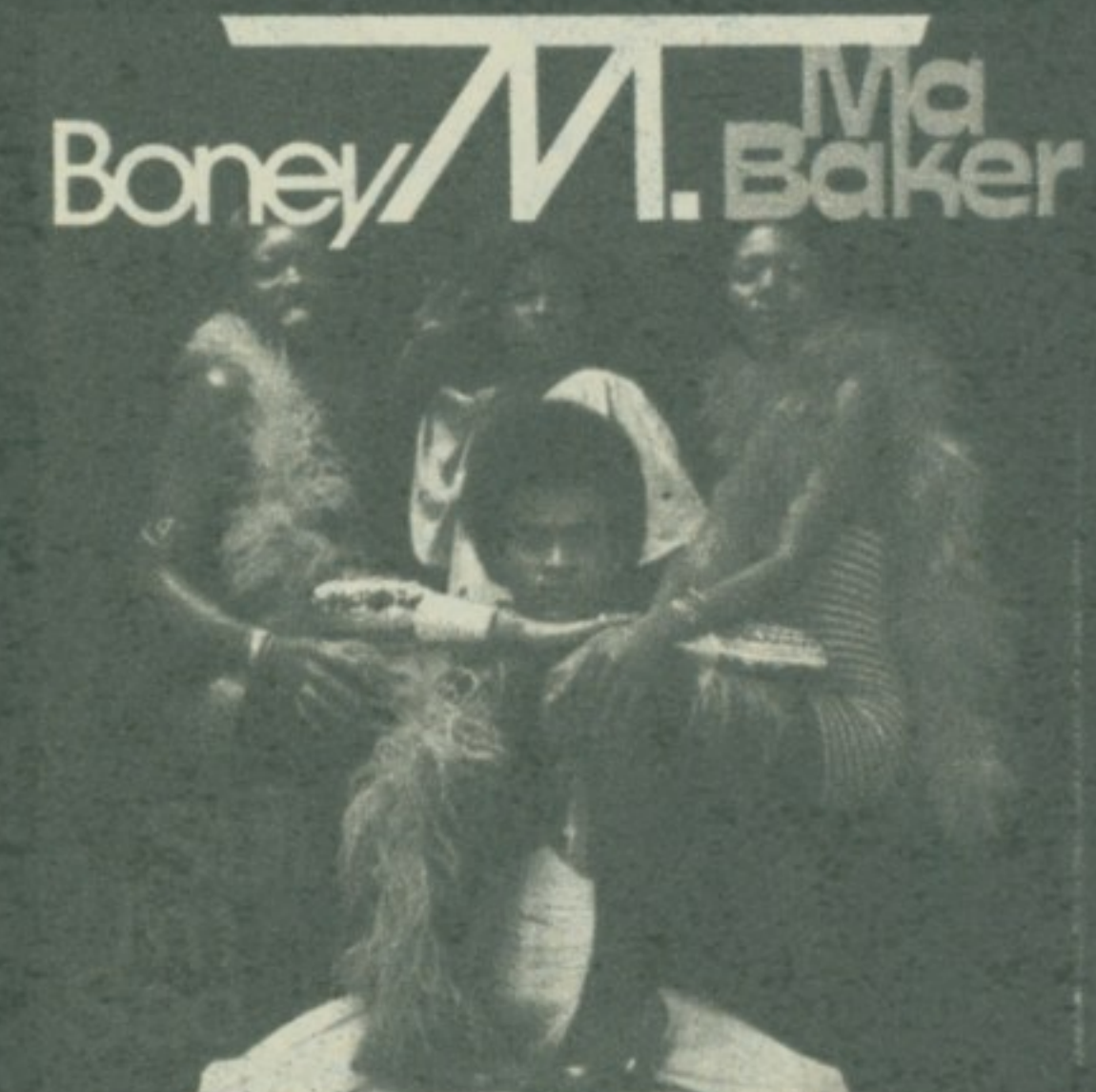
„TEACH IN“ — „UPSIDE DOWN“
(SY-88931)

MARY MAC GREGOR — „TORN BETWEEN TWO LOVERS“ (SY-88942)

SUZY QUATRO — „TEAR ME APART“ (SY-88939)

„BONEY M“ — „MA BAKER“
(SY-88941)

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

МАТЕМАТИКЕ

ДО САДА НАЈБОЉИ ПРИРУЧНИК ЗА МАТЕМАТИКУ ОБЈАВЉЕН У НАС

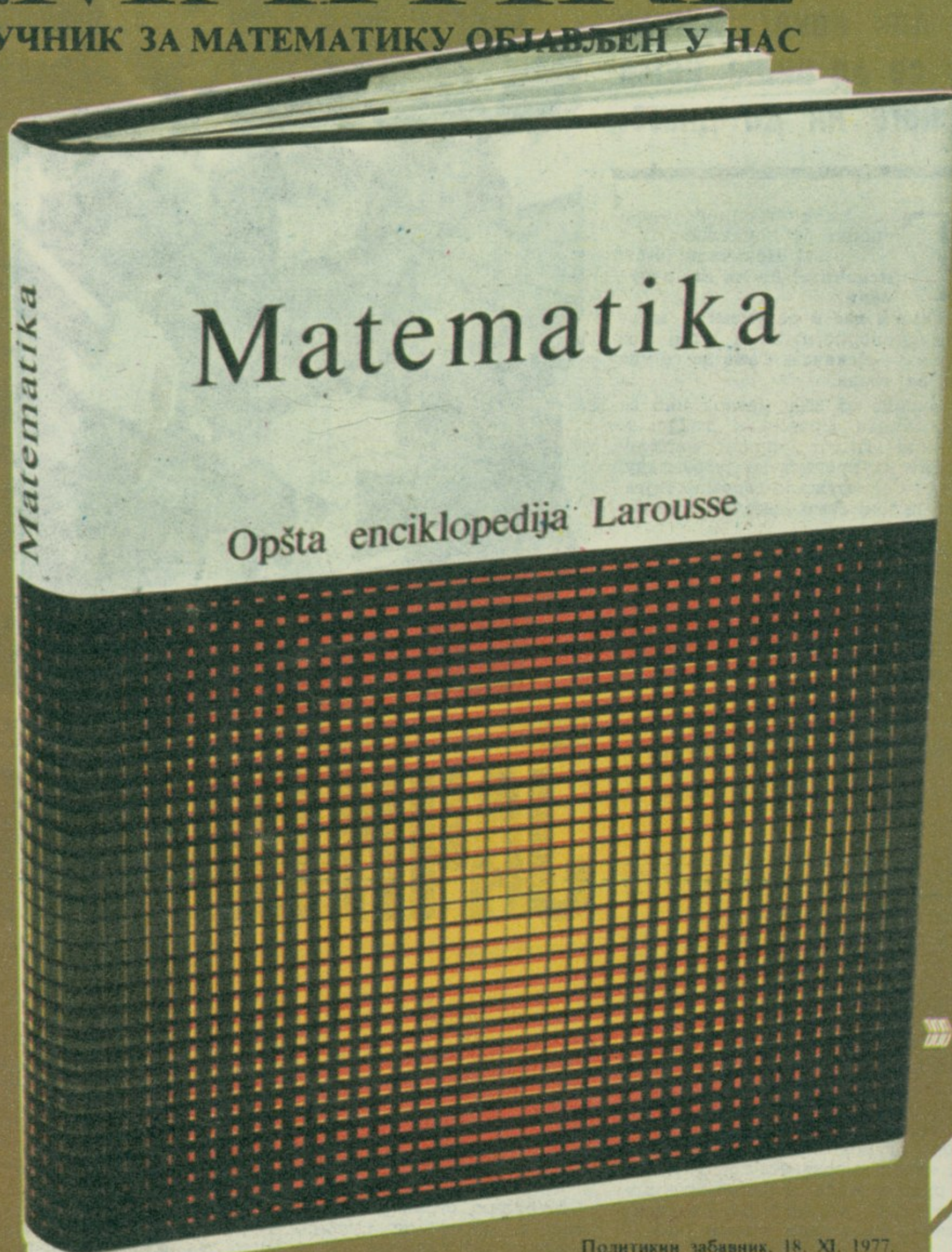
Разумљивим стилем и језиком као и одличном методиком, књига је помоћни уџбеник свим ученицима и студентима којима математика представља велике тешкоће, приступачна свим високим и вишим школама где се математика изучава као главни или помоћни предмет. Професорима и наставницима ова изванредна књига послужиће као веома користан приручник за припремање наставе. Аутори ове корисне књиге задржали су, поред иначе врло модерне обраде, класичну поделу математике на: аритметику, алгебру, геометрију итд. Међутим, да би се задовољило велико интересовање за ново у математици, додат је и читав један одељак „Елементи модерне математике“, тако да књига на изванредан начин повезује, с једне стране, математику и такозвану вишу математику, а с друге елементе класичне и модерне математике. Књигу „Математика“ су са француског превели наши познати стручњаци — математичари и представља математички део „Опште енциклопедије Larousse“.

математика за све Ученике, студенте, наставнике и професоре

Књига је штампана латиницом, формата 23X30 см, богато технички опремљена у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом. Садржи 395 страна текста, са великим бројем цртежа, дијаграма и табела штампаних на прворазредној хартији. Цена: 300 динара.

Купци из Београда књиге могу подићи сваког радног дана до 15 часова у Издавачком предузећу „Вук Караџић“, Краљевића Марка 9, тел. 620-371.

Књиге се могу наручити и у представништвима „Вука Караџића“ у Новом Саду, Лазе Костића 22, тел. 20-339, у Сарајеву, Симе Милутиновића 10, тел. 22-773, у Загребу, Николе Тесле 14/III, тел. 410-525 и у Светозареву, Славке Ђурђевић 66. згр. Б-3, тел. 23-313.

Политички забавник, 18. XI. 1977.

Издавачко предузеће „Вук Караџић“, Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим испозиво наручујем књигу „МАТЕМАТИКА“ по цени од 300 динара **ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ** са попустом од 10% (плаћање поштару приликом пријема књиге).

НА ОТПЛАТУ у 3 месечне рате по 100 динара почев од _____ 1977. године.

Рате ћу отплаћивати редовно по пријему књиге, рачуна и уплатница.

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

(непотребно прецртати)

Име, очево име и презиме _____

Занимање _____

Пошт. број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

Овера запослења за купце
на отплату

Купац _____

бр. л. карте _____

издате од СУП-а _____

Пензионери уместо овере прилажу одрезак претходног једног чека од пензије.

**Требало је само да
устане и прескочи
ограду и био би на
друму, ближи
спасењу.
Али како? Чинило
му се да више нема
снаге ни да дише.**

Глас са контролног торња
упорно је понављао:
— 0-57! Искачите! 0-57!
Искачите! Да ли сте разу-
мели?
— Чујем вас и разумем! — мир-
но је одговорио капетан Јуриј Коз-
ловски. — Искачем. Само да се уда-
љим од града.

С висине од 8000 метара још се
јасно видео мравињак градских
сијалица. Пилот управља машину
осуђену на пропаст ка југозападу,
тамо где се пружала огромна тајга.
Имао је још само неколико секун-
ди.

Авион је незадрживо падао кад
се Козловски одлучио да повуче
ручицу за избацивање. Избачен
заједно са седиштем, пилот је сна-
жно ударио у дрво, затим у смрз-
нуту камену падину и, на крају, из-
губио свест.

НА 25° ИСПОД НУЛЕ

Настрадали пилот није знао ко-
лико је времена прошло кад су очи
постепено почеле да разликују
врхове ариша и ноћно небо. Зајед-
но са суровим сазнањем да је зате-
чен у леденом бескрају дође и бол
у коленима. Погледа, оба су била
сломљена а прелом — отворен. Ле-
тачки комбинезон и крзнене ципе-
ле су набубреле од топле крви.

Савлађујући вртоглавицу, Коз-
ловски се тешком муком ослободио
конопа падобрана, дохватио при-
бор за прву помоћ и, уз несносне
 болове, гуменом врпцом подвеза
ноге испод колена. На срећу, надох-
ват руке лежала је радио-станица.
Намести је на потребну таласну
дужину. Сада, ако поново чак и

Поново на ногама: Јуриј Козловски међу младим моделарима

ЈАЧИ ОД СМРТИ

изгуби свест, спасиоци ће га брзо
открити помоћу сигнала. Окренуо
је прекидач и премро од ишчеки-
вања. Али, радио-станица није да-
вала никакве знаке. Љутито је
продрмљивши, Козловски ишчупа
заштитну кутију и на задњем делу
палцем напипа удубљење од удара.
У мноштву несрећа још једна. И то
најгора.

Међутим, страх још није осећао
мада су му се мисли губиле од из-
немоглости. Надајући се да ће ма-
гичавост испред очију минути,
стрже каципу са главе. На влаж-
ну косу одмах се ухватио мраз: би-
ло је најмање 25° испод нуле. Ето,
то је март у Забајкалу. Док је
враћао кацигу на главу, уво му
ухватио далек звук аутомобила. Па,
то значи да ни друм није далеко.
Јекнувши од бола, преврну се на
стомак и поче да пузи у правцу
спасоносног звука. Уз пут је осе-
тио ужасну жеђ. Али, земља је би-
ла као гвожђе: ни воде, ни снега.

ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ ОДЛЕТЕО

Тридесетогодишњи војни пилот,
капетан Јуриј Козловски, није же-
лео да умре. Као војник, знао је да
мора да се бори и преживи. А и
другови га сигурно већ траже.

Пред зору, преморен и готово
смрзнут, зачуо је брујање хели-
коптера. Значи, другови су већ ту!

Узбуђен, извади из џепа сигнални
патрон и подеси га увежбаним по-
кретом. Сукну наранџаст дим. Али,
да несрећа не буде сама, налете та-
лас ветра и развеја дим по дрвећу
не дозвољавајући му да створи
опасносни, сигнални облак. И
хеликоптер се, не журећи, изгуби
ка истоку да тражи њега, капетана
Козловоког.

На каменитој промрзлој земљи
рукавице, комбинезон и летачка
јакна постепено су се претворили у
дроњке. Тело је почело да му трне.
Да би колико-толико олакшао кре-
тање, имобилисао је ноге везујући
их једну за другу и, преврћући се
с бока на бок, кренуо ка друму.
Судећи по звуковима који су се
повремено чули, до њега није било
далеко. Истина, темпо којим је пу-
зио био је све спорији. Тако га је и
друга ноћ затекла на путу. Али, он
је упорно ишао даље често не ви-
дећи ништа пред собом.

Одједном, недалеко од себе, виде
беле коње упретнуте у талиге. Зар
већ халуцинира? Промрзлом руком
пропрља очи: на тридесетак метара
од њега котрљале су се талиге. На
њима је седео згурен човек у топ-
лом памучном капуту са зимском
капом набијеном преко ушију.

Скупивши последњу снагу, Коз-
ловски се диже на руке и крикне.
Међутим, то је више личило на
шапат и човек на талигама се и не
окрену.

Трећа ноћ донела је халуцинаци-
је. Међутим, несносан бол поврем-
ено га је извлачио из топлоте да-
леког дома и он није престајао да
мисли о својој више него незавид-

ној ситуацији. Ноге испод колена
већ давно је престао да осећа а и
руке су га све слабије слушале.

Ипак, у праскозорје трећег дана
капетан Јуриј Козловски наслонио
се на ограду која је штитила друм
од снежних наноса. Требало је са-
мо да устане и прескочи ограду и
био би на друму, ближи спасењу.
Али како? Чинило му се да више
нема снаге ни да дише. Разочаран
и већ обневидео, случајно је при-
дну ограде угледао пукотину. Исти-
на, била је то врло уска пукоти-
на, но вредело је пробати.

Глава је прошла, али тело у смрз-
нутом оделу — не! Козловском је
једино преостало да се свуче и он-
да поново покуша. Полако, терају-
ћи последњу топлину и снагу, про-
вукао се кроз ограду. На другој
страни се поново обукао с огром-
ним напором контролншћу, као
мермер, беле руке.

А онда још једна невоља: између
њега и друма испречио се голем
насип од туцаника. Као у успореном
филму, извукао је нож из футроле
и користећи га као планинарски
клин, почео да се вере уз насип.
Неколико пута је нож испадао из
промрзле руке и Козловски би, за-
једно са њим, склизнуо у дно на-
сипа.

После дужег времена, црпећи и
ону снагу које више није био све-
стан, помогао се врха насипа: друм
је био пуст а у јесен пут готово и
да није проходан.

СТАЊЕ БЕЗНАДЕЖНО!

Око поднева спасиоци су из хе-
ликоптера угледали Јурија Козлов-
ског. Лежао је на леђима на врху
насипа са отвореним очима упртим
у небо. „Козловски је у стању пот-
пуног смрзавања“, јавили су спа-
сиоци бази. „Одмах искључите гре-
јање и све топлотне инструменте у
кабини и пожурите“, гласило је
наређење.

У болници оближњег града Чите-
чекала је спремна екипа најбољих
специјалиста. Када се хеликоптер
спустио лекари нису могли верова-
ти: пацијент је још био жив мада
по свим законима медицине то ни-
је могао бити.

У одељењу реанимације, где се
обично лежи око три дана, Јуриј
Козловски је провео месец. За то
време је примио 35 литара крви, а
откад је пао у тајгу изгубио је це-
лих 25 килограма тежине. У међу-
времену почела је гангрена и обе
ноге су морале да му буду ампути-
ране. Промрзле руке су, захваљу-
јући изузетно сложеној и тешкој
операцији, ипак спасене. Међутим,
наступио је поремећај у раду бу-
брега, па унутрашње крварење...
У Чити је одмах стигла и специ-
јална екипа Војно-медицинске ака-
демије „Киров“. Конзилијум лека-
ра је стално био на окупу.

Козловски се зачудо добро др-
жао. И безнадежни болесници су,
гледајући га, почели веровати да
ни за њих није још све изгубљено.

Када је био способан да издржи
транспорт, капетан Јуриј Козлов-
ски је пребачен у Ленинград на
Војно-медицинску академију. Ту је
провео 500 дана и издржао још не-
колико операција на обе ноге.

Институт ортопедских помагала
била је трећа етапа лечења Козлов-
ског. Међутим, ампутиране ноге
нису дуго могле да поднесу прити-
сак протеза па је Козловски тек
након годину дана надљудских на-
пора научио поново да хода.

Ипак, није се одвојио од авија-
ције. Недавно се као инжењер за-
послио у истраживачком институ-
ту.

П. М

ЧИТАШ

Здраво!

ИМАШ
ПРАВО!

**АВАНТУРЕ
20.
ВЕКА**

КРОЗ ДОЛИНУ БЕЗГЛАВИХ

У сред пустоши канадске Британске Колумбије три гумена чамца вратоломно су посакивала вошена брзацима Форт Нелсона. Иако је сваки имао мотор, они су сада мировали да би се са чувало драгоцене гориво. Уосталом, брзаци нису ни захтевали веслање, било је довољно да посаде својим веслима сдржавају правац.

У првом чамцу налазио се сер Реналф Фајнс, млади есба ове експедиције. Искусни истраживач будно је мотрио на опасности које би могле да искрсну.

Изабавши из једног завоја који је река правила, ужаснути људи немо су гледали у огромну масу испреплетаних грана која им се изненада нашла на путу и, из тренутка у тренутак, све више се приближавала. Знали су да их, уколико не успеју да зауставе чамце, чека сигурна смрт.

Док је Стен Крибет из безумљено покушавао да упали мотор, његова два друга очајнички су веслали. А онда, када је већ изгледало да их више ништа не може спасти, мотор је прорадио. Иако је

Крибет учинио све што је могао да промени правац, били су већ исувише близу једне огромне брезе. Уз заглашујућу буку, чамец је налетео на стабло. Када се Фајнс окренуо да људе у њему упозори на опасност, једног од њих, Кембела, више није било.

Фајнс није ни тренутка оклевао. Док је Крибет с муком задржавао чамец, он је скочио на балване, и једва одржавајући равнотежу, успео да Кембела извуче из воде.

ШТА ИХ ЈЕ УСМРТИЛО?

Тако је савладана прва од бројних опасности које су чекале Фајнса и његове другове на 843 километра дугачком путу до Долине безглавих. Ово не-свично име долина је добила по томе што је у њој двадесетак људи нашло смрт на мистериозан начин. Оно што је највише збуњивало била је чињеница да већина нађених костура није имала главе.

— Легенда каже да су сви они жртве сасквоча,

У МАЛИМ ГУМЕНИМ ЧАМЦИМА ОСМОРО ЉУДИ КРЕНУЛО ЈЕ У СУСРЕТ НАЈ- ОПАСНИЈИМ БРЗАЦИМА СВЕТА.

човеколиког бића сличног Јетију или Снежном човеку са Тибета. Ми на такво створење нисмо наишли — рекао је касније Фајнс.

Истраживање Долине безглавих, међутим, био је само успутни издатак експедиције. Прави циљ првог дела путовања били

рећа догодила названо је Бавољи вир. Да би савладали његове убојите ковитлаце, Британци су над њима разапињали сигурносне конопце.

Човек који је почетком јуна 1971. повео ову експедицију, капетан шкотских драгона Реналф Фајнс, већ више пута био је

Фајнсова експедиција започела је други део свог подухвата — било је то 2414 километара путовања од Јукона на северу до америчке границе на југу. Нико пре није покушао да учини нешто слично.

Временом, људи су постали прави стручњаци у савлађивању брзака. Па ипак, већина ће се увек сећати места на којем се река Бриџ улива у Фрејзер и Бавољих врата, нешто јужније.

Бавоља врата су, у ствари, једна уска пукотина кроз коју у једном мину-ту протекне око 154 милиона литара воде. Грчевито се држећи чамца, храбри Британци нашли су се усред подивљале реке која их је немилосрдно бацала и до коже поквасила.

На једном месту, таласи су бацили чамце на стење и затим их, као из катапулта, послали у ваз

МАЛЕ СЛАБОСТИ ВЕЛИКИХ ЉУДИ

● Александар Дима правно је лутке које су стајале на његовом радном столу. Представљале су личности романа који је писао.

● Природњак Бифон никада није седао за радни сто док се елегантно не обуче, напудерише, стави венецијанску чипку на рукаве и припаше мач.

● Жан Жак Русо је радио у дворском оделу, а велики енглески хуманист Томас Мор писао је у кожним рукавицама.

● Виктор Иго писао је стојећи, шетао је тамо-амо по радној соби, гласно изговарао реченице, а неки пут је, незадовољан, бесно бацао перо и исписане странице те излазио из куће. Да би стварао, Иго је морао много да се креће. Познато је да је Гете такође писао стојећи.

● Италијански композитор Гаетано Донизети налазио је инспирацију у дугим шетњама. Певушио је и ударао такт ногом, што је веома забављало пролазнике.

су Вирџинијини водопади у Јукону до којих је требало доћи до тада слабо испитаним путем — пловидбом низ Нахани.

Вирџинијини водопади два пута су виши од Нијагариних, а Нахани, најбржа река у Северној Америци, позната је по смртоносним брзацима и вировима. Једна група немачких истраживача нашла је смрт у леденим таласима ове реке. Место на којем се 1963. године нес-

вођа вратоломних експедиција.

Да би остварио свој дав њашњи сан, 1970. године напустио је војску и организирао путовање кроз Британску Колумбију у северној Канади.

БАВОЉА ВРАТА

Пшто је успела да се пробије до Вирџинијиних водопада, а затим врати натраг до Форт Нелсона,

дух. Само је спретност и снага људи успела да их некако сачува од превртања.

Конечно, почетком октобра, стигли су до краја свога путовања — Поинт Робертса, који се налази на самој граници САД. Фајнс и његови другови тако су постали први људи који су, савладавши реку Британске Колумбије, од Јукона стигли до Америке.

М. И.

BAVALU

СТРИП

ФЛАШ ГОРДОН: ПОВРАТАК

АДОРА, КФЕРНА КРАЉА БЕЛИХ ИНДИЈАНАЦА, ДАЛА ЈЕ СВОЈУ КРВ ФЛАШУ, КОЈИ ЈЕ СТРАДАО У ЈЕДНОМ ОХРАДУ С ИНДИЈАНЦИМА, И СПАСЛА МУ ЖИВОТ. ТЈУБОМОРНА ДЕЈЛ НАТЕРАЛА ЈЕ АДОРУ ДА НАПУСТИ ЊИХОВУ БАЗУ. ФЛАШ, ИАКО СЛАБ, ПОЛАЗИ У ПОТРАГУ ЗА АДРОМ...

И БАШ КАД ЈЕ ДЕВОЈКА УГЛЕДАЛА ФЛАША, ИЗ ГРУЉА ЈЕ ИСХОДИО ЈЕДАН РАТНИК ЊЕНОГ ОЦА...

АДОРА, ВИШЕ ТЕ НЕ ПРИЗНАЈЕМ ЗА КФЕР! ЗАВЕРИЛА СИ СЕ ПРОТИВ ОЦА ДА БИ ПОМОГЛА ЈЕДНОМ СТРАНЦУ?

ПО НАШИМ ЗАКОНИМА, ТИ МОРАШ УМРЕТИ?

ФЛАШ ЈЕ И ДАЉЕ НАДГЛЕДАО ШУМУ КАД ЈЕ УГЛЕДАО ЈЕЗИВ ПРИЗОР...

ОДМАХ ЈЕ УПРАВИО СВОЈУ ЛЕТЕЛИЦУ ПРЕМА ИНДИЈАНЦИМА...

УПЛАШЕНИ ДОМОРОЦИ СЕ РАЗБЕЖАШЕ...

ФЛАШ НИЈЕ ИМАО ДОВОЉНО МЕСТА ЗА СЛЕТАЊЕ. ПА ЈЕ ОШТЕТИО ЛЕТЕЛИЦУ...

АДОРА, ДОЛАЗИМ?

САМО ЈЕ ФЛАШ У ЧЕЛИЧНОЈ ПТИЦИ? НАГРАДИЋУ ОНОГА КО ГА УБИЈЕ?

ФЛАШЕ... ТИ...

ИЗНЕНАДА ЗАФИЗУКАШЕ СТРЕЛЕ ОКО ЊИХ...

41, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

1354/1

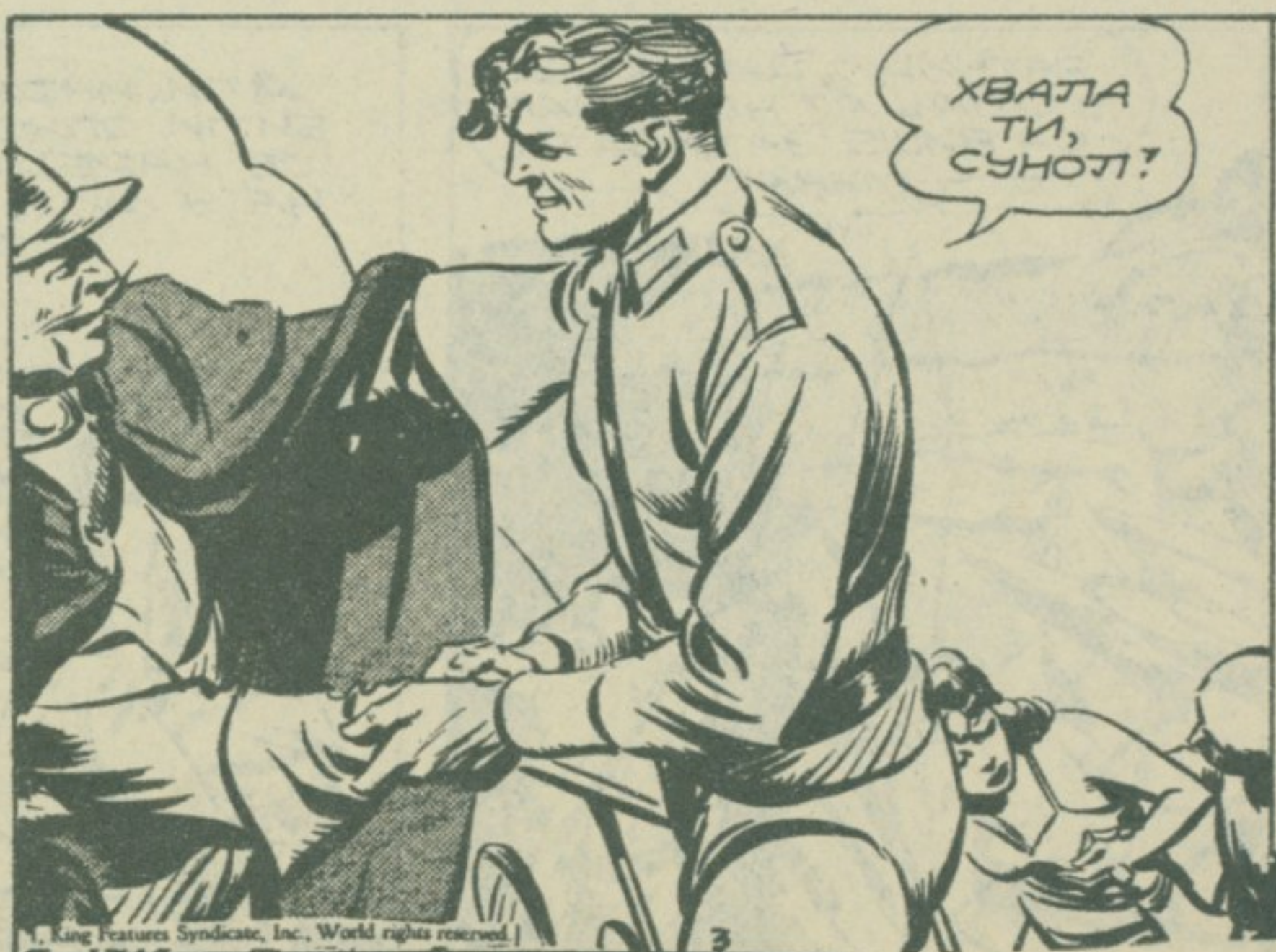
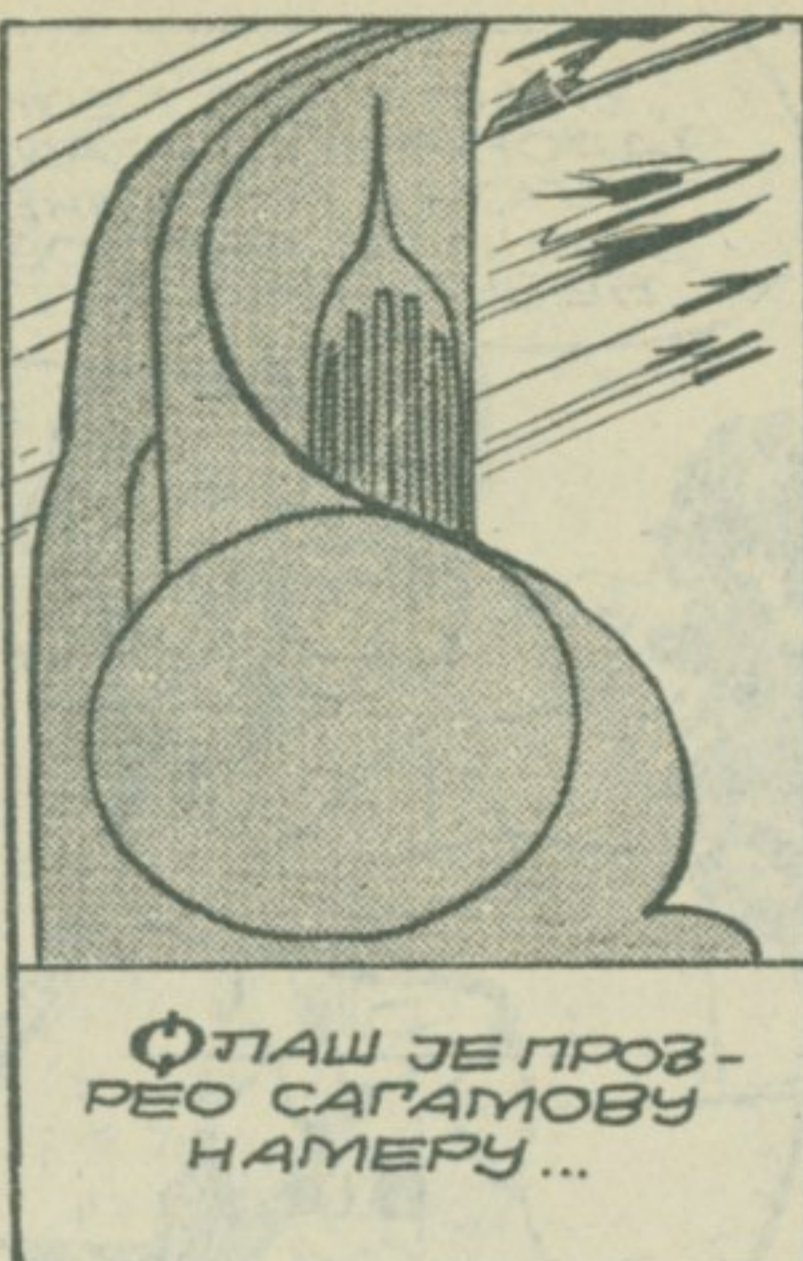
1

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

РАКЕТА С ФЛАШОМ, АТОРОМ, И СУНОТОМ, БР-ЗО ЈЕ НАПУСТИЛА ШУ-МУ ЗАХВАЊЕНУ ВАТРОМ...

ЗНАМ КАКО БЕМО ДА ЗАРОБИМО САГАМА И ЊЕГОВЕ РАТНИКЕ И УЧИНИМО КРАЈ ОВОМ БЕЗУМНОМ РАТУ?

ФЛАШ ЈЕ НАРЕДИО ДА ПОБУ У ПОТРАГУ ЗА БЕЛИМ ИНДИЈАНЦИМА?

ПАДОБРАНЦИ, СПРЕМИТЕ СЕ ЗА СКОК?

ЊИХОВО СЛУШАЊЕ ПОСМАТРАТИ СУ ЗАПРЕПАШЊЕНИ И УПЛАШЕНИ ИНДИЈАНЦИ...

ПАДОБРАНЦЕ ЈЕ ПРЕДВОДИО ФЛАШ ГОРДОН...

ПАДОБРАН МУ СЕ ЗАКАЧИО ЗА ГРАНЕ...

... АЛИ ЈЕ ИГНАК УСПЕО ДА СЕ СРЕЊНО СПУСТИ...

ПОМОЋУ ТОКИ-ВОНИЈА ИЗДАВАО ЈЕ НАРЕЂЕЊА СВОЈИМ ЉУДИМА...

РАТНИЦИ, ЦИЉАЈТЕ У ФЛАША! НЕКЕ НАМ ОН ВИШЕ ЗАДАВАТИ МУКА?

АЛИ, ИНДИЈАНЦИ СУ ВЕЋ БИЛИ ОПНОЋЕЊЕНИ? ФЛАШ ЈЕ НАРЕДИО ДА СЕ ПУЧА У ЊИХ ИЗ ГАСНИХ ПИШТОЉА...

И ДОК СУ СВИ ОНЕ-СВЕШЊЕНИ И ПАРАЛИСАНИ, САГАМ ПОСЛЕДЊОМ СНАГОМ ПОКУШАВА ДА ЗАДА УДАРАЦ ФЛАШУ...

САЧЕКАО ЈЕ ДА МУ
СЕ ФЛАШ САСВИМ
ПРИБЛИЖИ...

... А ОНДА ЈЕ ПО-
ЛЈЕТЕО НА ЊЕГА
СА РАТНОМ
СЕКИРОМ...

ЖАО МИ
ЈЕ, АДО-
РА? УЧИ-
НИО САМ
ТО У СА-
МОУД-
БРАНИ?

ПРЕБАЦИМО ЗА-
РОБЉЕНИКЕ У
НАШУ БАЗУ?

ИАКО ЈЕ КРАТЪ САГАМ ЗА-
ПОЧЕО ОВАЈ РАТ, ФЛАШ ЈЕ,
ЗБОГ АДОРЕ, УЧИНИО СВЕ
ДА МУ СПАСЕ ЖИВОТ...

АДОРА,
ТВОЈ ОТАЦ
БЕ ЖИВЕ-
ТИ?

ПОЈАВИТА СЕ ДЕЈЛ...
АЛИ НИКО ЈЕ НИЈЕ ПРИ-
МЕТИО...

ФЛАШЕ, НЕ ЗНАМ
КАКО ДА ТИ ЗА-
ХВАТИМ?

ЧИМ ЈЕ НАПУСТИО
БОЛНИЦУ ФЛАШ ЈЕ НА-
ЛЈЕТЕО НА ДЕЈЛ...

ЗАШТО НИ-
СИ ДОШАО
ДА СЕ ПО-
ЗДРАВИШ
СА МНОМ?

ТИ МЕ И НЕ ПРИ-
МЕЋУЈЕШ? ВОЛИШ
АДОРА, ЗНАМ?

ЗАРКОВЕ,
ФЛАШ МЕ
И НЕ ГЛЕ-
ДА? ШТА
ДА РА-
ДИМ?

ПРОНАЂИ
НАЧИН
КАКО
ДА МУ
СЕ ПРИ-
БЛИЖИШ?

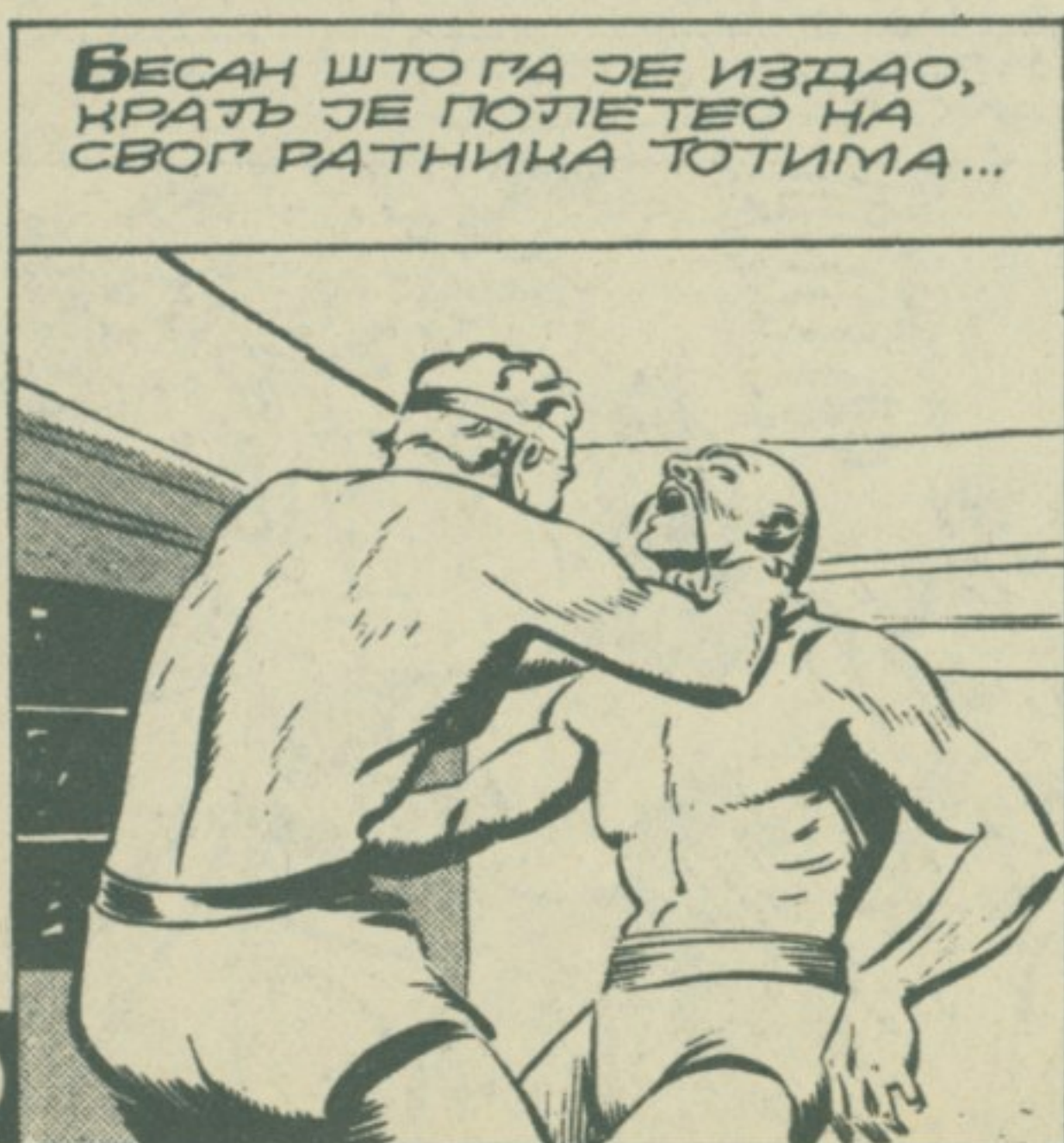
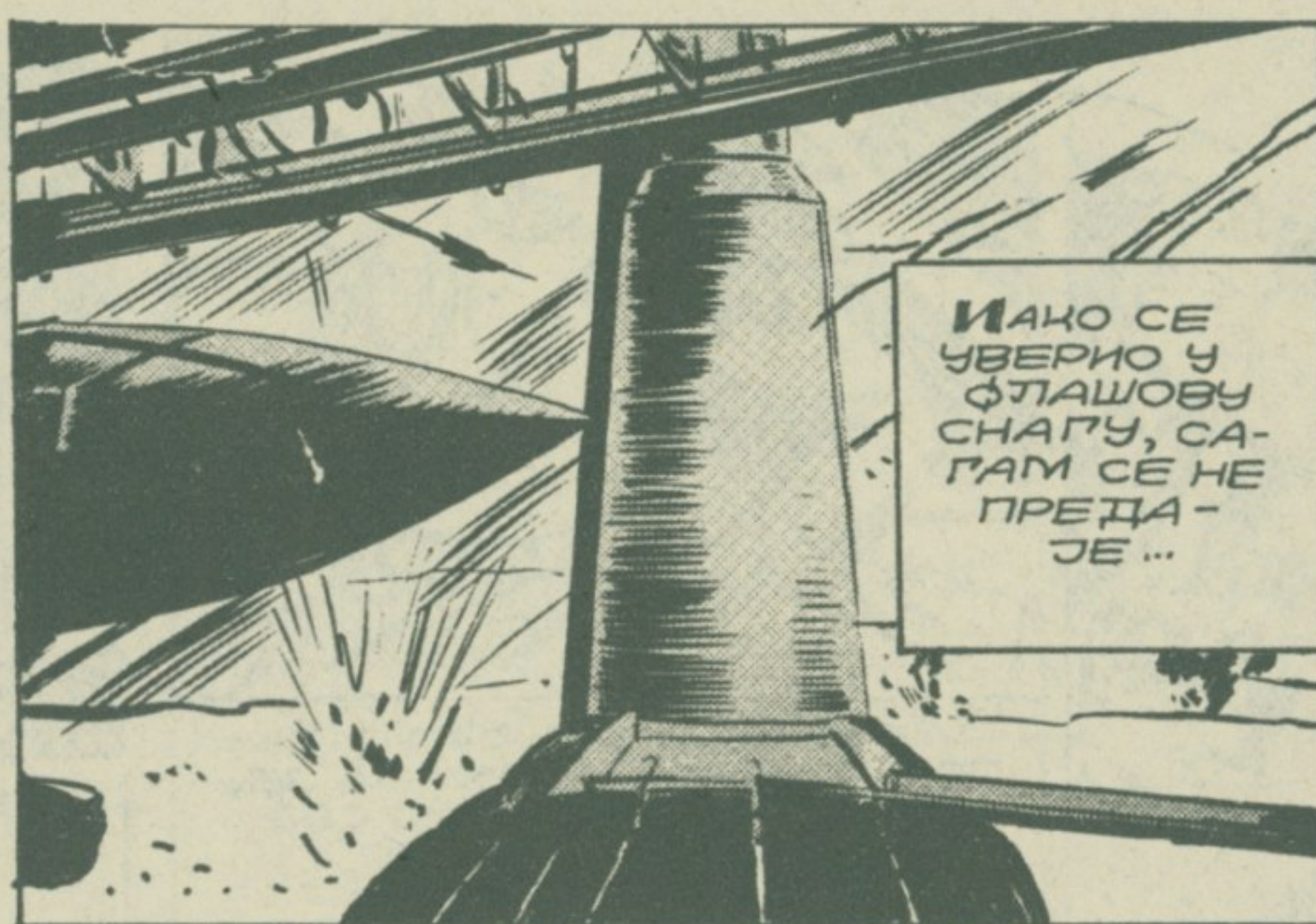

ФЛАШЕ, МИСЛИМ
ДА БИ ТРЕБАЛО
ДА ПРОСТАВИ-
МО КРАЈ РАТА?

ДА... ТО БИ
СЕ ДОПАЛО
АДОРИ?

НА ЗАБАВИ, ФЛАШ ЈЕ ИГРАО
САМО СА АДОРОМ...

ФЛАШЕ, ПОГНИ
БУ И ЈА ДА ТРА-
ЖИМ СВОГ МУ-
ЖА? НЕ МОГУ
ДА ПОДНОСИМ
НЕИЗВЕСНОСТ?

НЕ СМЕШ ЈЕ ПОВЕС-
ТИ? МОРАШ ОДЛУ-
ЧИТИ... ИЛИ ОНА,
ИЛИ ЈА?

ДЕЈЛ,
ПОНАШАШ
СЕ УЖАС-
НО? НЕ ЖЕ-
ЛИМ ДА
РАЗГОВА-
РАМ С ТО-
БОМ ДОК НЕ
САВЛАДАШ
ЉУБОМО-
РУ?

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World

ФЛАШЕ, ЈКАО
МИ ЈЕ ШТО
ЈЕ ДО ОВОГА
ДОШЛО ИЗМЕ-
БУ ТЕБЕ И
ДЕЈЛ?

ДЕЈЛ ЈЕ УБЕЂЕНА
ДА ЈЕ ФЛАШ ВИШЕ
НЕ ВОЛИ...

ТОТИМ ЈЕ ОДВЕО ФЛАША ДО ПЕ-
РИНЕ У КОЈОЈ ЈЕ БИО ЗАТВОРЕН
РЕГОН ЗБОГ ТОГА ШТО ЈЕ ПРИШАО
ФЛАШУ И ЗАВЕРИО СЕ ПРОТИВ СА-
ГАМА...

features Syndicate, Inc., World rights reserved

УЛАЗ У ПЕ-
РИНУ ЈЕ
ПРОБИЈЕН
ПОМОЋУ ЛА-
СЕРА...

СВИ СУ НАГОР-
НО РАДИЛИ ДА
БИ ОСТОБО-
ДИЛИ РЕГО-
НА...

РЕГОНЕ?
ЈАВИ
СЕ?

ЛАНЦИ, КОЈИМА ЈЕ
РЕГОН БИО ВЕЗАН,
БИЛИ СУ ПОКИДАНИ...

ВИДЕ
СЕ НЕКИ
ТРАГО-
ВИ? ПО-
КУША-
ЋЕМО
ДА ИХ
СЛЕ-
ДИ-
МО?

ЈАДНИ РЕГОН?
КО ЗНА ДА ЛИ
ЈЕ ЈОШ ЖИВ?

ФЛАШ И АДРА СУ ЧЕЗ-
ЛУД ДОЗИВАТИ РЕГОНА...

ПОГЛЕДАЈТЕ!
ТРАГОВИ БОРБЕ? РЕ-
ГОН НИЈЕ ИМАО МАЧ?
ТО ЗНАЧИ ДА ОВДЕ
ИМА ЈОШ ТЈУДИ?

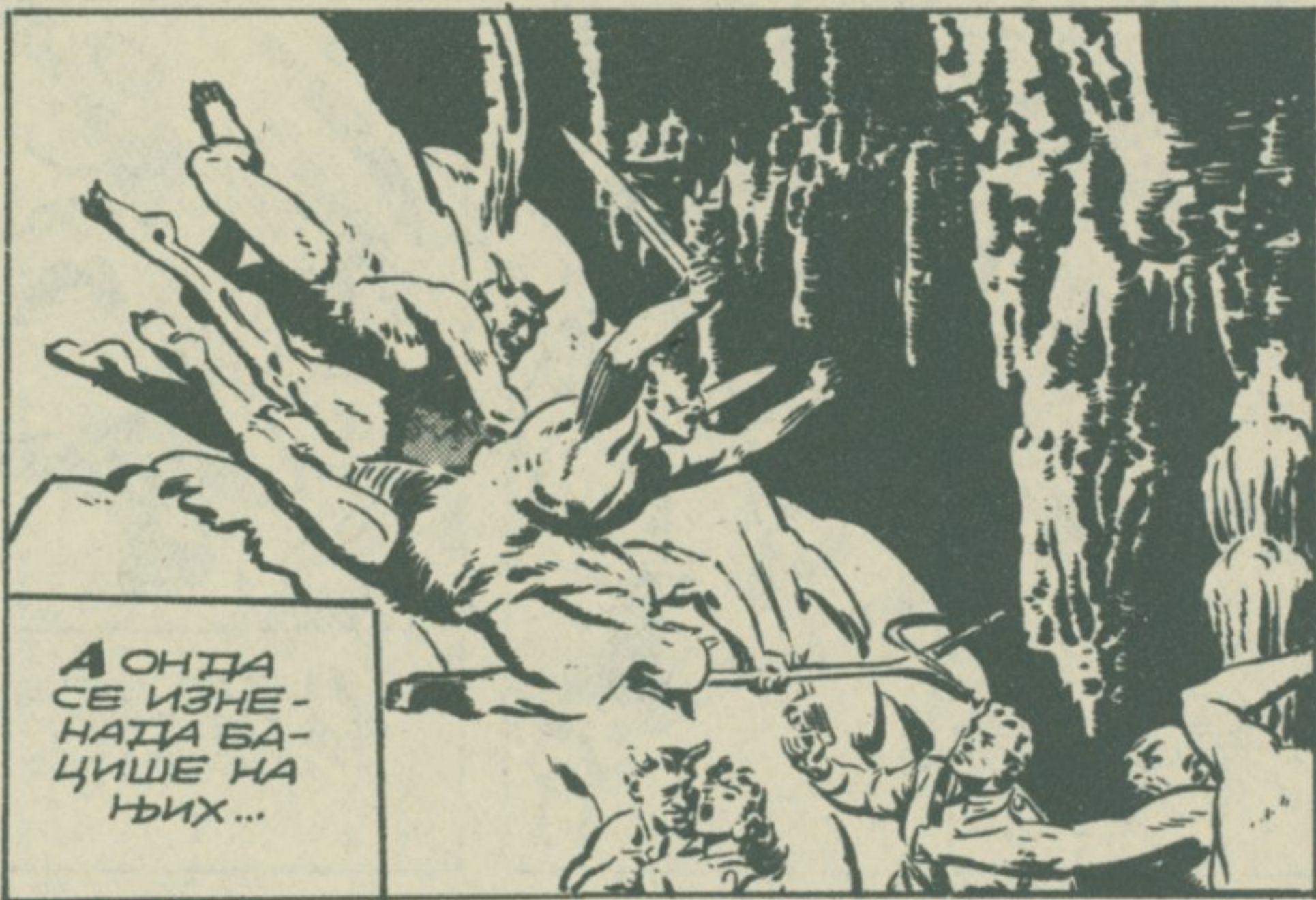
БИЛИ СУ ТО ПЕКИН-
СКИ ТЈУДИ КОЈИ СУ ВЕГ
ПРИМЕТИЛИ ФЛАША И
ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕЉЕ...

ПАЗИТЕ!
РАДИОАК-
ТИВНЕ
СТЕНЕ!

ПЕКИНСКИ ТЈУ-
ДИ НЕЧУЈНО СУ
ИМ СЕ ПРИКРА-
ДАТИ...

А ОНДА
СЕ ИЗНЕ-
НАДА БА-
ЦИШЕ НА
ЊИХ...

ФЛАШ УСПЕВА ДА ИХ
ДРЖИ НА ОДСТОЈАЊУ
СВОЈИМ ПИШТОЉЕМ...

НИЈЕ ПРИМЕТИО ДА
МУ СЕ ЈЕДАН ПЕКИН-
СКИ ЧОВЕК ПРИКРАО
ИЗА ЛЕБА...

ПОГОБЕН У ГЛАВУ,
ФЛАШ СЕ ОНЕСВЕС-
ТИО...

ЧИМ ЈЕ ДОШАО К СЕБИ,
ПОКУШАО ЈЕ ДА СЕ БРА-
НИ...

... АЛИ СВАКО
ОПИРАЊЕ БИ-
ЛО ЈЕ ЧЕЗ-
ЛУДНО...

ХЕЈ, НАК-
ВА МИ ТО
НОВА БИ-
БА ДОВО-
ДИТЕ?

ДОШАО САМ ДА ПРО-
НАБЕМ РЕГОНА, АДО-
РИНОГ МУЖА?

У ТОМ ТРЕНУТКУ
ИЗ МРАКА СЕ ПО-
МОЛЮ РЕГОН, ТО-
ЛИКО СТАБ ДА НИ-
ЈЕ МОГАО ДА СТА-
ЈИ НА НОГАМА...

ГУБИ СЕ? НИКО
ТЕ НИЈЕ ЗВАО?

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ФЛАШЕ, ПОГЛЕ-
ДАЈ ШТА СУ
УЧИНИЛИ ОД
ЊЕГА?

НАКВО ТИ ЈЕ
ТО ОРУЖЈЕ?
МОЈ ПИШТОЉ
ЈЕ МНОГО
БОЉИ?

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ФЛАШ ЈЕ ИЗД-
ЗВАО ВОБУ ПЕРИН-
СКИХ ТЈУДИ ЖЕ-
ПЕРИ ДА ДОБИЈЕ
У ВРЕМЕНУ...

НЕ ПРИБЛИЖАВАЈ МИ СЕ, ИЛИ
БУ УПОТРЕБИТИ СВОЈУ РАДИО-
АКТИВНУ ПАЛИЦУ...

ТИ, ДЕВОЈКО, ДОБИ
ОВАМО?

ПОКАЖИ МИ
КАКО РАДИ
ТВОЈЕ ОРУЖ-
ЈЕ ИЛИ БУ
ЈЕ УБИТИ?

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ФЛАШ НИЈЕ СМЕО
ДА ОКЛЕВА ЈЕР ЈЕ
АДОРИН ЖИВОТ БИО
У ПИТАЊУ...

ВИДИШ, ЈА СВОЈИМ
ОРУЖЈЕМ МОГУ ДА
ПОГАБАМ ИЗ ДА-
ЉИНЕ, А ТИ МОРАШ
ДА ДОДИРНЕШ
ПРОТИВНИКА?

НЕ? БАЦИ
ПИШТОЉ
ИЛИ БЕ
ДЕВОЈКА
УМРЕТИ?

ЈАЧИ СМО ОД ВАС?
ОСЛОБОДИ НАС И
СКЉОПИМО ПРИЈА-
ТЕЉСТВО?

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

НЕ СПАШАЈ ГА
ФЛАШЕ? ПУЦАЈ
У ЊЕГА?

ФЛАШ ЈЕ ПАЖЉИ-
ВО НАНИШАНИО, ПЛА-
ШЕКИ СЕ ДА НЕ ПО-
ВРЕДИ АДОРУ?

СТАНИТЕ,
ПУЦАЈУ?

РЕГОНЕ, ИЗИ-
БИ? СЛОБОДАН
СИ?

АДОРА ЈЕ ЛЕЖАЛА
ОНЕСВЕШЋЕНА
ЈЕР ЈЕ ДО-
ТАКЛА РАДИО-
АКТИВНУ ПА-
ЛИЦУ...

ФЛАШЕ,
ОПЕТ СИ
НАС ИЗ-
ВУКАО?

МАЛО КАСНИЈЕ, НА
САМОМ ИЗЛАЗУ ИЗ
ПЕГИНЕ...

СВОЈИМ МОЋ-
НИМ ОРУЖ-
ЈЕМ, ФЛАШ
ЈЕ ЗАДАО
ПОСЛЕДЊИ
УДАРАЦ ПЕ-
ГИНСКИМ
ЉУДИМА...

АДОРА, КОЛИКО
ДУГО НИСАМ
БИО НА ДНЕВ-
НОЈ СВЕТЛОС-
ТИ?

ФЛАШЕ,
ЗАШТО СИ
ПОНЕО ЊИ-
ХОВОГ
ВОЂУ?

ПЕГИНА ЈЕ ПУНА
РАДИЈУМА КОЈИ
НАМ ЈЕ ПОТРЕ-
БАН ЗА ОРУЖЈЕ И
МАШИНЕ? КАД СЕ
ОПОРАВИ, ОН ЋЕ НАМ
ПОМОЋИ ДА ГА
ЕКСПЛОАТИ-
ШЕМО?

НЕ БРИНИ ЗА РЕ-
ГОНА? БРЗО ЋЕ СЕ
ОН ОПОРАВИТИ?

ОДНЕЛИ СУ АДОР-
РИНОГ МУЖА У
БОЛНИЦУ...

ФЛАШЕ, ОПРОСТИ МИ... НИ-
КАДА ВИШЕ НЕЋУ БИТИ
ЉУБОМОРНА?

ХЕЈ, УХВАТИО САМ
ПОРУКУ СА ЗЕМЉЕ?

НАШОЈ
ПЛАНЕТИ
ПРЕТИ
ОПАСНОСТ
ОД НЕКОГ
ДИКТА-
ТОРА?

ПОЧЕЛИ СУ ОДМАХ СА ПРИПРЕМАМА
ЗА ПОВРАТАК НА ЗЕМЉУ...

ФЛАШЕ, ПОВЕ-
ДИ И МЕНЕ? НЕ
МОГУ ДА ЖИВИМ
У НЕИЗВЕСНОС-
ТИ, А ЖЕЛИМ И
ДА ВИДИМ СВОЈУ
ДОМОВИНУ?

ФЛАШ, ДЕЈЛ И ЗАРКОВ МОРАТИ СУ ДА НА-
ПУСТЕ ПЛАНЕТУ МОНГО САДА, КАДА СУ НАЈ-
ЗАД МОГЛИ ДА ОСНУЈУ СЛОБОДНУ ЗЕМ-
ЉУ ЈЕР СУ ПОБЕДИЛИ И ИМПЕРАТОРА МИН-
ГА И ДИВЉА ДОМОРОДАЧКА ПЛЕМЕНА...

ИАКО СУ ДАНИМА ПУТОВАТИ,
БИЛИ СУ ОВО ТРЕНУЦИ ОДМО-
РА ПОСЛЕ НАПОРНИХ БОРБИ НА
ПЛАНЕТИ МОНГО...

УСКОРО СУ УГЛЕДА-
ЛИ ПЛАНЕТУ КОЈУ СУ
ТАКО ДАВНО НАПУС-
ТИЛИ...

ЖАО МИ ЈЕ ШТО
ЈЕ НЕГЕМО ЗАТЕ-
БИ У БОЉЕМ РА-
СПОЛОЖЕЊУ?

ФЛАША И ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕ-
ЉЕ ОПЕТ ЈЕ ЧЕКАЛА НЕИЗВЕС-
НОСТ И НЕПРОСПАВАНЕ НО-
ЋИ.

КРАЈ

Copyright 1941, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

МАЛИ ДЕТЕКТИВ

АЛФРЕД ЈЕ ОДВЕО ХИЛДУ У ПОЛУМРАЧНУ СОБУ...

ДОБРО ДОШЛА? КАО ШТО ВИДИШ, ВЕЗАНА САМ ЗА КРЕВЕТ? НАДАМ СЕ ДА НЕКЕШ НИШТА РАДИТИ БЕЗ АЛФРЕДОВЕ И МЕРИ НЕ ДОЗВОЛЕ?

СВАКАКО, ТЕТНА АГАТА?

НАСНИЈЕ...

ОВДЕ ТИ ЈЕ ВЕЧЕРА? КАД ТО ПОЈЕДЕШ, ИДИ У КРЕВЕТ И НЕ ИЗЛАЗИ ИЗ СОБЕ ДО ЈУТРА?

ЗАШТО МИ НЕ ДОЗВОЉАВАЈУ ДА НАПУСТИМ СОБУ?

СУТРАДАН УЈУТРО...

НЕ ЗНАМ ГДЕ ЈЕ ТРПЕЗАРИЈА? ОХ! ДОЛАЗИ МЕРИ!

ТИ МЕ ШПИЈУНИРАШ?

НЕ! ТРАЖИМ ТРПЕЗАРИЈУ!

ВИДИМ ЈА ДА ТИ ВОЛИШ ДА ЗАБАДАШ НОС ГДЕ НЕ ТРЕБА?

ПОСЛЕ ДОРУЧНА ХИЛДА ЈЕ ПРОШЕТАЛА ПО БАШТИ...

БАШТОВАН? ПОРАЗГОВАРАЈУ МАЛО С ЊИМ?

ПОСПОБА АГАТА ВОЛИ ЦВЕТЕ И ОВУ СВОЈУ БАШТУ? АЛИ, ОНАКАКО ЈЕ ПОЛОМИЛА НОГУ, ЧУДНО СЕ ПОНАША?

КАКО ТО МИСЛИТЕ?

ЕНО, ОНО ЈЕ ЊЕН ПРОЗОР! И РАНИЈЕ ЈЕ ОНА БИЛА БОПЕСНА, АЛИ УВЕК ЈЕ ДОЛАЗИЛА ДО ПРОЗОРА И ГЛЕДАЛА У БАШТУ ИЛИ ЈЕ ТРАЖИЛА ДА ЈОЈ ДОНЕСЕМ ЦВЕТЕ У СОБУ? САДА ЈОЈ НИ ГЛАС НЕ ЧУЈЕМ!

ХИЛДА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ИДЕ У ПОШТУ И
ОДАТЛЕ СЕ ЈАВИ ОЦУ. УЗ ПУТ...

ГЛЕ? ОВУ
СЛИКУ САМ
ВИДЕЛА
НОД ТЕТКА
АГАТЕ?

ДЕВОЈЧИ-
ЦА СЕ ЧБРЗО
ВРАТИЛА
КУБИ...

ТАТА МИ ЈЕ РЕ-
КАО ДА ТЕТКА
АГАТА СКУПЉА СА-
МО ОРИГИНАЛНЕ
СЛИКЕ? ОНА У АНТИ-
КВАРНИЦИ ИЗГЛЕ-
ДАЛА ЈЕ СТАРА, А
ОВА КАО ДА ЈЕ ТЕК
НАСТИКАНА?

КОЈА
ЈЕ ОД
ЊИХ
КОПИ-
ЈА?

ПОСЛЕ РУЧКА ХИЛДА ЈЕ ОТИШЛА У АНТИ-
КВАРНИЦУ...

ИЗВИНИТЕ, ЈЕ ЛИ
ОНА СЛИКА У ИЗ-
ЛОПУ ОРИГИНАЛ?

ЈА ТРГУЈЕМ СА-
МО ОРИГИНАЛ-
НИМ ДЕЛИМА?
НА КОЈУ СЛИ-
КУ СТЕ МИС-
ЛИЛИ?

ЕВО,
ОВУ?

АХ? ОВАЈ...
ОДАКЛЕ
ОВА СЛИ-
КА ОВ-
ДЕ?

ХИЛДА ЈЕ ОБЈАСНИЛА АНТИКВАРУ
КО ЈЕ ОНА...

ЗНАТЕ, ОВА СЛИКА
ЈЕ СЛУЧАЈНО ДОС-
ПЕЛА У ИЗЛОП?
АГАТА СИВРАЈТ ЈЕ
ПРОДАЈЕ ЈЕДНОМ
МУЗЕЈУ У ЛОНДОН?

НОВАЦ КОЈИ БУДЕ ДОБИЛА
ОД ЊЕ ПОКЛОНИЋЕ ЈЕДНОМ
СИРОТИШТУ? ОНА НЕ ЖЕЛИ
ДА СЕ ТО САЗНА, ПА ЈЕ ТРАЖИ-
ЛА ДА СЕ НАПРАВИ КОПИЈА
СЛИКЕ ДА НИКО НЕ БИ ПРИМЕ-
ТИО ДА ЈЕ НЕМА?

АХ,
ТА-
КО?

ХИЛДА СЕ ВРАТИЛА КУКИ...

АНТИКВАР
ЈЕ БИО ПРИ-
ЛИЧНО УБЕД-
ЉИВ? ПА
ИПАК...

НАДАМ СЕ ДА
ЈЕ ПОВЕРОВА-
ЛА У ТВОЈУ
ПРИЧУ?

МОРАЋУ ДА ПРЕ-
НИЕМ РАЗГО-
ВОР? ПОЗВАЋУ
ТЕ КАСНИЈЕ?

У РЕДУ?
АЛИ,
ДА НИ-
КОМЕ
НИСИ
ПРИЧА-
ЛА О
ТОМЕ?

НЕ БРИ-
НИТЕ? НЕ-
БУ УЧИНИ-
ТИ НИШТА
ШТО СЕ
НЕ БИ СВИ-
БАЛО
ТЕТКА
АГАТИ?

ТЕ ВЕЧЕРИ ХИЛДА
ЈЕ ОПЕТ УЗЕЛА ДА
ПИШЕ СВОМ ОЦУ...

ОВОГ ПУТА ОД-
МАХ БУ ОДНЕТИ
ПИСМО У ПОШТУ?

КАСНИЈЕ...

НЕКО СЕ
ШЊА
ОКО МО-
ЈИХ ВРА-
ТА?

ТАКО ЗНАЧИ?
САД ЗАВЛАЧИШ
НОС И У ПРИВАТ-
НЕ ПОСЛОВЕ
ГОСПОЂЕ АГАТЕ?

НИСАМ ЗНАЛА...
СЛУЧАЈНО САМ
ВИДЕЛА СТИ-
КУ И...

ХИЛДУ ЈЕ ТАДА НЕКО УДАРИО ПО ГЛАВИ
И ИЗГУБИЛА ЈЕ СВЕШ. КАДА ЈЕ ДОШЛА
К СЕБИ...

ЉУПОВИ СУ, ЗНА-
ЧИ, ПОБЕГЛИ КРОЗ
ПРОЗОР ПРЕ НЕ-
ПО ШТО СТЕ ИХ
ЗАСТАВИЛИ?

ДА? АЛИ, ВЕРУЈЕМ
ДА ЈЕ ДЕВОЈЧИЦА
УМЕШАНА У СВЕ?

НЕ? ЉУПОВИ?
ОБИЈАЈУ КАСУ?
ШТА ДА РАДИМ?

ТА РУКА?
ВЕК САМ ЈЕ
НЕГДЕ ВИ-
ДЕЛА?

ТО ЈЕ
ЛАЗ?

ПОЛАСКО? СВЕ
БЕТЕ ОБЈАСНИ-
ТИ У ПОЛИЦИ-
ЈИ?

ЗАШТО НЕ РАДИТЕ
ТЕ? МАБЕЛ, УСТА-
НИ И УЗМИ МО-
ТИНУ У РУКЕ?

АЛИ, БОЛЕСНА
ЈЕ? ПОЗОВИ-
ТЕ ЛЕКАРА?

КАКО СЕ УСУБУЈЕШ
ДА МИ ПРОТИВ-
РЕЧИШ?

У ТОМ СЛУЧА-
ЈУ...

ААЈ? ЗАЖАЛИ-
БЕШ ЗБОГ ОВО-
ГА, НЕВАЉА-
ЛИЦЕ?

КАЗНИТЕ МЕ
АНО ХОБЕТЕ, СА-
МО ПОМОЗИТЕ
МАБЕЛ? ИМА
ТРОПСКУ БО-
ЛЕСТ?

ШТА ТИ ЧОПШТЕ
ЗНАШ О БОЛЕС-
ТИМА? АЛИ,
ПОЗВАКУ ЛЕ-
КАРА?

ХИЛДИНА ПРОГНОЗА ЈЕ БИЛА ТАЧНА И ЗАТО
НИЈЕ КАЖЊЕНА...

КАКО СИ ПОГОДИ-
ЛА ОД ЧЕГА МАБЕЛ
БОЛУЈЕ?

МОЈ ТАТА ЈЕ
ДОКТОР У
АФРИЦИ?

ИСПАЛА СИ ДРУГ,
А МИ СМО СЕ ТАКО
РУЖНО ПОНЕЈЕ ПРЕ-
МА ТЕБИ? КАКО ДА
ТИ СЕ ОДУЖИМО
?

ТАКО ШТО
БЕТЕ ДОНА-
ЗАТИ МОЈУ
НЕВИНОСТ
?

ИСПРИЧАЈ НАМ
СВЕ О СЕБИ?

ДА НИЈЕ БИЛО
ТЕБЕ, КО ЗНА ШТА
БИ БИЛО С
МАБЕЛ?

И КАЖЕШ ДА ЈЕ
ЈЕДАН ОД РАЗБОЈ-
НИКА НОСИО ПРС-
ТЕЊЕ НА РУЦИ?

ДА? СЕТИЛА САМ
СЕ? ГДЕ САМ ВИДЕ-
ЛА ТО ПРСТЕЊЕ? НА
АНТИКВАРУ?

ПОЗНАЈЕМ ГА? ОН ЈЕ ФАКЦИФИКАТОР И РАДИО САРАДЊИ СА НЕКИМ СЕМОМ И ФРЕДОМ КРЕДОК?

КЛАДИМ СЕ ДАСУ ТО АЛФРЕД И МЕРИ?

ДА КАЖЕМО СВЕ ОВО УПРАВНИЦИ ЗАТВОРА? ОНА ЈЕ ДОБРА ЖЕНА? САСЛУШАЋЕ ТЕ?

БОЈИМ СЕ ДА НЕ БУДЕ КАСНО?

АЛИ, КАКО?

НЕКЕ? МИ БЕМО ТИ ПОМОЋИ?

СМИСЛИЋУ ВЕК НЕШТО?

У ПОНОБ...

ВЕЖИМО ЈОЗ УСТА?

ШТА ВАМ ЈЕ?

НИШТА МИ НИЈЕ ЈАСНО?

МОРАТЕ СМО ДА ТИ ВЕЖЕМО УСТА ДА НЕ БИ ВИКАЛА? САД ЈЕ СВЕ У РЕДУ? ПОБЕГЛЕ СМО?

ЗАТО ТИ И НИСМО ИЗНЕГЛЕ СВОЈ ПЛАН?

АЛИ, ЈА НИСАМ ХТЕЛА ДА БЕЖИМ?

КАКАВ ПЛАН?

ГДЕ СУ ПРЕ-
ИДАЧИ?
ИМАМ ИДЕ-
ЈУ?

ИСПОД СТЕПЕ-
НИШТА КОЈЕ
ВОДИ У ПОД-
РУМ?

ПЕТ МИНУТА КАС-
НИЈЕ ...

АТА БЕ СЕ
ПРЕПАСТИ
КАД ИМ
РОУЗ ЗА-
ТРУБИ
?

ХЕЈ?
КО ЈЕ
ТО?

КО СЕ ТО
УСУДИО...

НЕМА НИ-
КОГ У КА-
МИОНУ?

ДО БАВОЛА?
НЕСТАЛА ЈЕ
СТРУЈА?

ЗАШТО НЕ ДИ-
ЖУ СЛУШАТИ-
ЦУ?

ОХ?

ПОЛАНО,
МАЛА?

СВЕТЛОСТ СЕ УПАЛИЛА ...

ПРОНАШАО САМ
ИХ У ПОДРУМУ?

А ОНА ЈЕ
ХТЕЛА ДА ЗО-
ВЕ ПОЛИЦИ-
ЈУ?

ЈА ЈЕ ПОЗНА-
ЈЕМ?

ТО ЈЕ ХИЛДА?
ВИДЕО СИ ЈЕ
У СВОЈОЈ АН-
ТИВАРНИ-
ЦИ?

РАЗБОЈНИ-
ЦИ? ПОТКРА-
ДАТЕ ТЕТ-
КА АГА-
ТУ?

ЗАНАСНИТА СИ
С ОТКРИЋЕМ, ДЕ-
ВОУЧИЦЕ? ЧПРА-
ВО СМО СВЕ ВРЕД-
НЕ СТВАРИ ИЗНЕ-
ЛИ И САД БРИ-
ШЕМО?

АТОРЕД ЈЕ ПОКИДАО
ТЕЛЕФОНСКЕ ЖИЦЕ?
ДОК МИ ПОЗОВЕМО ПО-
ЛИЦИЈУ, ОНИ ЋЕ ВЕК БИ-
ТИ ДАЛЕКО?

НЕ БУДИ
ТАКО
СИГУР-
НА?

ПРОМЕНИ ГУМЕ,
ЈА ЋУ ДА ПРО-
НАБЕМ РЕЗЕРВ-
НИ КЉУЧ?

НАСНО ЈЕ?
ДОЛАЗИ
ПОЛИЦИ-
ЈА?

КАКО СУ МОГЛИ
ДА НАС ОТКРИ-
ЈУ?

НЕ ЗНАМ?
ХИЛДА НИЈЕ
СТИПЛА ДА
ИМ ТЕЛЕФО-
НИРА?

ИЗНЕНАДА...

АТОРЕДЕ, КАМИОН НЕ
МОЖЕ ДА КРЕНЕ? УКРА-
ТЕ СУ КЉУЧ И ПРОБУ-
ШИЛЕ ГУМЕ?

РОУЗ
ЈЕ
СЈАЈНА?

ИПАК
ИМАМО
СРЕБЕ?

А ВЕК САМ МИС-
ЛИЛА ДА ЈЕ СВЕ
ПРОПАЛО?

АЛИ, КАД СЕ НИКО НИЈЕ НАДАО...

ДОБРО ЈЕ ДА СТЕ
ДОШЛИ, ИНСПЕКТО-
РЕ? ХИЛДА МИ ЈЕ
ВЕК ДОСТА МУКА
ЗАДАЛА, А ЕВО ПО-
БЕГЛА ЈЕ И ИЗ ЗАТ-
ВОРА? ХОБЕ ДА МИ
СЕ СВЕТИ?

ХИЛДА ЈЕ ЗАПРЕПАШКЕ-
НО ПЛЕДАЛА У ТЕТКА АГА-
ТУ...

НИЈЕ ИСТИ-
НА? ВЕРУЈ-
ТЕ МИ?

ХОБЕШ ДА КАЖЕШ
ДА ПОСПОБА АГАТА
ПЛАЖЕ?

ТАДА ЈЕ НОРА ПРИШЛА АГАТИ...

ШТА САД
КАЖЕТЕ?

ПА, ТО ЈЕ
МЕРИ?

ЈА ПОЗНАЈЕМ ТЕТКА АГАТУ? ОДМАХ САМ СПАЗИЛА ДА ОВА ЖЕНА НИЈЕ ОНА?

КАКВА СЛУЧАЈНОСТ?

ПОПОВИ СУ ПРИЗНАЛИ ШТА СУ УРАДИЛИС АГАТОМ И СТАРИЦУ СУ ОДМАХ ОСЛОБОДИЛИ ИЗ ПОДРУМА ГДЕ ЈЕ БИЛА ЗАТВОРЕНА...

КАД САМ СЛОМИЛА НОГУ, АТФРЕД И МЕРИ СУ ОДМАХ СМИСЛИЛИ КАКО ТО ДА ИСКОРИСТЕ И ПОКРАДУ МЕ?

А ЗАШТО СУ МЕ ПРИМИЛИ У КУКУ КАД САМ МОГЛА СВЕ ДА ИМ ПОКВАРИМ?

НАМЕРАВАЈИ СУ ДА ТЕ ДРЖЕ КАО ТАОЦА, А МЕНЕ ДА УЦЕЊУЈУ ДА ИМ ПРЕПИШЕМ ЦЕЛУ КУКУ?

НА СРЕЋУ, ТИ СИ ИХ У ТОМЕ СПРЕЧИЛА?

ДА НИЈЕ БИЛО ДЕВОЈЧИЦА ИЗ ЗАТВОРА, НЕ БИХ МОГЛА НИШТА ДА УЧИНИМ?

НА МОЉБУ ГОСПОЂЕ АГАТЕ, СВЕ ЋЕТЕ БИТИ ОСТЮБОБЕНЕ?

ОХ, ХВАТА! НЕЋЕМО ВАС РАЗОЧАРАТИ? НИКАДА ВИШЕ НЕЋЕМО РАДИТИ НИШТА ПРОТИВ ЗАКОНА?

ИНСПЕКТОРЕ, ВИ СТЕ СЛУЧАЈНО НАЛЕТЕЛИ ОВАМО?

НЕ? ВОЗАЧ КАМИОНА, У КОЈИ СТЕ СЕ КРИШОМ УВУКЛЕ И ДОВЕЗЛЕ ОВАМО, ПРЕПОЗНАО ЈЕ ВАШУ ЗАТВОРСКУ УНИФОРМУ И ТЕЛЕФОНИРАО НАМ?

НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ, ХИЛДИН ОТАЦ СТИГАО ЈЕ У ЕНГЛЕСКУ...

И КАЖЕТЕ ДА БИСТЕ ВОЛЕЈЕ ДА ПОБЕТЕ СА МНОМ У АФРИКУ И БУДЕТЕ БОЛНИЧАРКЕ?

ДА! ОДУВЕК САМ ТО ЖЕЛЕЛА!

И ЈА? НАЈСРЕЊИЈИ ДАН У НАШЕМ ЖИВОТУ ЈЕ ОНАЈ КАДА СУ ХИЛДУ ДОВЕЛИ У ЗАТВОР?

У ПОТРАЗИ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ

БЛАГОМ

ТАЈНА ПЛАНИНА ПРАЗНОВЕРЈА

У филму „Похота за златом“ са Глен Фордом и Идом Лупино у главним улогама Холивуд је овековечио једну легенду старог Дивљег запада. Главни јунак открива запуштени стари рудник злата помоћу планова до којих је дошао после узбудљивих авантура. Одређене ноћи у одређени час месечев зрак продире кроз оштри усек у Планинама Празноверја и пада на место где је сакривени улаз у баснословно богат рудник злата.

Садржај филма базира се на легендама о „Холанђаниновом изгубљеном руднику“, а легенде се заснивају на историјској чињеници.

„Холанђанинов изгубљени рудник“ је стварно постојао у Планинама Празноверја (Superstition Mountains) источно од града Феникса, у Аризони.

Холанђанин Јакоб Валц је годинама с мазгом и копачким алатом крстарио мрачним и суровим, местимички непроходним и беживотним, ланцем Планина Празноверја. С времена на време долазио је у Феникс и једва је имао толико златне прашине да би могао да купи нешто провијанта за следећу усамљеничку експедицију у планине.

Људи су се забављали на Валцов рачун изазивајући га да прича о силном богатству које ће једног дана пронаћи. Користили су његову страст за вискијем и плаћали му по чашицу — две, терајући га на разна понижења.

Једног дана Јакоб Валц је ушао у салун у Фениксу једнако одрпан, обрадатио и прљав као до тада. Али, први пут у животу пришао је шанку и треснувши шаком о шанк дрекнуо:

— Боцу вискија, момче! Најбоље!

Док је салун одјекивао од подругљивог смеха, бармен је оклевао да копачу пружи боцу.

— Брже! — дрекнуо је још једном Јакоб Валц и бацио на шанк грумен злата већи од ораха. — Кусур задржи!

Салуном је завлада тештина. Јакобу Валцу се очигледно најзад осмехнула срећа.

ГАРДНЕРОВА АВАНТУРА

Јакоб Валц данима није излазио из салуна. Пио је и плаћао златом.

Кад је остао без златног грумења, осамарио је олињалу мазгу и отишао из Феникса, али се убрзо вратио с новим грумењем.

Узалуд су многи покушавали да од Холанђанина сазнају где је пронашао златну жицу. Ма колико био пијан, Валц је о томе ћутао. Они најупорнији покушавали су да га прате до скривеног рудника, али је Холанђанин увек, као неком чаролијом, нетрагом не стајао у мрачним, суровим кланцима Планина Празноверја.

Четири године после свог открића у планинама Холанђанин се 1891. године тешко разболео. Било је јасно да ће умрети. На самерти је у салуну рекао:

— Нашао сам најбољи рудник злата на свету! Сакрио сам га тако добро да га нико од вас, смрдљивих којота, који сте ми гризли срце док сам био сиромашан, који сте ме пљували за чашу вискија, никада неће наћи! Никада!

Отад до данас за „Холанђанинов изгубљени руд-

— НАШАО САМ НАЈБОГАТИЈИ РУДНИК ЗЛАТА КОЈИ НИКО ОД ВАС НИКАД НЕЋЕ ОТКРИТИ! — РЕКАО ЈЕ ПРЕД СМРТ ЈАКОВ ВАЛЦ ЉУДИМА КОЈИ СУ ГА, ДОК ЈЕ БИО СИРОМАШАН, ПОНИЖАВАЛИ.

ником“ пошао је ваздушним путем и о тој авантури написао занимљиву књигу, „Хеликоптером у лову на изгубљене руднике“, која је 1965. године угледала светлост дана.

МАЛО СЕ КО ВРАТИО

Пре него што је пошао у ваздушни лов на „Холанђанинов изгубљени рудник“ славни писац криминалистичких романа је, наравно, прикупио све податке о Планинама Празноверја и налазиштима злата у њиховим урвинама. Ратнички Апачи који су ценили једино слободу и сматрали

Празноверја и да су се отуд враћали с неутврђено великим, али свакако значајним количинама злата.

Између белих и црвених слога никада није дуго трајала. Тако је и последњи караван породице Пералта неславно завршио. Индијанци су их напали, побили, скалпирали, а златну прашину и грумење које су презирали, једноставно су просули.

Неколико људи жељних злата и довољно храбрих пошло је трагом несрећних Пералта у Планине Празноверја, али се ниједан од њих није вратио.

Изгледа да је први човек који је допро до богатог рудника био Холан-

Људи умрло од насилне смрти у Планинама Празноверја.

КОСТУР ПОД ТКАЧЕВОМ ИГЛОМ

И у сасвим модерно доба, кад су Сједињене Америчке Државе погромима већ одавно решиле национало питање црвенокожаца, кад више није било слободних црвених ратника, смрт је вребала на трагаче за мистериозним рудником.

Књижевни отац Пери Мејсна прича да је неки Адолф Рут 1931. године кренуо у Планине Празноверја с планом до којег је дошао преко неких потомака породице Пералта. Рут је нестао и дуго се о њему ништа није знало. Тек после више од годину дана други трагачи пронашли су у једном кланцу његов костур. Лобању несрећног Адолфа Рута пробила су два метка из „кол-та“.

Џејмс Кравеј је 1947. године био сигуран да ће пронаћи „Холанђанинов изгубљени рудник“. Неким пријатељима је поверио да има аутентичну и врло прецизну карту. Као касније Гарднер, и он је најмио хеликоптер. Дуго је надлетао Планине Празноверја, упоређујући рељеф под собом са картом коју је држао у крилу.

— Ту смо! — рекао је у једном тренутку. — Спустите се!

Џејмс Кравеј је из хеликоптера искрцао храну, опрему и нешто алата, па је рекао пилоту:

ником“ трагају многи ловци на благо.

Међу људима који су тражили Валцов рудник је и Ерл Стенли Гарднер, писац чувених криминалистичких романа о авантурама адвоката Пери Мејсна. Гарднер није само писац него врло добар правник и адвокат и исто тако цењен археолог који је написао више озбиљних научних дела.

У трагању за „Холанђаниновим изгубљеним руд-

највећом чашћу смрт у боју дуго су бранили мрачне планине од бледоликих улеза.

Велика мексиканска породица Пералта која је господарила толико пута у каубојским баладама и вестерн-филмовима помињаном Сонором, неко време била је у пријатељским везама с Апачима. Зна се да су чланови клана Пералта више пута с караванима мазги одлазили у Планине

ђанин Јакоб Валц. Апачи су се у то време, под крвавим борбама за опстанак, повукли на југ.

После његове смрти читава плејада пустиња трагала је по Планинама Празноверја за „Холанђаниновим изгубљеним рудником“ али се мало ко вратио. Ерл Стенли Гарднер тврди да је од смрти Јакоба Валца до тренутка када је он пошао у трагање за фамозним рудником најмање 350

— Овде ћу вас чекати тачно после десет дана!

Десетог дана увече пилот хеликоптера се појавио у Фениксу сам.

— Чекао сам Кравеја читав дан, али се он није појавио! — објаснио је касније шерифу. — Неколико пута сам затим ниско надлетао то место у планинама, завлачио се у кланце, али нисам приметио никакв траг!

Гарднер прича да су го тово годину дана касније пронашли Кравејев костур без лобање између две литице под усамљеним врхом који има необично име „Ткачева игла“.

Чини се да Ерл Стенли Гарднер није толико храбар као његов јунак Пери Мејсн. У сваком случају, показао се прилично опрезан у трагању за „Холанђаниновим изгубљеним рудником“.

Кад се вратио из ваздушне експедиције, записао је да би сигурно пронашао оно што је тражио да се није догодило нешто непредвиђено. У школини места где се „сигурно“ налази „Холанђанинов изгубљени рудник“ видео је из хеликоптера наоружане људе. Дуго је размишљао шта би они могли да траже с пушкама у Планинама Празноверја, па је најзад закључио да, можда, бране улезима приступ до богате златне жице и да је најпаметније да се не спусти у опасну зону.

Ерл Стенли Гарднер је променио курс летења и пошао у потрагу за једним другим запустелим и скривеним рудником на обалама Јума Волша, у Колораду, који је, по рудару који га је открио, добио име „Изгубљени Нумелов рудник“.

До данас још нико није пронашао ни „Холанђанинов“, ни „Нумелов изгубљени рудник“. Бар се за то не зна.

А. Р.

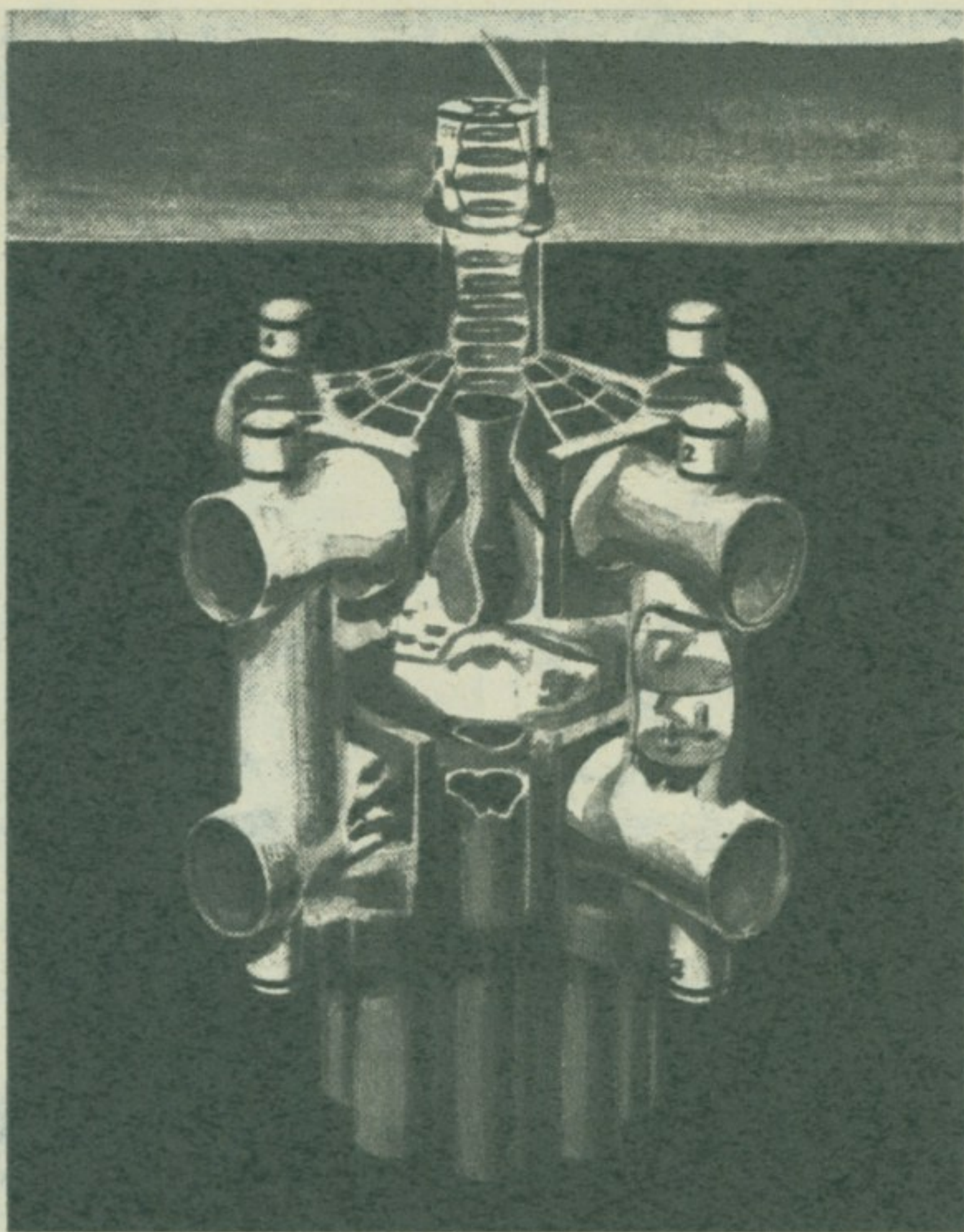
Колино чаја треба пити?

Биохемичари хавајског института су проверили благотворно дејство чаја на студентима добровољцима. Међутим, експеримент се мало одужио и случајност је довела научнике до неочекиваних открића.

Наиме, студенти који су пили по шест шоља, односно литар чаја на дан, добили су авитаминозу. Нарочито се осетио недостатак витамина Б групе. Студенти су губили апетит, постали нервозни, брзо су се умарали и лоше су спавали.

Исцрпна анализа је показала да је узрок авитаминозе било повратно сједињавање витамина са танином из чаја.

Ово је за сада само цртеж, али, није далеко дан када ће ованва платформа запловити на лучини.

Шта кад се из Земљине утробе ископа и последња мрвица угља, испумпа и последња кап нафте, кад спласну сви такозвани „извори енергије“? Тај тренутак је далеко, али — на њега треба рачунати, упозоравају научници и статистичари већ поодавно. Па ако се резервама енергије може сагледати крај, људском уму не може и — нови пројекти већ су ту. Таква је и цинковска платформа за добијање струје, амонијака, алуминијума и хидрогена из океана, последње чедо, за сада још на папиру, америчких научника са Мерилендског универзитета „Дон Хопкинс“. Овај пројекат назван је ОТЕК, што је скраћеница енглеске речи за „претварање океанске топлотне енергије“. Принцип рада ове платформе једноставан је, као уосталом, већина великих човекових изума.

Свемогућа хладноћа

Идеја да се из океана поред риба и лековитих алги извлачи и енергија, није нова. Француски физичар Арсен д'Арсонвал још је осамдесетих година прошлог века ово предлагао, а његов земљак Жорж Клод чак је 1930. године направио прототип машине која је океанску воду претварала у електричну струју. Поставио је ту нараву у кубански залив Матансас и добио — јадних 3,3 киловата струје... Незнатно, да би се таква експлоатација исплатила.

Французи су после две и по деценије обновили покушај, па су на пучини наспрам Обале Слоноваче поставили нов уређај који је

ГЕНИЈАЛНИ ИЗУМ ФИЗИЧАРА ИЗ МЕРИЛЕНДА

цењиве. А посаду овог океанског „чудовишта“ сачињавало би само тридесет људи.

ЕРДА ће, највероватније, ускоро приступити изградњи две платформе, најпре у експерименталне сврхе.

Нано преносити струју?

Ево како ће радити платформе ОТЕК.

Топла вода са површине океана загрева испаривач у којем се налази извесна количина течног амонијака. Он испарава и под притиском од девет атмосфера улази у турбину која је повезана са алтернатором. Приликом изласка из турбине коју је тако покренула, амонијака ова пара се хлади,

Тачно 16 мегавата довољно је за покретање пумпи и осталих агрегата на самој платформи. Преосталих 100 — чисти је добитак. На једној платформи предвиђено је да постоји 19 пумпи које, кроз цинковску цев од 18 метара у пречнику, извлаче хладну воду из океанских дубина.

Платформа ОТЕК очигледно представља генијално решење за добијање електричне енергије. Међутим, испречило се једно једноставно питање које је нарасло у прави проблем: како пребацити добијену енергију на копно? Постављањем подводних каблова? То би се могло, али представља прилично компликован и скуп посао. Једноставније је било смислити начин да се енергија добијена на платформи користи ту, на лицу места. А то би значило за производњу амонијака и електролизу боксита.

Прорадиће — усноро!

Амонијак се, као што је познато, много користи у индустрији вештачких ђубрива. Он би се на платформи добијао електролизом воде, пошто се тако ос-

СТРУЈА ИЗ ОКЕАНА

ЗАМИСАО СТАРА ЧИТАВО СТОЛЕЋЕ ДА СЕ ИЗ ОКЕАНА ИСКОРИСТИ ТОПЛОТНА ЕНЕРГИЈА ОВАПЛОЋЕНА ЈЕ ТЕК НЕДАВНО, НА ВЕОМА ЈЕДНОСТАВАН, АЛИ ЗАДИВЉУЈУЋИ НАЧИН.

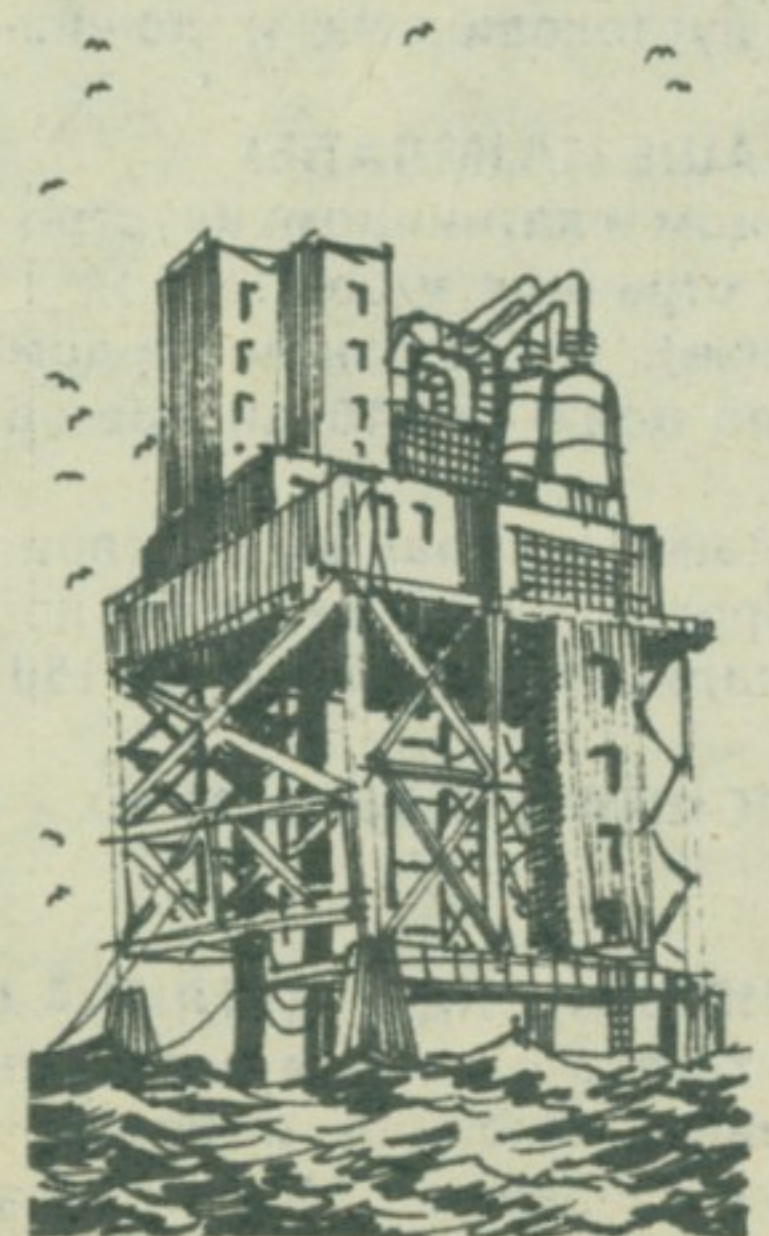
давао 3,5 мегавата струје. Међутим, и ово је било недовољно, па су прекинули даље настојање да искористе океанску енергију.

Зато су амерички научници, како изгледа, у томе потпуно успели. Платформа чије су нацрте физичари са Мерилендског универзитета послали ЕРДИ (Управи за истраживања и развој), радила би на принципу коришћења топлотне разлике горњих слојева воде и оних на већим дубинама.

Та разлика износи 25-30 степени Целзијуса и довољна је да се из морског дна дугачког 145 метара, широк 60 тешког 110 тона, може добити чистих 100 мегавата електричне струје не рачунајући ону што утроше сами агрегати платформе!

Али, ово не би била једина корист. Платформа би омогућавала да се производе огромне количине амонијака и чистог алуминијума из бокситове руде, уз коришћење само — сунца и мора! Дакле, добити би биле, тако рећи, непро-

овога пута леденом водом која се црпи са дубине од око 1000 метара и опет претвара у течност. Тада се процес обнавља: амонијак се пумпом поново враћа у испаривач и круг се затвара, а из алтернатора се добија пуних 116 мегавата електричне струје.

лобаћа хидроген. Спојен са азотом из ваздуха, он даје амонијак који би, у течном стању, бродовима без икаквих тешкоћа могао да се превози било где. Наравно, не искључује се могућност да се чист хидроген набија под притиском у челичне боце и тако добија најопаснија врста наше енергије.

Што се тиче производње алуминијума, ту нема великих проблема: боксит би се бродовима допремио на платформу, а враћао у облику најлакшег метала добијеног електролизом. Познато је да је овај, иначе једини начин издвајања алуминијума из његове руде, веома скуп, пошто је скупа — струја. На платформи она би се, ето, добијала знатно јефтиније него сада.

Стручњаци из ЕРДЕ већ увелико испитују климатске услове, затим топлоту океана, дубине и кретање морских струја, како би се одлучили које је место најпогодније за постављање цинковске платформе. Тако ће, крајем осамдесетих година, како је предвиђено, први бродови запловити пучини натоварени бокситом и вратити се пуни алуминијума и амонијака, добијених захваљујући сунцу и морској води.

ПРИПРАВНИК ПЕРА

ПОЛТИКИН
ЗАБАВНИК
ЈЕ ПРИПРЕМИО
ЗА ВАС

ВАШ ОМИЉЕНИ ЈУНАК И
СТАРИ ЗНАНАЦ СА ТВ ЕКРАНА
пера четлић

У БОГАТО ИЛУСТРОВАНИМ СЛИКОВНИЦАМА
ВЕЛИКОГ ФОРМАТА

Први пут на нашем језину појављују се ове књиге-сликовнице о Пери Детлићу, његовим сестрићима и пријатељима, о њиховим пустиловинама и доживљајима.

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ!

Књиге су штампане ћирилицом и латиницом, илустроване од прве до последње странице у боји! **ЋИРИЛИЦА** (екавско издање): у луксузном тврдом пластифицираном повезу по цени од 210 динара за све три књиге-сликовнице.

ЛАТИНИЦА (ијенавско издање у сарадњи са сарајевском »Свјетлошћу«): у брошираним (бинданоб) корицама, лакираним и каландрираним по цени од 150 динара за све три књиге.

СЛИКОВНИЦЕ ПЛАЋАТЕ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Комплекта **ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА** (I—III књига) можете добити ако испуните наруџбеницу, залепите на полеђини дописнице и пошаљете на адресу: »Политикин забавник«, Македонска 29, 11001 Београд

ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА I—III
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ГУСАРСКО БЛАГО
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ВУН
ПЕРА ДЕТЛИЋ И МЕДА ДРВОСЕЧА

ПОЛТИКИН
ЗАБАВНИК

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наруџујем **ДОЖИВЉАЈЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, I—III ЋИРИЛИЦОМ — ЛАТИНИЦОМ** (непотребно прецртати) које ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу.

(Име, очево име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број стана)

(Потпис купца)

ПОНОЋ ЈЕ ТАКО ТИХА

1207 СТАРЕ ГРАДСКЕ ПЕСМЕ — Поноћ је тако тиха, Винске песме, Код овако дивне ноћи, Дуни, ветре, мало јаче... још шест композиција у извођењу Терезе Кесовије, Живана Милића, Душана Јакшића... Цена 54,50 динара

1224 ЗВОНКО БОГДАН — Еј, салаше, на северу Бачке, У том Сомбору, Пред Сенкином кућом... и још тринаест песама Звонка Богдана са пратњом Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 54,50 динара

1238 БИЛА ЈЕДНОМ РУЖА ЈЕДНА (Старе градске песме) — Љубила сам црио око, На те мислим, Да ми се ластом створити, Кад те видим на сокаку... само су део од четрнаест композиција у интерпретацијама Предрага Цунета Гојковића, Душице Обрадовић, Дубравке Нешовић, групе „Шумадија“, вокалног секстета „Стари Београд“... Цена 54,50 динара

1273 МИЛЕ БОГДАНОВИЋ — Бледи месец, Тужна је недеља, Што се боре мисли моје... са још девет староградских песама певача за кога кажу да у свом грлу носи милионе гласова. Цена 54,50 динара.

11-1279 ЗВОНКО БОГДАН са оркестром Шандора Лакатоша на албуму који је досад два пута продат у златном тиражу. Неке од 16 песама су и Јесен стиже, Душо моја, Фијакер стари, Рузмарине, мој зелени, Нема лепше девојке... Цена 64,00 динара

11-1323 ЗВОНКО БОГДАН — на А страни варошке и народне песме а на другој, Б, буњевачки Ђердан, укупно 22 композиције. Цена 64,00 динара

1324 ЈАНИКА БАЛАЖ са својим оркестром свира и пева 11 композиција. Цена 54,50 динара

1331 ЖИВАН САРАМАНДИЋ пева седам руских народних песама. Цена 54,50 динара

1333 ОЛИВЕРА КАТАРИНА — незаборавне песме њеног ТВ шоуа: Алај ми је вечерас по вољи, Ајде, драги, звезде да бројимо, Ђелем, ђелем... Цена 51,50 динара

Новогодишњи празници нису далеко и крајње је време да, ако сте одлучили да празнујете у свом дому, набавите и одговарајућу музику за „најлуђу“ ноћ у години. Зато је „Политикин забавник“ у сарадњи са Продукцијом грамофонских плоча Радио-телевизије Београд обезбедио својим читаоцима изузетну могућност да у Нову годину уђу са новим плочама. Поред старих градских песама у изванредним интерпретацијама Звонка Богдана, Милета Богдановића, Живана Сарамандића, Оливере Катарине, оркестра Јанике Балажа, можете чути и Пола Морија, ненадмашну „АББА“ групу, Демиса Русоса, легендарног Сачма, гитару Јована Јовичића, стихове које говори Раде Шербеџија...

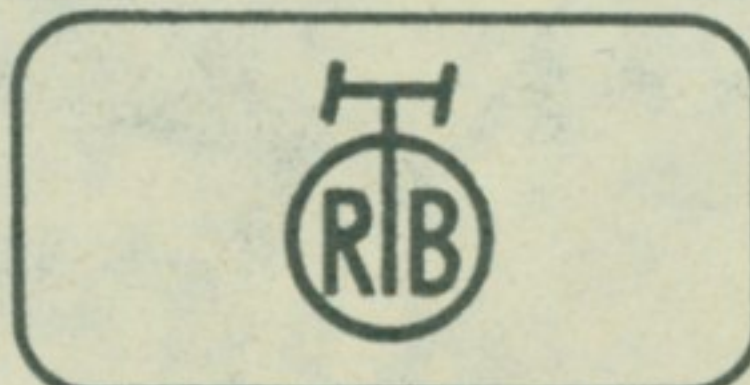
Цене грамофонских плоча су популарне па је и то један од разлога да набавите ове несвакидашње плоче и обогатите своју дискоотеку. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Све плоче су велике, ЛП. Потребно је само да понуните наруџбеницу, пошљете је на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ БЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

11-1405 ЗВОНКО БОГДАН — Низ поље иду, бабо, сејмени, Расло ми је бадем дрво, Ноћас нису сјале... и још петнаест песама у пратњи Тамбурашког оркестра Јанике Балажа. Цена 64,00 динара

1409 ВЕЧЕ У СКАДАРЛИЈИ — У рану зору, Кад би ове руже мале, Има дана, Болујем ја... и још једанаест песама из скадарлијског амбијента. Цена 54,50 динара

1419 БРАНИМИР ЂОКИЋ — КОЛА: Скандал коло, Митраљез коло, Зврка коло, Моравац... Цена 54,50 динара

1448 АИСАМБЛ НАРАКОРД — Креће се лађа француска, Четир' коња дебела, Нешто ми се памет померања... са још једанаест песама. Цена 54,50 динара

66-6106 ДРАГАН ЛАКОВИЋ са избором најлепших дечјих песама. Цена 64,00 динара

6107 ДЕЦО, ПЕВАЈТЕ СА НАМА — из истоимене популарне телевизијске серије у интерпретацији Драгана Лаковића. Цена 54,50 динара

6108 БЕОГРАДСКО ПРОЛЕЋЕ 76. — Дечје песме — у извођењу Дејане хоре „Колибри“, Павла Минчића, Зорана Рамбосека... Цена 54,50 динара

5508 MEXICO — дванаест изванредних песама распевањем Мексика. Цена 71,00 динара

55-5566 ABBA — два пута у златном тиражу албум неограничене светске групе. Цена 81,00 динара

5572/73 PAUL MORIAT на дуплој ЛП са 25 композиција. Цена 146,50 динара

5584 GREECE — фолклор наших суседа са неповољним бузукијем на дванаест композиција. Цена 71,00 динара

5588 SPAIN на ЛП-ију са дванаест композиција. Цена 71,00 динара

5631 TANGO FESTIVAL I ROBERT STOLZ са Ole Guaoa, La Paloma, Adios Muchachos... и још девет лепих песама. Цена 71,00 динара

5635 WIENER WALZER — избор најлепших бечких валцера: На лепом плавам Дунаву, Приче из Бечке шуме, Сеоска ластва из Аустрије... Цена 71,00 динара

55-5636 ABBA-ARRIVAL (Долазак) са 10 композиција од којих су већина већ светски хитови. Цена 81,50 динара

5659 RACO DE LUCIA — изузетни гитариста са 10 композиција за кога многи познаваоци музике имају само једну реч — геније. Цена 71,00 динара

5665 CHANSON FRANCAISE — четрнаест најлепших шансона Француске. Цена 71,00 динара

5801/2 THE PLATTERS — ненадмашни квинтет са својим најбољим остварењима. Цена 146,50 динара

5805 DEMIS ROUSSOS са десет изванредних нумера. Цена 71,00 динара

5837 RAYMOND LEFEVRE са Штраусовим валцерима: Криљевски валцер, Приче из Бечке шуме, На лепом плавам Дунаву, Бечка крв... Цена 71,00 динара

4361/62 LOUIS ARMSTRONG — на дуплој ЛП-плочи са двадесет изузетних композиција. Цена 146,50 динара

55-5246 РАДЕ ШЕРБЕЏИЈА на плочи „Не дај се, Инес“. Ту се налази и Барбара, Анабел Ли, Анастасија а учествују још Јосипа Лисац, Зденка Ковачичек, Арсен Дедић. Цена 64,00 динара

2453 ЈОВАН ЈОВИЧИЋ: КОНЦЕРТ ЗА ГИТАРУ — једанаест композиција уметника за кога је ненадмашни Сеговија рекао да је његов најбољи ученик и велики, истински мајстор гитаре. Цена 54,50 динара

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29
НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО НЕПОЗИВО НАРУЧУЈЕМ ПЛОЧЕ ПОД БРОЈЕВИМА:

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

ВЕКОВИ СУ ПРОГУТАЛИ СИРОТИЊСКЕ УЏЕРИЦЕ КМЕТОВА. ОСТАЛИ СУ ЗАМКОВИ ЧИЈЕ РАСКОШНЕ ОДАЈЕ И ДАНАС ПРИВЛАЧЕ ТУРИСТЕ.

Удобан живот у веле-лепним замковима, ма-настирима и пространим племићким кућама могли су у средњем веку себи да дозволе само највиши staleжи. Наличје тога сјаја били су бедни кућерци кметова.

Та два начина живота и становања одржавала су сталешку подељеност ондашњег друштва у коме је обесправљени сељак без-земљаш, кмет, живео у ропској потчињености феудалном господару.

Кмет није могао да напусти село или да се ожени без господарево дозволе. Морао је, кад год се то од њега тражило, да попуњава редове феудал-чеве војске и да одређен број дана у години обрађује његову земљу.

Насеље на слици типично је средњовековно село какво је могло постојати, на пример, у 12 веку. Таква насеља обично су подизана око утврђене куле-осматрачнице и сеоске цркве. Црква је имала за оно доба уобичајени облик латинског крста и прототип је парохијских цркава које су, под норманским утицајем, почеле да ничу на енглеском тлу још у 11. веку.

Камена кула осматрачница подизана је на врху каквог брежуљка. Пободени дрвени колци и кружни шанац штитили су је од могућих напада непријатеља. Кад год би га на то натерала опасност, господар замка, грађевине која је уз цркву доминирала насељем, напуштао је удобност своје раскошне племићке куће и одлазио да нађе уточиште унутар черстих зидова куле осматрачнице.

Бедни, сламом покривени кућерци кметова који су окруживали замак само су још више истицали његов сјај. Њихови станари су за грађење својих убогих домова користили јевтин и примитиван материјал — пруже, сламу и блато. У средини главне, често и једине одаје, налазило се огњиште. Да се не би погушили у диму,

укућани су на крововима правили отворе.

Једина просторија обичне кметовске куће штитила је од ветра и кише не само породицу, већ и оно мало мршаве стоке што је кметовима понекад припадала. Само куће имућних сељака, „слободњака“, имале су и своју засебну шталу.

Главни сеоски пут који се зими претварао у непроходну масу блата и снега, водио је, по правилу, поред ковачнице, сеоског амбара, свињаца и крчме.

Најтраженији човек у селу био је ковач. Он је поткивао коње, волове и оправљао све пољопривредне алатке, а у данима рата његова радионица претварала се у малу средњовековну мануфактуру оружја.

Уморни путник намерник или трговац могао је да у лепо саграђеној сеоској цркви нађе преноћиште, храну и окрепљење.

Нешто угледнија била је и камена зграда сеоског амбара у којој су се чувале житарице: део тих производа одлазио је владару, део сеоском феудалцу, а остатак су делили кметови.

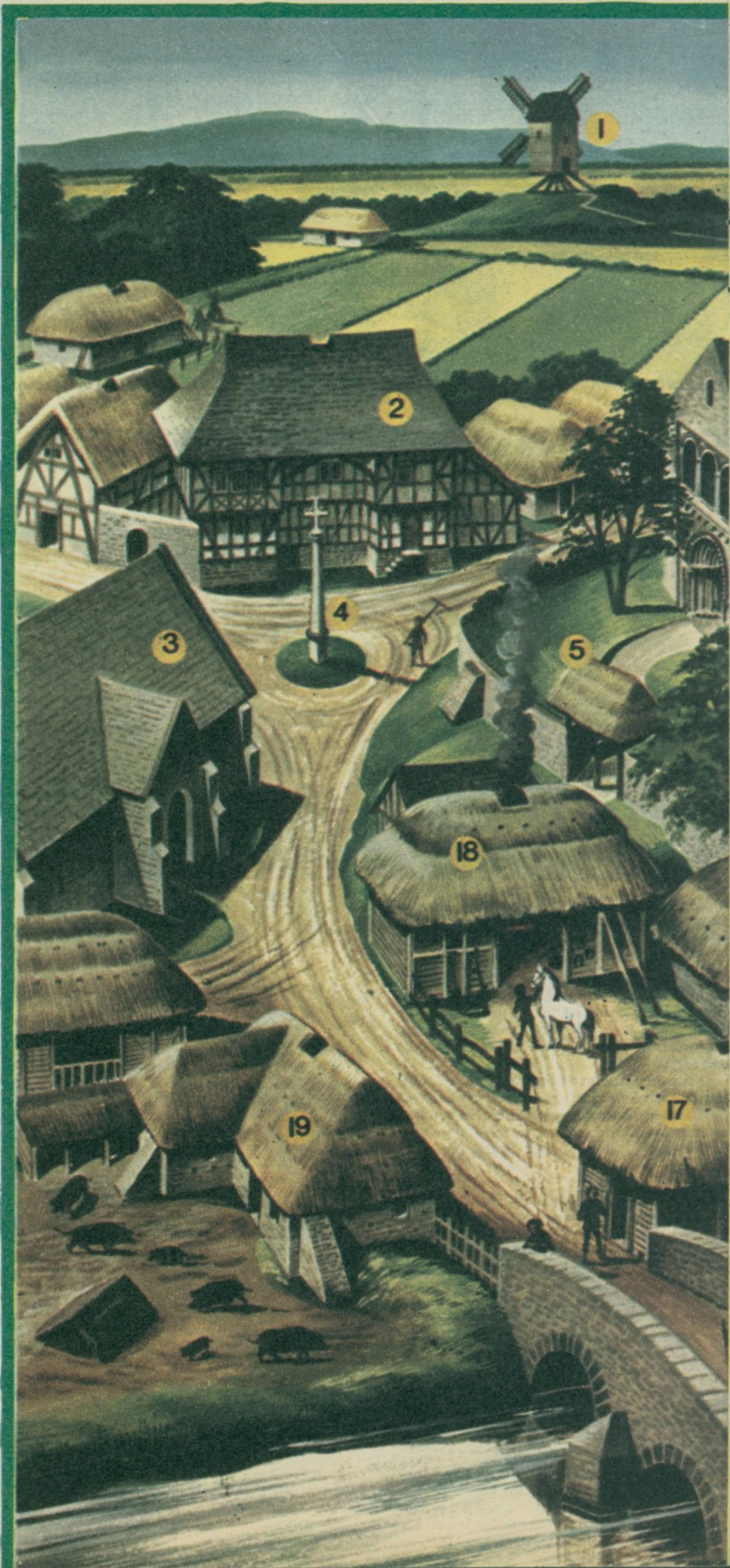
На самом улазу у село обично се налазила кућа чувара моста јер су насеља најчешће подизана уз реке. Он је сакупљао мостарину, а добијени новац касније је употребљаван и за одржавање сеоског пута.

Нехигијенски услови живота ишли су на руку заразним болестинама које су у то доба пустошиле читава села и градове. Често су се на довољној удаљености од села, могле видети „куће губаваца“ — средњовековни карантини — у којима су ови несрећници, заборављени од света и без наде за оздрављење, проводили своје последње дане.

Векови су прогутали сиротињске уџерице кметова. Остали су замкови чије раскошне одаје и данас привлаче туристе.

М. И.

1. Ветрењача, 2. Сеосна крчма, 3. Амбар, 4. Сеосни крст, 5. Надстрешница црвеног улаза, 6. Црква, 7. Утврђена племићка кућа, 8. Свештеникова кућа, 9. Кула осматрачница, 10. Брежуљак, 11. Мостић преко шанца, 12. Кућа „слободњана“, 13. Примитивније грађене кметовске колибе, 14. Кућа губаваца, 15. Сојенице, 16. Дрвени мол, 17. Кућа чувара моста, 18. Новачница, 19. Свињац.

ЉЕНИ И БЕЗ НАДЕ

ХИТ-СТРАНА

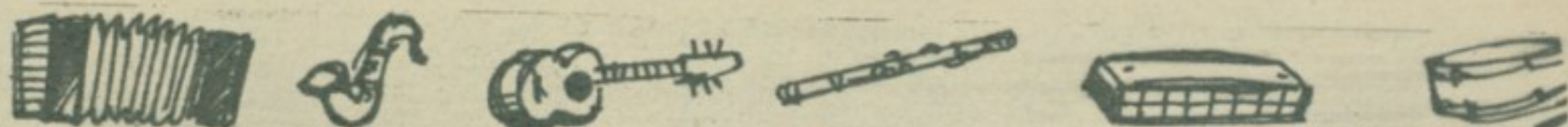

ФОТО-ПРИЧА

ТРЕВОР БОУЛДЕР — ЈУРАЈА ХИП

У трећем наставку фото-приче о групи ЈУРАЈА ХИП (URIAN HEEP), која

је ове јесени у склопу турнеја по Европи посетила и нашу земљу, данас ћемо вам представити басисту ТРЕВОРА БОУЛДЕРА:

Тревор је рођен у месту Хал, у северној Енглеској. Одрастао је уз музику јер му отац има продавницу плоча.

Породица Боулдер на окулу. Супруга Ени, шестого-

дишња кћеркица Сара Џејн и трогодишњи син Тревор.

Својим новим „тријумфом“ Тревор се веома поноси. Давну жељу да има бели „тријумф“ могао је да

оствари тек када је дошао у групу ЈУРАЈА ХИП и почео много више да зарађује него пре.

Велика кућа у Лондону такође је купљена од зараде са новом групом. Тревор је срећан што има велику башту у којој се деца по цео дан играју.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ВИНИЦЕ

Наша рок-група зове се FELIXI и постаје све популарнија у Викици и околним местима. Овај рок-састав сачињавају: Николовски Живко — вокал,

3 А ЕЛКИ БРУКС, нову певачку звезду и идола милиона младих широм Европе, код нас се чуло тек недавно захваљујући пре свега изврсној плочи „Перл је певачица“ („Pearl's a Singer“). Њен пријатан глас и изузетна маштовитост интерпретирања освојили су готово преконоћ љубитеље добре музике код нас тако да ова плоча може да се чује на свим радио-програмима.

Елки је рођена у Манчестеру, у Енглеској, и од малих ногу истичала се музикалношћу. Похађала је музичку школу и већ у петнаестој години убедљиво побеђује на аудицији за нове вокале манчестерске локалне радио-станице. Овај први успех отвара јој врата шоу-бизниса и само годину дана касније продуценти дискографске куће Атлантик лансирају је као нову и једину наследницу Бренде

Ли. Први професионални наступи везани су за групу Ерика Дилејнија у којој остаје само годину дана. Незадовољна музиком коју је ова група изводила она је напустила и прикључује се без-саставу познатог трубача Хамфри Литлтона. Рад са овом диксиленд-групом није јој обезбеђивао довољну зараду, тако да Елки истовремено снима и као пратећи вокал многих познатих певача и музичара.

Године 1971. Елки са својим вереником Питером Гагом оснива групу ДАДА, а само годину дана касније нов састав ВИНЕГАР ЦО. Тада постиже и свој најзначајнији успех у каријери: музички стручњаци прогласили су је другим рок-интерпретатором Енглеске, иза Меги Бел. Многи критичари су та-

да писали: „У новој рок-музици Елки је пронашла себе. Она пева јако и еластично, али јој исто тако леже тешке баладе. У правом блузу је ненадмашна“. Мало је женских вокала који су добили овакву критику. Елки је искористила тренутак и наставила каријеру као соло-певачица. Убрзо снимала две плоче да би трећом, „Pearl's a Singer“, постигла пун погодак и за релативно кратко време популарношћу превазишла многе познате и одавно афирмисане певаче. Нов успех донео јој је сингл „Сунце после кише“ („Sunshine After the Rain“) који се баш ових дана налази на првим местима многих светских топ-листа.

* ПЕСМА * ЗА ОВУ НЕДЕЉУ:

* ПЕРЛ ЈЕ * ПЕВАЧИЦА * (PEARL'S A SINGER)

Музика: Ц. Лајбер
Текст: М. Столер
Пева: Елки Брукс

Pearl's a singer
She stands up when she plays
the piano in the night club
Pearl's a singer
She sings for the lost and the
lonely
Her job is entertaining folks
Singing songs and telling
jokes in a night club
Pearl's a singer
And they say that she once
cut a record
They played it for a week
or so
On the local radio, it never
made it.
She wanted to be Betty
Grable
But now she sits at the
beer-stained table
Dreaming of the things she
never got to do
All those dreams that never
came true.
Pearl's a singer...

Треворов још неостварен сан: да има сопствени тонски студио у коме би могао да ствара и експериментирати са музиком.

БЕРЗА ПЛОЧА

Молим читаоце Политикиног забавника који поседују плочу „Македонија“ групе TIME и њихову ЛП плочу „Time“ да ми се јаве ради размене или продаје.
Витас Неда
Његошев трг 4
59000 Шибеник

КИС (KISS)

О групи КИС писали смо на нашој Хит-страни после чега су нас многи наши читаоци молили да објавимо адресу састава и колико је до сада издао плоча.

Адреса групе је:
KISS, c/o EMI, Electrola GmbH, Maarweg 149, 5000 Köln 41.

Иначе састав је до сада издао седам ЛП плоча и један дупли албум снимљен уживо под називом „Kiss Alive“.

„продајем добро очуване оригиналне плоче: WOODSTOCK I, WOODSTOCK II, HENDRIX, CLAPTON, DOORS, GRAND FUNK, FREE, TASTE, LED ZEPPELIN и друге.

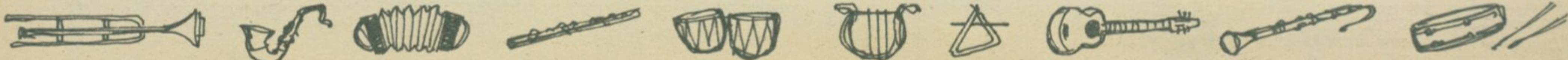
Драган Ивановски
Лењина 14а/II-8
91000 Скопље

Желео бих да продам оригиналну ЛП плочу групе BRASIL TROPICAL: „Un show come cafee“ или да је мењам за неку другу ЛП плочу. Такође бих хтео да купим ЛП састава SWEET: „Sweet Fanny Adams“ и сингл исте групе „Teenage Rampage“.

Бериса Шерић
Маршала Бирјузова 8
11000 Београд

Продајем нове албуме групе СВИТ: „Desolation Boulevard“ и ЏЕЈВИДА КАСИДИЈА: „Dreams are Nothing More than Wishes“.

Максима Горког 58
Анастасија Лешченко
11080 Земун
телефон 217-113

Василевски Тошко — соло-гитара и вокал, Павловски Данко — бас-гитара, Цалевски Борчо — бубњеви и Цоневски Кирчо — оргуље. Ученици смо гимназије, а музика нам је за сада хоби. Сваки слободан тренутак проводимо вежбајући за наступе у нашем граду.

Василевски Тошко
Маршала Тита 62
92310 Винаца
(хonorар 100 дин.)

РОДС

Соло-певац групе РОДС Бери Мастерс (21 година) поседује такве гласовне могућности да је допринео да овај састав буде један од водећих у свету рока и да му сви предвиђају да ће постати „Роллингстоунс новог доба“. Музички критичари кажу да ови момци певају с таквим жаром да ће њихове плоче бити класика за разлику од панк-састава чија је музика само тренутна мода.

СМАК

За све досадашње успехе и бројне хитове које су и публика и музички стручњаци оценили највишом оценом, група СМАК је недавно доживела још једно велико признање. Наиме, за овај састав се већ дуже време замишљају продуценти БЕЛАФО-

НА, једне од највећих светских дискографских кућа. „Смаковцима“ је попуњен петогодишњи уговор и већ почетком децембра очекује се европски излазак „Црне даме“, великог хита групе. Према уговору, „Смаковци“ имају обавезу да сваку плочу коју издају у земљи сниме и за дискографску кућу БЕЛА-

ТОП 3х

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. ПУТ ПУТУЈЕ КАРАВАН — С времена на време — ПГП РТБ
2. МАМА, НИСАМ ВИШЕ МАЛИ — Борис Бизетић — БЕОГРАД ДИСК
3. ЋАО-И ПИШИ МИ — Златко Пејановић — ПГП РТБ
4. АУ, АУ — Слађана Милошевић — ПГП РТБ
5. РИЦО, МОЈА ЗЛАТНА РИЦО — Кићо Слабинац — SUZY
6. МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
7. МИЛА МАЈКО, ИДЕ БРОД — Либертас — ЈУГОТОН
8. 'ОЋУ ДА СЕ ЖЕНИМ — Парни ваљак — ЈУГОТОН
9. ЕКСКУРЗИЈА — Cod — ЈУГОТОН
10. МОЈ ОТАЦ ТРАВУ КОСИ — Ивер — ЈУГОТОН

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

1. PEARL'S A SINGER — Elkie Brooks ПГП РТБ
2. I'M IN YOU — Peter Frampton — ПГП РТБ
3. BLOOD AND HONEY — Amanda Lear — ПГП РТБ
4. HOTEL CALIFORNIA — Eagles — SUZY
5. SIR DUKE — Stevie Wonder — ДИСКОТОН
6. MA BAKER — Boney M — ЈУГОТОН
7. WHITE RIOT — Clash — SUZY
8. CHANSON D'AMOUR — Manhattan Transfer — SUZY
9. DON'T CRY FOR ME ARGENTINA — Petula Clark — SUZY
10. GOOD MORNING JUDGE — 10 CC ПГП РТБ

3. САД

1. STAR WARS THEME — Meco
2. DON'T STOP — Fleetwood Mac
3. KEEP IT COMING LOVE — KC & Sunshine Band
4. NOBODY DO IT BETTER — Carly Simon
5. ON AND ON — Stephen Bishop
6. TELEPHONE LINE — Electric Light Orchestra
7. YOU LIGHT UP MY LIFE — Bobby Boone
8. FLOAT ON — Floaters
9. SWAYIN' TO THE MUZIC — Jonny Rivers
10. I JUST WANT TO BE ... — ANDY GIBB

СТАТУС КВО (STATUS QUO)

Јавила нам се група наших читалаца из Осиека с молбом да им одговоримо на једно питање, које је за њих важно, како кажу, због — опкладе. Наиме, њих интересује како се зову и када су рођени чланови популарне групе СТАТУС КВО.

Чланови састава су: бубњар Џон Коглен (John Coghlan — 19. 9. 1946.), басиста Алан Данкастер (Alan Lancaster — 7. 2. 1949.), гитариста Рик Парфит (Rick Parfitt — 12. 10. 1948.) и Френсис Роси (Francis Rossi — 29. 5.

НАША НАРИНАТУРА

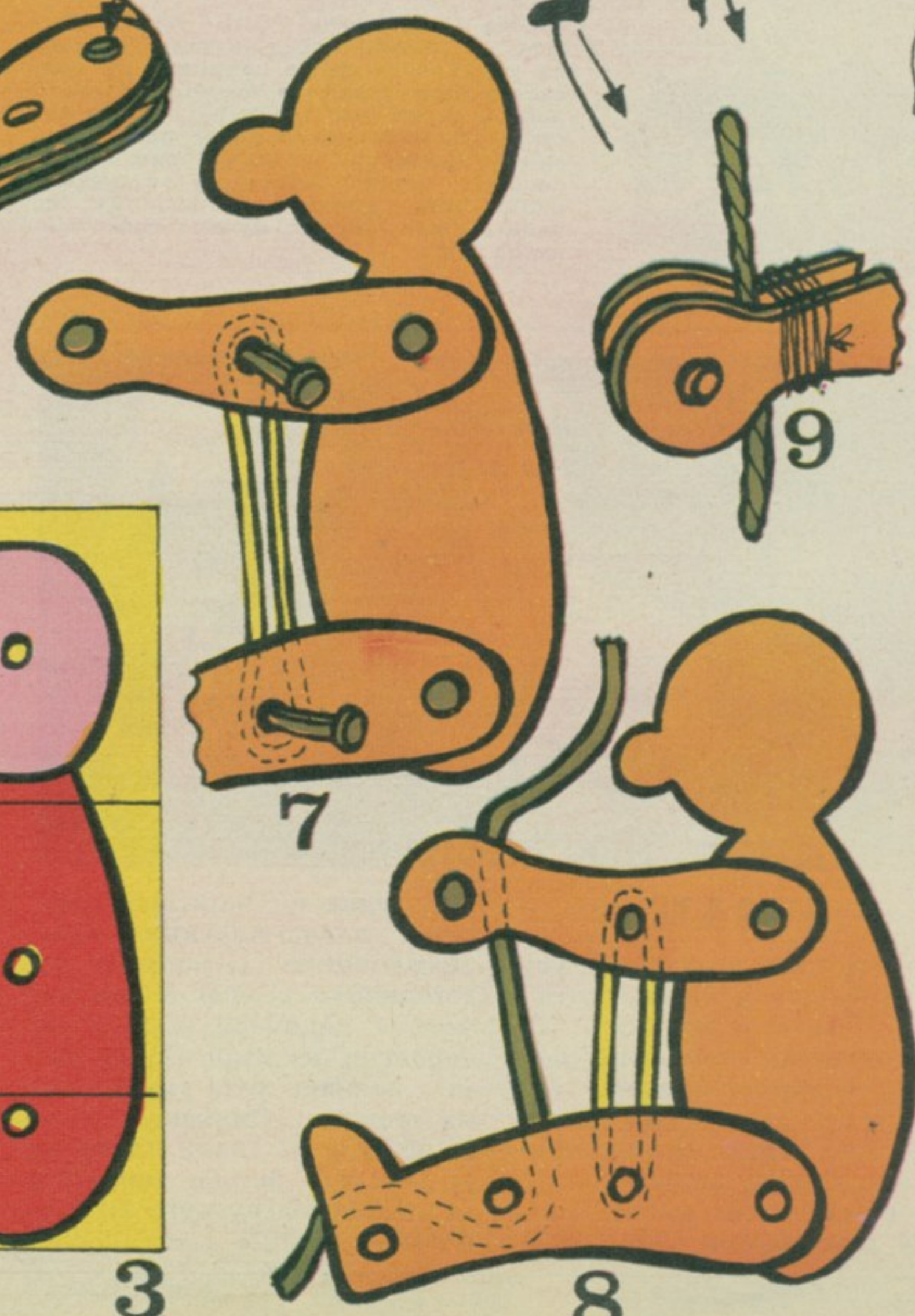
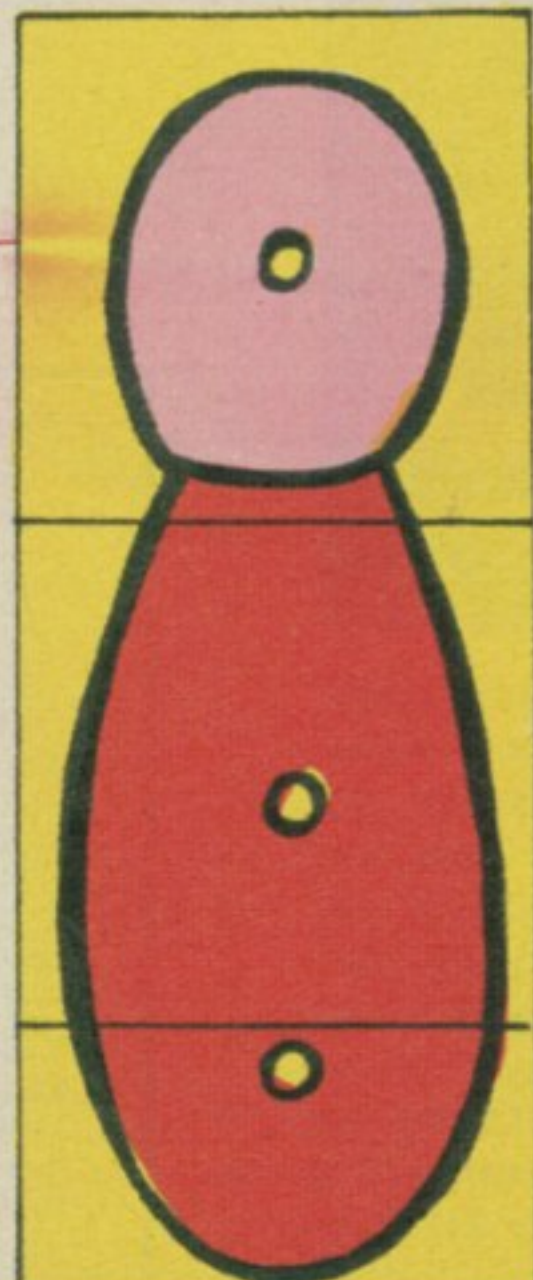
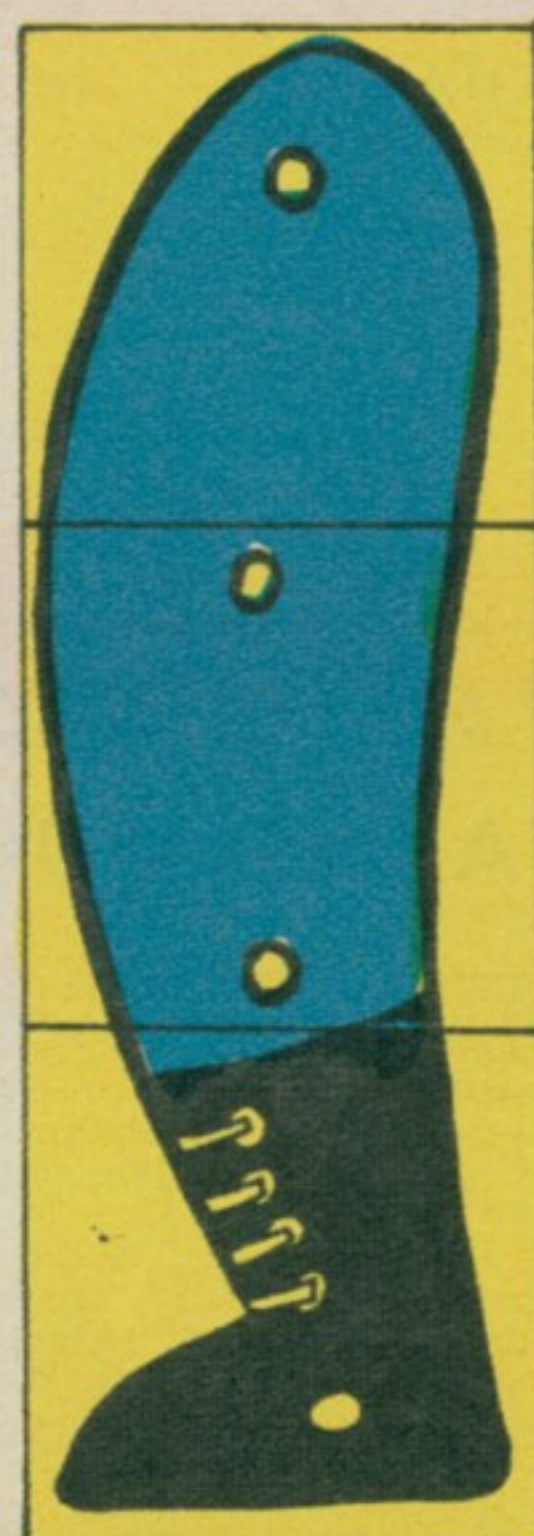
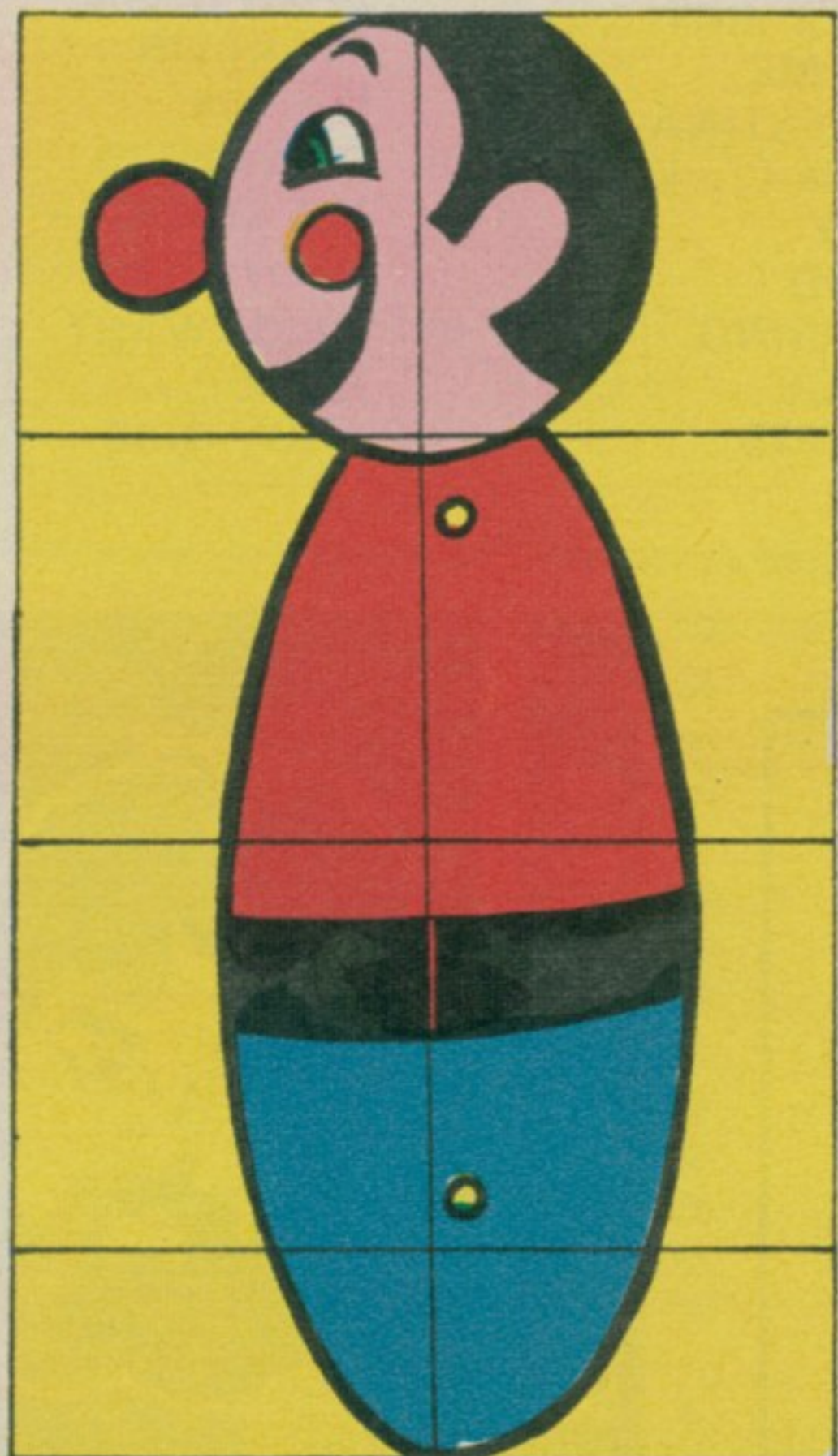
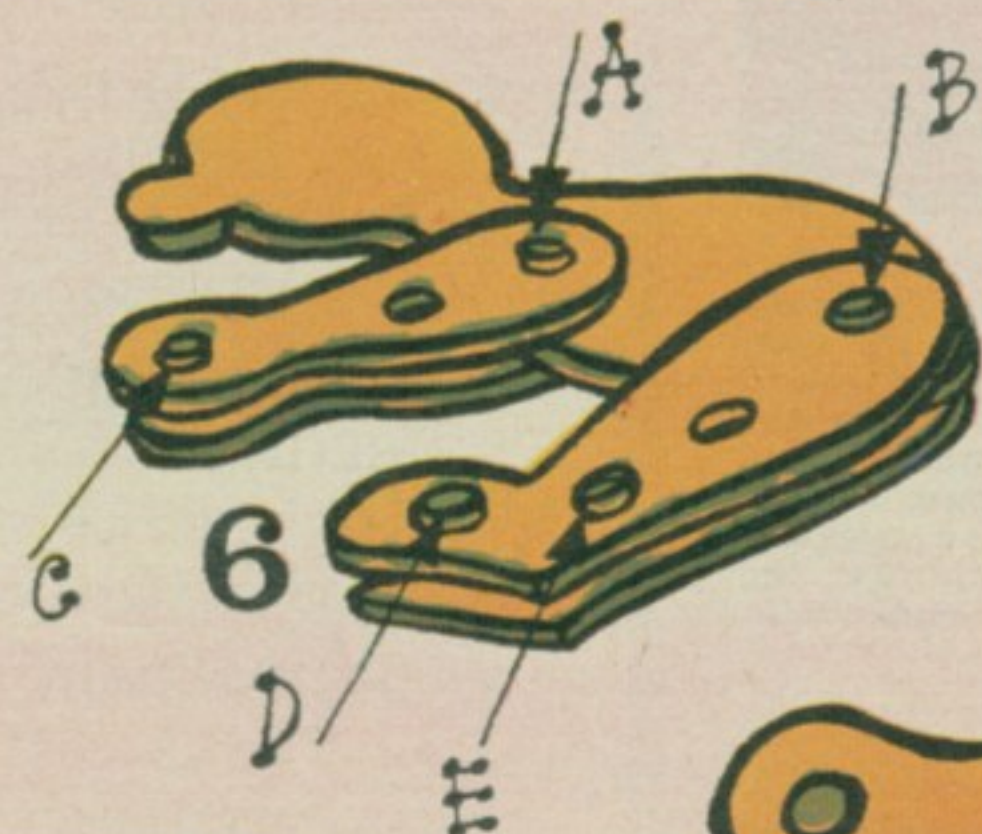
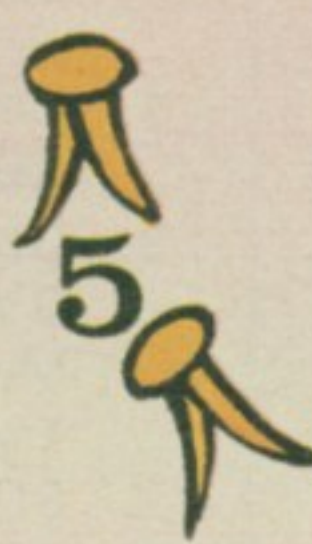
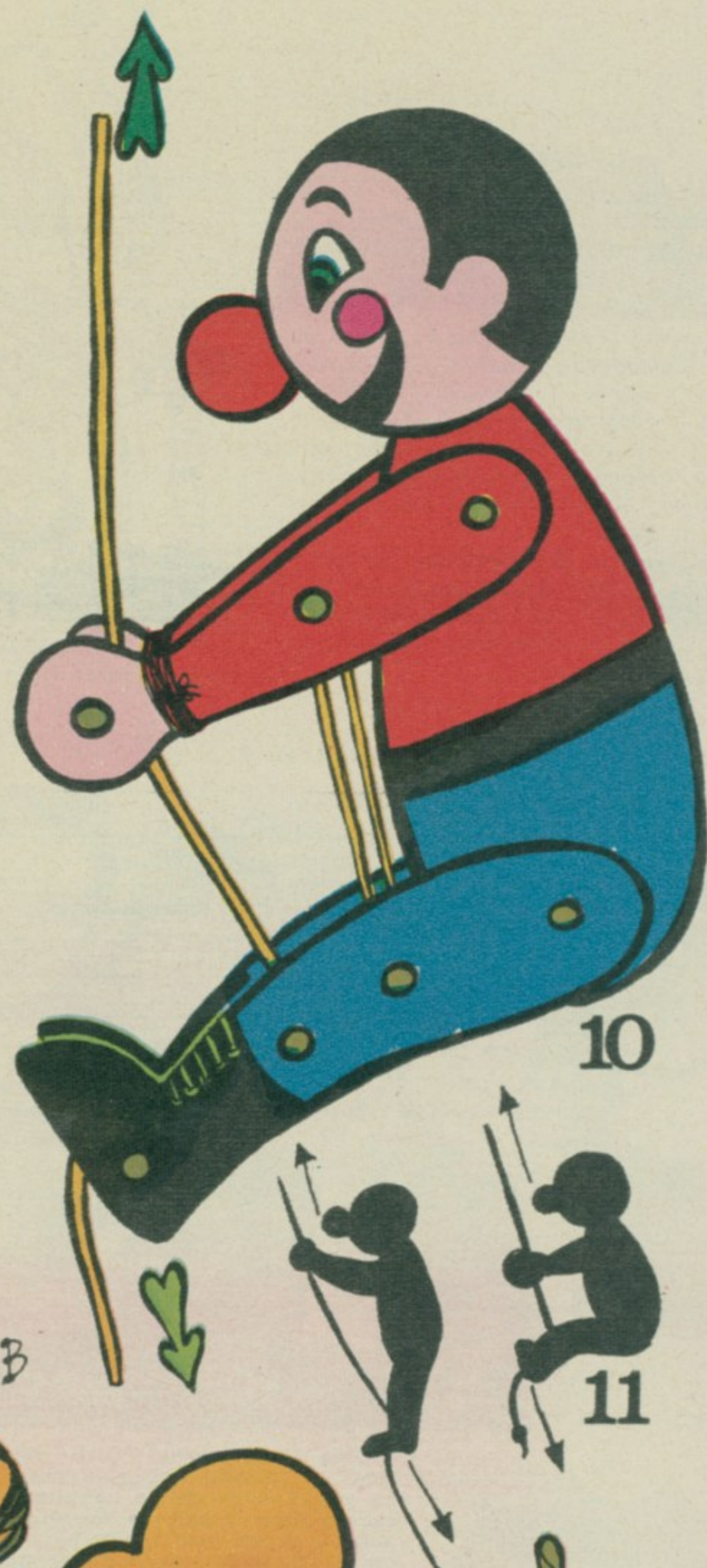
КУТАК ЗА ДЕЧАКЕ

ДРВЕНИ ПАЈАЦ

Ова играчка — дрвени пајак који се пење — продавана је на вашарима још у време док су ваше бабе и деде били деца. За његово прављење потребне су вам дашчице дебљине два до три милиметра или дебео картон (онај који се може сећи само тестерицом). Шема дрвеног пајака дата је на цртежима 1, 2 и 3. На цртежу 1 је тело пајака: изрежите само један комад. На цртежу 2 даје су ноге — изрежите два комада — и на цртежу 3 су руке, изрежите такође два комада. На местима где су на цртежима 1, 2 и 3 обележени кружићи избушите округле рупе танком бургијом. Осим тога потребно вам је још 7 малих и танких шрафова и одговарајуће матице али таквих да ло-за шрафа не иде све до главе шрафа (као на црт. 4). Уместо шрафова можете употребити и „дугмад“ за затварање коверти (црт. 5). По-
требни су вам још гумица-ластици

и парче канапа дужине од 50 до 80 см.

Дрвени пајак може да буде велик као на нашем цртежу, а можете га сразмерно умањити или увећати. Како се пајак спаја показује цртеж 6: пришрафите чврсто шрафове у тачкама А, Б, С, Д и Е. Између преостале две тачке убаците гумицу-ластици такве дужине да буде затегнуто, али не сувише, па онда зашрафите (црт. 7). Затим провуците канап онако како показује цртеж 8, а онда канап чврсто завежите око обе руке као што се види на цртежу 9 и дрвени пајак који се пење је готов (црт. 10). Крај канапа ставите иза пајачевих пета, па један крај ухвати једном руком а другом руком други крај канапа па истовремено вуците и попуштајте крајеве канапа. Пајак ће тада почети да се пење уз канап (црт. 11). Кад се попне до врха ви га поново спустите на почетак.

ВАС-77

Ноћ мрачна и тешка заогрнула је Цер. Ромињала је киша. Колоната Другог батаљона Другог (моравског) прекобројног пука српске војске пробијала се кроз мрак и блато ободом планине према путу Текериш — Шабац који је

Наиме, Поћорек је замишљено да удари преко Саве и Дунава и „одглуми“ главни напад, одвлачећи тамо гро наше војске, док би за то време његова Пета армија прешла Дрину и преко Ва-

трола не само овог пука него и целе армије генерала Степе Степановића. Изненада, угледали су ватре по обронцима Цера. Да ли је то непријатељ, питали су

ноћ и кишу. Да је дан, све би било друкчије, Аустријанци би се дали лако уочити.

Ипак, наредио је да се нападне бивак. Људи поћо-

Борци су јурнули према месту које је Мата описао. У помоћ су им прискочили Трећи батаљон Првог пука и једна пољска батерија. Дочекала их је ураганска ватра делова Пете аустријске армије испред које су се налазили они које је Мата затекао на спавању, односно Двадесет осми (прашки) пешадијски пук састављен од Чеха насилно мобилисаних у аустријску војску.

На целом том положају непријатељ је био јачи и сигурно би направио покољ међу нашим. Али, неочекивано, на аустријској страни зачула се песма. Орила се из хиљада грла. Српски војници се збунише. Некима је била позната арија. Речи су настале 1834. године као родољубива песма „Хеј, Словени“ словачког песника Самуела Томашика, док је мелодија потица-

ПРВИ СВЕТСКИ РАТ

У мраку се није видео ни прст пред оком, али су српски војници наваљивали као вукови. Изненада, усред љутог окршаја, из хиљаде гласова са непријатељске стране одјекнула је необична песма.

требало да пређе пре сванућа и стигне на Косанин град, једно од највећих узвишења Цера.

— Пасје време! — хукну један борац и паде оклизнувши се у расквашеним опанцима.

Вода се сливала људима за врат, а ноге им пропадаше у блато, но они су у тишини упорно настављали даље. Негде је севнула муња.

— Браћо моја, видите ли ви ово: ових дана несносна врућина, прашина и зној, сав сам био улепљен, ево данас по подне олуја и грмљавина, а ноћас киша и блато од којег ми се само очи виде! — вајкао се неки бркати војник.

— Их да ми је само знати где су Швабе, лакше би ми било!...

ШТА ЈЕ ХТЕО ПОЋОРЕК?

У ствари, изгледа да нико није знао те вечери, 15. августа 1914. године, на којим положајима се налазе аустроугарски војници, чак ни начелник штаба Врховне команде српске војске Радомир Путник, мада стари војвода није насео варки команданта аустроугарских снага фелдцајг - мајстора Оскара Поћорека који је за напад на малену Србију ангажовао 350.000 војника сврстаних у три армије и 10. августа већ их држао спремне на обалама Саве, Дунава и Дрине.

љева и Крагујевца, уз бочну помоћ Шесте армије, пре секла Србију. Није, међутим, рачунао с тим да ни војвода Путник није ратник од јуче. Истина, војвода је прихватио борбу са Аустријанцима који су 12. августа прешли преко Саве и Дунава, али је зато послао генерала Степу Степановића са великим делом војске према Дрини, одакле је требало да стигне онај прави, главни непријатељски напад.

Генерал Степа је знао да мора стићи пре Аустријанаца на Цер. Ова планина висока само неколико стотина метара доминирала је целим крајем и била наше стратешко „бити или не бити“. У претходници је послао Други прекобројни пешадијски пук пун наде да Аустријанци, такође исцрпљени од вишедневних маршовања, још нису овладали Цером, иако у то није био много сигуран јер је непријатељ 14. августа заузео Шабац који се налази надомак планине.

У мрклом мраку Други пешадијски пук напредовао је веома тешко. Други батаљон, митраљеско одељење и једну пољску батерију иступио је напред да образује предстражу.

ОТКРИЋЕ КОМОРЦИЈЕ МАТЕ

Грабећи напред, војници Другог батаљона били су свесни да су извијачка па-

се. Не, то би било немогуће! Данас га није било нигде.

Сви су се плашили да у мраку не натрапају на Аустријанце и буду покошени. Мучила их је неизвесност, стрепња им се увукла у душу. У оној помрчини чинило им се да иза сваког дрвета вреба непријатељски војник.

Однекуд из таме, сав задихан и унезверен, бану коморција Мата. Нико није знао из ког је села овај добричина и како се презива, али су га необично волели, Мата пожури на чело колоне и сугиже команданта батаљона.

— Гос'н мајоре, Швабе! Командант се трже.

— Јест' части ми! — наставио је Мата као из митраљеза. — Стигло ме оточи по ради себе, нужда, знате... па ја изостао. Кад после вас нигде. Док сам вас тражио, набасо сам на бивак. Леже људи, спавају као заклани, покрили се шињелима, а коње привезали за дрвеће. Смакнем једном шињел и питам га: „Побратиме, је л' то митраљеско одељење?!“, а он ми одбруси нешто на швапском и настави да спава. Ја, шта ћу, лепо га покрих, па беж'!... Једва вас нађох. Ено их неколико стотина метара одавде!...

Мајор се замисли. Дакле, ту су! Али колико их је, то Мата није знао да каже. Питања су му се ројила по глави. Ако је у близини само један бивак, где је непријатељска главнина? Не лута и не спава јединица тек тако... Проклињао је и

ше за коморцијом. Неочекивано, негде запуцаше пушке. Да ли је мајоров батаљон био сувише бучан, или је иза њих Први, Други и Шести прекобројни пешадијски пук на неком положају нагазио на непријатеља тешко је рећи, тек са овалних висова и коса огласи се заглушујућа паљба. Прашталло је одасвуд: са Парлога, Кика, Радоњића брда, Мале и Велике Лисине. Дивича, Скакалишта, од текеришке механе, чак и неколико километара у српској позадини код манастира Криваје.

За тили час настао је крш и лом. У мраку се није знало ко на кога пуца и ко на кога јуриша. Било је око девет увече.

ДРАМА У ТАМИ

Командант Другог батаљона није ни слутио да у том тренутку управо почиње славна церска битка која ће са краћим прекидима ватре и прегруписавањем трупа непрекидно трајати неколико дана. Са неукопаним борцима, истурен далеко напред, нашао се у критичном положају. Није хтео да се повлачи, а тик пред њим био је непријатељ, разумљиво већ будан на ногама и у заклону.

Са Цера загрмеше и топови. Ноћ су парали одблесци експлозија и хиљаде пламених језичака митраљеских и пушчаних зрна која су она остављала.

ла од пољске химне »Jeszcze Polska nie zginela« („Пољска још није пропала“). Тих година песма се певала као израз тежње Словена да се ослободе туђинског, пре свега аустријског јарма.

Српски војници су запрепашћено буљили у таму. Ватра је потпуно престала. После минут-два кроз мрак су почели да назиру силуете непријатељских војника са рукама подигнутим увис. Ишли су право на српску страну. Међутим, нису одмакли ни педесетак метара: на њихова леђа сручили су се митраљески рафали. Киша зрна плуштала је по њима све док и последњи није пао. Завладала је гробна тишина, али само за кратко.

У току ноћи наши су потисли непријатеља. Кад је свануло, на месту где се те ноћи чула песма указао се језив приказ. На ливади је лежало око 3.000 мртвих Чеха, цео Двадесет осми пешадијски пук! Аустријанци су их побили с леђа јер нису хтели да се боре против словенске сабраће — Срба!

М. Тодоровић

ПОТРЧКО: ИЗУМТЕЉ

ЗА ЈЕДАН МИНУТ
НАПРАВИ ХИЉАДУ
КОПИ-
ЈА!

СЈАЈ-
НО!

ОДМАХ
БУДА
ЈЕ ИС-
ПРОБАМ!

КОЛИКО СЕ СЕЋАМ,
ОВДЕ ТРЕБА СТА-
ВИТИ ОРИГИНАЛ...

КАКВА
ЈЕ ОВО НАП-
РАВА?

ЦЕМУ
ЛИ СЛУЖИ?
ГЛЕ,
ДУГМЕ!

БАШ ДА ГА ПРИ-
ТИСНЕМ...

РРРРРРР

УПО-
МОК!

КЛИК

АААЈ!

ДИРЕК-
ТОРЕ!

РРРРРРРРР

УПО...
ОГЗБММ!

ШТА РАДИ-
ТЕ УНУТРА, ДИ-
РЕКТОРЕ?

КРРРРРРРРР БУМ

АЈ! АЈ!
АААЈ!

ПФФФ

КЛИНГ!
КЛАНГ!

СМОЖДИЋУ
ТЕ! САМО ДА
ТЕ УХВАТИМ!

ШТА ВАМ
ЈЕ? ПОГЛЕДАЈ-
ТЕ КАКО ВАМ
ЈЕ ЛЕПА
КОПИЈА!

СУВИШЕ САМ ПОПУСТЉИВ
ПРЕМА ТОМ ПОТРЧКУ! ОД
САДА ЋУ БИТИ МНОГО
СТРОЖИ! ПОТРЧКО, ДОНЕ-
СИ МИ ДНЕВНИ ИЗВЕШ-
ТАЈ!

ИЗВО-
ЛИТЕ!

ШТА?

КАКО
ТО НОСИШ?

ДРУГИ ПУТ
БЕШ СВЕ
СТАВИТИ
У ФАСЦИК-
ЛУ!

ДОБРО!

ДИРЕКТОРЕ,
ТРАЖИ
ВАС НЕКА
СТРАНКА!

НЕК'
УБЕ!

Сањао је да затвара улазна врата са окнима боје јагоде и лимуна, боје белих облака и воде сеоских потока. Видео је оца. — Погледај! — Кроз зелено окно свет је био смарагдан, маховинаст, боје летњег биља. — Погледај! — Кроз окно боје јагода град се купао у ружичастој врелини, свет је тонуо у румени залазак сунца. Окно боје јагода, најлепше од свих, није дало људима да буду бледи, грејало је хладну кишу, смињивало ветар, претварало фебруарске снегове у жар.

— Да, да! Тамо!

Чезња

Пробудио се.

Пре него што се потпуно расанио, чуо је синове како разговарају. Лежао је у мраку и слушао тужне звуке њихових гласова. Личили су му на ветар који са плавих брежуљака дува над белим морским дном. Сетио се:

— Ми смо на Марсу — помисли.

— Шта? — викну његова жена у сну.

Није знао да је говорила у сну. Лежао је непокретно. Али, сада, са чудним осећајем укочености. Видео је своју жену како устаје и шета кроз собу. Њено бледо лице је гледало кроз прозоре кућице у јасне, али непријатељске звезде.

— Кери — прошапутала.

Није га чула.

— Кери — шапутао је. — Имам нешто да ти кажем. Месец дана чекам. Сутра... сутра ујутру, биће...

Његова жена се помери, окрену главу.

— Боје — рече полако. — Хоћу кући.

— Кери!

— Ово није наш дом — рече она. Видео је да су јој очи пуне суза.

— Кери, стрпи се мало...

— Боје... — глас јој није био горак, но мекан, безобличан и безбојан као месечина која их је обасјавала. — Толико сам ти пута ово говорила, ноћу, за ових шест месеци, и стидим се. Ти напорно радиш, подижеш куће у граду. Човек који тако тешко ради, не заслужује да му се овако говори. Али, морам да кажем. Највише ми недостају ситнице. Наш црни, раштимовани клавир, моја разбијена шведска ваза, наш намештај... Ох, знам, био је стар и гломазан као гомила слонова, кинески порцулан који звецка када дува ветар, њаскање са суседима на трему за јулских вечери... Све те луцкасте, безвезне ствари... Оне и нису важне. Али, изгледа, само оне па-

ФАНТАСТИЧНА РЕИ БРЕДБЕРИ ПРИЧА

ОКНО БОЈЕ

ЦЕЛА ЉУДСКА РАСА ЗАВИСИ ОД ТОГА ШТА
ЋЕМО МИ УРАДИТИ ДОК СМО ЖИВИ...

дају на памет у три сата по поноћи. Извини.

— Не извињавај се — рече он. — Марс је далеко место. Мирише чудно, изгледа чудно, осећа се чудно. И ја, ноћу, за себе, размишљам. Овамо смо дошли из лепог града.

— Боје, кад би нам овде нешто било блиско, било би места и за он било блиско, било би места и за оно што је ново. Али, када је све, свака стварчица непозната, онда треба вечност да се све то прихвати.

Климнуо је у мраку.

— На све сам то мислио.

Гледала је кофере обасјане месечином. Видео је како им примиче руке.

— Кери!

— Шта?

Извукао се из кревета.

— Кери, урадио сам луду, малу ствар. Сваке ноћи те, месецима, слушам како, уплашена, сањаш. Слушам дечаке и ветар ослушкујем. Марс, морско дно, све... — Застао је и прогутао. — Мораш да схватиш шта сам учи-

нио, и зашто сам учинио. Сав новац који смо имали у банци и пре месец дана, сав новац који смо штедели десет година, потрошио сам.

— Боје!

— Бацио сам га, Кери. Кунем ти се, Кери, бацио сам га низашто. То је требало да буде изненађење. Али, сада, ноћас, ту си ти, ови кофери на поду и...

— Боје — рече она крећући се. — Значи, све ово што смо трпели на Марсу, штедели из недеље у недељу, све си то уништио за неколико сати?

— Не знам — рече он. — Будала сам. Слушај, није далеко од јутра. Устаћемо рано. Одвешћу те да видиш шта сам учинио. Нећу да ти кажем, хоћу да видиш. Ако ти се не допадне остави ме, кофери су

ту. Ракета за Земљу иде четири пута месечно.

Није се померила.

— Боје — мрмљала је.

— Молим те, не говори више — рече он.

— Боје, Боје... — вртела је главом у неверици.

Да ништа не
уништи
човека...

— У који део града идемо? — упита Кери.

— У ракетни депо — рече он. Али, пре тога, морам доста да испричам.

ШРАФКО

— Ја верујем у Марс — поче он лагано. — Мислим, једнога дана ће нам потпуно припадати. Освојићемо га. Населићемо се. Нећемо подвити репове и побећи.

Корачали су кроз тихо јутро. Огромно небо их је гледало, а чудни плави, снежнобели песак је шкрипао под ногама на новом ауто-пути.

— Значи, ту смо. И куда са Марса? Јупитер, Нептун, Плутон и даље. Тако: и даље. Зашто? Једног дана Сунце ће се распући као до-трајала пећ. Бум! — и Земља не-стаде. Али, можда се Марсу неће ништа догодити, или ако је Марс уништен, можда Плутон оде, где ћемо ми бити, или синови наших синова?

Чврсто је гледао у бистро, тамно-модно небо.

— Па, можда ћемо тада бити на неком свету обележеном бројем. Планету 6, звезданог система 97, или планета 2, система 99. Ми ћемо отићи, видиш, далеко, у сигурност. Дакле, то је разлог нашег доласка

сви означени бројевима и исправно адресирани на Боба Прентиса, Нови Толедо, Марс.

Зауствовали су камион пред колибом. Дечаки су искочили и помогли мајци да сиђе. Боб је, за тренутак, остао да седи за воланом. Онда је полако изишао, обишао камион и погледао товар.

До подне су све кутије, сем једне, биле отворене. Стајали су међу стварима.

— Кери...

Повео је уз старе степенице са трема.

— Слушај их, Кери...

Степенице су шкрипале и шапугале под ногама.

— Шта ти кажу? Реци ми шта ти говоре?

Стајала је на старинским дрвеним степеницама, слушала и није умела да му каже.

Показивао је руком.

— Трем ће бити овде, дневна соба ту, трпезарија ту, кухиња, три спаваће собе. Нешто ћемо изградити

ЈЕ ЈАГОДА

на, Марс, значи, због тога човек лансира ракете.

— Бобе...

— Пустите ме да завршим. Не да би зарађивао паре, не. Да разгледа? Не. То су лажи које људи говоре, смешни разлози које изналазе. Али, заправо, у суштини је нешто друго. Знаш ли шта је то? То је оно што говори: бежите, ширите се, идите напред, не дајте се. Освојите толико светова, подигните толико градова да НИШТА не може уништити човека. Видиш, Кери. Нисмо само ми дошли на Марс, већ раса, цела људска раса зависи од тога шта ћемо урадити док смо живи...

Ишли су кроз пусте градске улице и слушали звуке својих корака.

— А оно јутрос? — упита Кери.

Дошао сам до тога — рече он. — Један део мене је желео да буде код куће. Али, други део је говорио: ако одемо све је изгубљено. Мислио сам шта нам највише недостаје. Неке од ствари које смо некад имали. Неке од дечијих, твојих и мојих ствари.

Кери и дечаки се нису мицали. Стајали су на улици и гледали у њега као у оркан који је протутњао, скоро их убио, и сада наставља да руши

Пошиљка

— Изнајмљена ракета стигла је јутрос — рече мирно. — Наша пошиљка је у њој. Хајдемо да је подигнемо.

Ушли су полако, преко три степеника, у ракетни депо, преко пода који је одзвањао, према соби за пошиљке. Управо су гурали клизећа врата и припремали се за нови дан.

— Причај нам још — рече један од дечака.

По врућем јутру, извезли су из града изнајмљени камион пун великих кутија, пакета и завежљаја. Дугачки, кабасти, мали, пласнати

ти ново, друго смо донели. Наравно, све што имамо овде су степенице са трема, нешто намештаја и стари кревет.

— Али, толико новца, Бобе!

Окренуо се, смешећи се:

— Донећемо идуће године, кроз пет година, разбијену чашу, јерменски тепих који нам је твоја мајка поклонила 1975! Па, нека Сунце експлодира!

Погледали су остале завежљаје нумерисане и обележене: љуљашка са трема, лежачка, кинески порцулан

Поставили су улазна врата са малим окнима од обојеног стакла. Кери је погледала кроз окно боје јагода.

Шта видиш?

Он је знао шта види, јер је и сам гледао. Видео је Марс са веселим небом, мртвим морима која букте од боје, брдима налик на ледене насипе боје јагода.

Отрчао је до неотвореног пакета. Цепним ножићем је просекао рупу у омоту.

— Погледај — рече јој.

— Кухињска пећ? Шиваћа машина?

— Ни случајно.

Подигао је омот и клавир заблестала на подневном сунцу.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Свет је пун људи који
нису много мудри.
(Лафонтен)

укрштене речи

ПОЗНАТИ КОМПОЗИТОРИ:

1. Мађарски композитор, пијанист и професор Музичке академије у Будимпешти, дела: Allegro barbaго, Микрокосмос, За децу, балет Чудесни мандарин... 2. Наш истакнути композитор, педагог са изванредним смислом за уметничку обраду музичког фолклора, дела: 15 руковети, Приморски напјеви, Козар... 3. Италијански композитор, пијаниста и диригент, ненадмашан као пијаниста-виртуоз, дела: Набуко, Травијата, Аида, Риголето... 4. Мађарски композитор, пијаниста и диригент, ненадмашан као пијаниста-виртуоз, дела: Године ходочашћа, Легенда, Љубавни снови, Фауст и Данте...

1. (1881—1945)

2. (1856—1914)

3. (1813—1901)

4. (1811—1886)

АУТОР: БРАЦА	ГРАД У СРЕДНОЈ СТАВНОЈ ЕСТОНИЈЕ	РЕКА У ПОЉСКОЈ ГРАД НА ЈАДРАНИ	ЕПСКИ ПЕСНИК	АУСТРИЈСКИ ФИЛОЗОФ РАЦИЈАЛИЗМ	ЖЕНИН ОТАЦ	ФИЗИЧКИ СПОРТ БЕЛГИЈАНСКИ БРОЈ
1	2			ДРЕВО НА БРОДОВИ		
ИСТИ НИТОСТ						ГРАД НА АЗУРНОМ ОБЕЛИ
ОБОР ФУДБАЛ СА ТЕРМИНИ		СЛОВО ЛАТИНИ ЦЕ ЛИТАР		БЕЛГИЈАН ШТАП ЧЕШКА АФИРМА		
			3		ПРЕДЛОГ ГРАД У САД	
		АДОБЕРГ БНАА РАМСКИ ГОВОРНИ			ДБОТ ЕВРОПА	
КУКИН ОСА ПО САД АВА СЛОВА		БАКАР ФУНТА		ШПАНСКИ ПОЗДРАВ ВЕЗНИК		4
	ВРСТА КЛУБОВЕ				ФРАНЦУС НАША РЕЛИ	
ЛИЧНА ЗАМЕН. МЕСТО ПЕЧАТА		ЦЕЉЕ		РЕКА У СССР-У ВРСТА ЖИВ БОТНИКА		
АВА ИСТА СЛОВА		ПОЗНАТА СКРАКЕН СТАРОСЛОВ СЛОВО		ЛИЧНА ЗАМЕН. АУГУСТ ЦЕСАРЕЦ		
СТРАНО Ж. ИМЕ					НЕМАЧКИ ПРЕДЛОГ ДОДАТАК	
МЕСТО НА ШАРИ					ЦЕЛАЗУС РЕКА У АУСТРИЈИ	
ДВО КОШ ОПРЕМЕ		МРЕЖА ДОГАСОЗ ПРИ СПА ВАЊУ		РЕКА У АФРИЦИ ЦЕ ТУНГ		
ИТАЛ. КОШ КЛУБ			КНИЖЕ ВИ			
			НЕМАЧКА ТОНА	ПЕРШУН ВОЛТ		СУМБОР
БЛЕД АРГЕН. НОБЛУ						ТЕСЛА

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: ЦЕМС ВАТ, тк, паламар, Мел, којот, нота, л, к, ангелин, Висла, оков, јефтино, аа, са, Арнолд, л, трик, Ариф, трабант, жр, модус, еп, е, жилети, слад, нај, Таранто, п, клет, и, б, Елба, краул.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурдинхана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечно 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечно 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у странијој валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фох 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

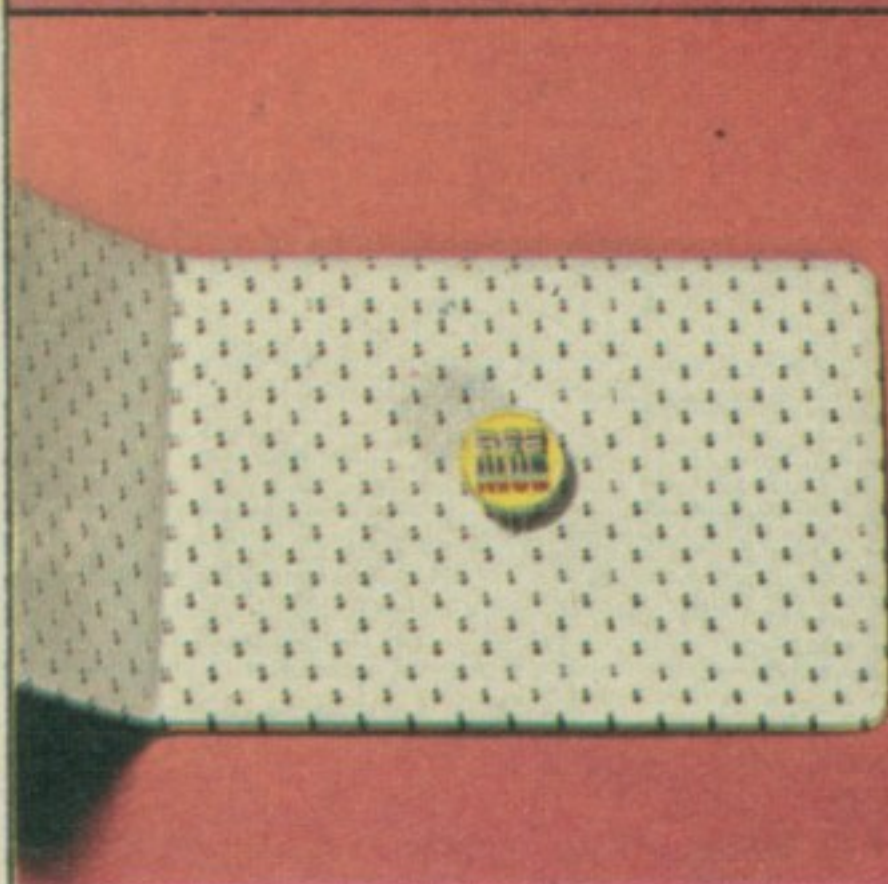
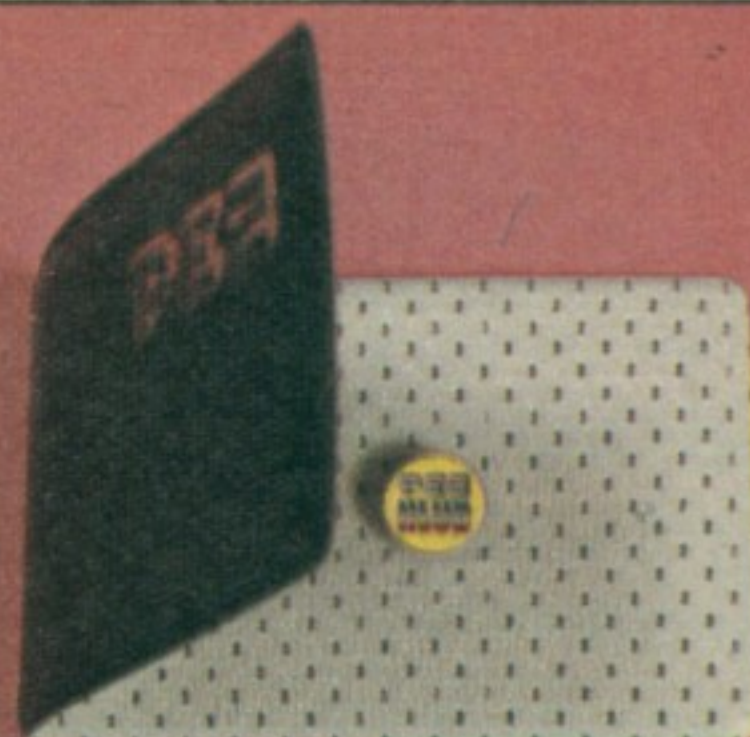

MOTO-START

гума за жвакање са наградама без извлачења

Серија садржи 81 самолепљиву налепницу најмодернијих светских типова мотора. Налепите 10 купона из врећице »МОТО-СТАРТА« на дописну карту и пошаљите на: »ЈОСИП КРАШ«, Бранимирова 29, 41000 Загреб — добићете бесплатно велики постер за лепљење налепница.

Налазник наградне слике добија без извлачења једну од 6.503 награде: значку клуба »МОТО-СТАРТ«, спортске наочаре, во-
значку кацигу, и мотоцикл ТОМОС АУТОМАТИК.

Још једна
погодност
за пријатеље
PEZ-а!

ХП Колинска
Љубљана

Драги пријатељу PEZ-а!
Овог пута смо у могућности да
ти понудимо клубску значку
PEZ у албуму.
Само 10.000 значки PEZ клуб
за праве пријатеље PEZ-а.
Наша адреса је: ПРИЈАТЕЉ
PEZ-а, 61111 ЉУБЉАНА, П.
П. 8
За значку у етуију, поштару ћеш
по преузимању платити 11.—
динара.

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно налепи на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр. Бр. PEZ чл. карте (највише 3 ком.) датум рођења

Потпис родитеља

ПОШТАНИК
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице,

БУДИМИРОВА ДЕВОЈКА

Неколико наших сталних читалаца (Александар Милетић из Новог Сада, Игор Авжнер из Београда, Драган Мишић из Бора...) тражили су адресу младе глумице Марине Немет која је играла у филмовима „Сељачка буна“ и „Љубавни живот Будимира Трајковића“. Она живи у Загребу, Гајшчак број 44.

ПРИМИРЈЕ МАТЕМАТИЦИ!

Не јењава интересовање које је изазвало писмо, односно питање нашег читаоца С. Рибича — Математичари, покажите се! Добили смо и предлоге за нове и занимљиве математичке проблеме.

Један од њих је послао наш читалац из Мајданпека Слободан Веселиновић. Наиме, ради се о следећем: — Дактилограф откуцава по реду, без раздвајања, природне бројеве 123456789101112131415... Ако се на овај начин откуца, или напише, 1000 бројки, која је бројка последња? Па која, математичари? И ви који сте заратили с њом!

ИМЕ ЗА ПСА

Имам пса, али не знам како да га назовем. Молим те да ми даш неколико предлога.

Дубравка Илић,
Шабац

Иако нам не пишеш какав је пас, да ли је расни или неки симпатични мешанац, да ли је мушко или женско, ипак ћемо покушати да ти помогнемо. Код љубитеља паса сад је „модерно“ да својим миљеницима дају позната, „наша“ имена. Међутим, ти се одлучи да ли ћеш свом тренутно безименом љубимцу наденути „страно“ и „узвишено“ име или сасвим обично, а лепо, као што је, рецимо, Љупче. Наравно, кад се одлучиш, пиши нам да знамо да ли смо „кумови“. Дакле, ево наших предлога: Вучко, Ага, Лара, Кинг, Пеги, Митко, Видра, Ципси, Лина, Мика, Нешко Дамбо, Мери, Пети, Арчи, Луси, Ира, Рале, Шара, Драгуљче, Линка, Мима, Паско, Лилица, Гари, Цеца, Петко, Лија, Дуленце, Миленце, Пера, Ива...

Је ли довољно?

ОСОБЕЊАК НЕМО

Читао сам књигу „20.000 миља под морем“ па ме интересује да ли је капетан Немо чудак који никада није излазио на копно?

Сенад Талакић, Велика Кладуша

Капетан Немо, јунак Верновог романа „20.000 миља под морем“ био је — особењак који је избегавао копно. Истина је, био је такав

каког га је велики писац фантастичних романа — измислио.

Његова најчитанија дела, поред овога које си и ти прочитао, су: „Пут око Земље за 80 дана“, „Пут у средиште Земље“, „Пет недеља у балону“, „Царев гласник“...

Верна су закупљала научна открића, непознате земље, истраживачки подухвати и све се то одразило у његовим фантастичним романима.

НАПАРФИМИСАНА ЦАМИЈА

Моја другарица тврди да се најквалитетнији парфеми добијају од неког уља које лучи једна врста јелена. Ја верујем да се сви ти мириси праве од вештачких материја. Која је од нас две у праву?

Радмила Матић,
Суботица

Обе! Врста малог азијског јелена (*Moschus moschiferus*) под кожом на трбуху има жлезде које луче мирисну материју — мошус. Ова уљаста излучевина спада у ред супстанци са најинтензивнијим мирисом, уз то и пријатним, па се зато употребљава у козметичкој индустрији за справљање парфема. Веома је скупа, али се у последње време посебним процесом добија и на синтетички начин — по квалитету вештачки мошус не заостаје за оним природним.

Постоји и занимљивост везана управо за мошус. Јединствена знаменитост иранског града Тебриса је — миришљава цамија. Пре отприлике 600 година, када је грађена, камени блокови спајани су малтером, у који је стављен мошус. Захваљујући том поступку, и до данашњег дана зидови ове чудне цамије, као и њена унутрашњост, остали су напарфимисани.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

Желео бих да се мењам са Забавниковим читаоцима за разгледнице — Драги Белевски, 97216 Могила.

За луткицу од папира нудим две маркице или значку — Наташа Живковић, 11070 Нови Београд, Цона Кенедија 23/28.

Имам велики број разгледница из целог света које бих мењала за значке и маркице — Даница Вишњић, 35260 Рековац, Маршала Тита 17.

Сваком ко ми пошаље значку или постер неке рок групе заузврат нудим десет маркица из Аустралије и Канаде — Миливоје Буквић, 26226 Мраморак, Братства и јединства 128.

Имам велики број Забавника, Екс-алманаха, Стрипотека и Дениса и хтео бих да се размењујем. Горан Перић, 16253 Брестовац

За једну значку дајем маркицу и разгледницу. Дражана Матковић, 79000 Мостар, Бијели бријег 25.

Дајем пет салвета за једну металну значку, а три за пластичну. Ивана Јоксимић, 81340 Херцег-Нови, Топла 36/ц

Ко ми пошаље привезак добиће двије значке, пет разгледница и пет страних поштанских марака Бранко Пушеч, 41284 Будиншћина, Будиншћина 83.

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5×6см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

Ком

Формат: мини
(5×6см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изашло ускоро

НАРУЧУЈЕМ

Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ *

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формула.

Цена једне књиге 30 дина.
Обе књиге комплет 50 дина.
Два комплета само 80 дина.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

